1457

164

495

2000

3792Մ 1778

~~1152ա~~

ՊԵՏԱԿԱՆ-ՀԱՆՐԱՅԻՆ
Հ. Հ.
ԳՐԱԴԱՐԱՆ

3-ած
ար 243
(1) 36
ԵՏԱԿԱՆ-ՀԱՆՐԱՅԻՆ
Հ. Հ.
ԳՐԱԴԱՐԱՆ
8052-57
Ա²

Հայկ.
2
1727

ՊԱՐՏԷԶ ՀՈԳԵՒՈՐ

Պարունակօղ բազում և զա-
նազան ջերմեռանդական
աղօթից։

Ըստ պատշաճաւորութեան տեղւոյ
և ժամանակի։

Թարգմանեալ 'ի յովհաննէ վարդա-
պետէ կոստանդնուպօլսեցւոյ։

Յորում յետոյ յոմանց յաւելան եօթն սաղ-
մոսքն ապաշխարութեան։ Պատրաստութիւն քրիս-
տոնէաբար մեռանելոյ։ Հաւատով խոստովա-
նիմ. Եւ Նշանակութիւնք խորհրդոյ սրբոյ պատա-
րագին 'ի ձեռաց շարադրեալ տն Պետրոսի ...

Տպեալ յամի տն. 1772. Սեպտեմ-
բերի. 30։

'Ի հայրապետութեան տն Սիմէոնի հայոց
կաթուղիկոսի։

※ ※ ※

Ի ՎԵՆԵՏԻԿ.
'Ի տպարանի դեմետրիոսի
Թէոդոսեանց։
Հրամանաւ մեծաւորաց.

Ամենասուրբ Երրորդութիւն :

Библиотека
ՀՍՍՌ-Арм. ССР
им. А. Мясникяна

Իւրաքանչիւր հաւատարիմ քրիս-
տոնեայ յորժամ յառնէ յանկողնոյ
յառաւօտու, պարտի նախ կնքել
զինքն նշանաւ սրբոյ խա-
չին ասելով ։

ՅԱՆՈՒՆ ՀՕՐ, և Որդւոյ, և Հոգ-
ւոյն սրբոյ ։ Ամէն ։

Եւ յետոյ մատուցանել առ ած
զաղօթս հետևեալս ։

Հայր մեր որ յերկինս ես ,

ս̃բ եղիցի անուն քո. եկեսցէ արքայու̃ի քո. եղիցին կամք քո որպէս յերկինս և յերկ-րի. զհաց մեր հանապազորդ-ական մեզ այսօր. և թող մեզ զպարտիս մեր, որպէս և մեք թողումք մերոց պարտապա-նաց. և մի տանիր զմեզ ՚ի փորձութ̃ի. այլ փրկեա զմեզ ՚ի չարէ. զի քո է արքայութ̃ի և զօրութ̃ի և փառք յաւի-տեանս. ամէն։

Ողջոյն քեզ մարիամ, լի՛ շը-նորհօք, տ̃ր ընդ քեզ։ Օրհ-նեալ ես դու ՚ի կանայս, և օրհնեալ է պտուղ որովայ-նի քո յ̃ս։ Սուրբ մարիամ մայր ա̃յ, բարեխօսեա վասն մեր մեղաւորացս այժմ, և ՚ի ժամու մահու մերոյ. ամէն։

Հա-

Հաւատամ 'ի մի ա̃ծ հայրն
ամենակարող՝ յարարիչն
երկնի և երկրի: Եւ 'ի յս̃ ք̃ս
որդի ն̃ր միածին տ̃րն մեր.
որ յղացաւ 'ի հոգւոյն սրբոյ.
ծնաւ 'ի մարիամայ կուսէն.
չարչարեցաւ ընդ պոնտացւով
պիղատոսիւ, խաչեցաւ, մե-
ռաւ, և թաղեցաւ. էջ 'ի
դժոխս. յերրորդ աւուր յա-
րեաւ 'ի մեռելոց: Համբար-
ձաւ յերկինս. նստի ընդ աջ-
մէ ա̃յ հօր ամենակարողի:
Անտի գալոց է դատել զկեն-
դանիս և զմեռեալս: Հաւա-
տամ 'ի հոգին ս̃բ. 'ի ս̃բ կա-
թուղիկէ եկեղեցին. 'ի հա-
ղորդութ̃ի սրբոց. 'ի թողու-
թ̃ի մեղաց. 'ի յարութ̃ի մարմ-
նոյ. և 'ի կեանս յաւիտենա-
կանս. ամէն:

Գոհանամ զքէն տր̃ իմ և
ա̃ծ իմ 'ի բոլորէ սրտէ
իմմէ, և 'ի բնաւէից մտաց ի-
մոց. զի 'ի գիշերիս յայսմիկ առ
ժանի արարեր զիս պահել և
պահպանել, ոչ յաղագս իմոց
բարեգործութե̃, զի իբրաւի
մեղաւոր եմ ես. այլ վս̃ քոյոյ
մեծի գթութե̃ և բարերա-
րութե̃: Սո̃ որոյ խոնարհու-
թբ̃ աղաչեմ զքեզ. տո՛ւր ինձ
զմեծագին շնորհ քո ո̃բ, ա-
ռանց որոյ ոչի՛նչ կարեմ առ-
նել. որպէս զի նովաւ կարի-
ցեմ կատարել զիս այսօր 'ի
փառս քոյոյ ա̃ծայնոյ համ
դիսամէհութե̃, 'ի փրկութե̃ն
հոգւոյ իմոյ, և 'ի յօգուտ մեր-
ձաւորաց իմոց: Նոյն և օգ-
նեա՛ ինձ ո՛վ քաղցր ո̃ր իմ,
զի կարիցեմ այսուհետև սկսա-
նիլ. զբաժիս խորհիլ, խօսիլ:

և գործել, և փոխել զկենցա-
ղավարութ՟ն իմ անպատեհ,
և առնել զա՟մ ինչ այսօր, և
'ի բոլոր կեանս 'ի պատիւ և
'ի փառս անուան քոյ սրբոյ։
Ամէն։

Տէր իմ յս՟ քս՟, թէպէտ մեղա-
ւոր եմ ես, և անարժան քոյոց
շնորհաց, յաղագս ծանրու-
թեան իմոյ չարագործութեան,
սակայն դաւանիմ ճշմարտա-
պէս, հաւատամ բոլորով սր-
տիւ, և խոստովանիմ բերա-
նով զք՟ կաթուղիկէ, և զա-
ռաքելական հաւատն հան-
դերձ իւրայնովք մասամբք
ըստ որում հաւատայ, և ու-
սուցանէ մր՟ եկեղեցին հռով-
մէական։ Եւ քանզի երբեմն
յանկարծակի հանդիպին կամ-
կածանք բազումք 'ի գ[illegible]

զան փորձութ՟իս , զորօրինակ ՚ի մեծամեծ հիւանդութ՟իս , և յայլս սոյին նմանս՝ յորոց փրկեսցէ զիս քոյդ ամենակարող զօրութիւն ։ Եթէ ՚ի պատճառս նոցին կորուսանիցեմ զմիտ իմ , մինչ զի տարակուսիցիմ ՚ի վերայ ումանց սբ՟յ հաւատոյն մասնկանց , կամ եթէ հաւանիցիմ մոլորութ՟եց ումանց , աղերսեմ և հայցեմ թախանձանօք ՚ի քումմէ հանգիսաւէհու՟է , բարեխօսութ՟ե սրբուհւոյ ա՟ծածնին և ամենից սրբոց , զի ներիցես ինձ ։ Քանզի կամիմ՝ ես կեալ և մեռանիլ առանց հաւանելոյ երբեք այսպիսեաց մեղաց , այսու սրբազանի՛ հաւատով և մեծաւ ջերմեռանդութ՟բ ՚ի գոգ սրբազանի մօրն իմոյ եկեղեցւոյ ։ որ ոչ

ամիս-

ամփոփէ զբազումս խորոյ գը-
թութն ընդդէմ այնոցիկ,
որք խոնարհութեամբ դիմեն առ
նա. ամէն։

Աղօթք առ պահապան հրեշտակն։

Ո՜վ խորոց սրտի իմոյ հեզու-
թեամբ մտաց աղաչեմ՝ զքեզ ով
գերապայծառ հոգի հրեշտա-
կական. իշխան արքայութեան,
որ ես կարգեցեալ 'ի ժամու
ծննդեան իմոյ յամենառատ
աղբերէ հանդիսավէհութեան
ոյ 'ի պահպանութիւն, և 'ի
նախախնամութիւն իմոյ անար-
ժանի անձինս։ Պահեա՛ և պահ-
պանեա՛ զիս այսօր 'ի պատրա-
նաց, 'ի խաբէութէ, և 'ի հը-
նարից սատանայի։ Եւ զի ցը-
րութեամբ նշանի սրբոյ խաչին
կարիցեմ յաղթահարել զամ

ցանկութն մարմնական, զնմ
հպարտութն կենցաղոյս, և
զնմ խաբէութն հնոյ օձին:
Եւ քանզի աղերսանք իմ ոչ
են արժանիք, և ոչ բաւա-
կանք առ'ի ընդունելոյ զոր հայ-
ցեմ, վն որոյ արա՛, զի աղօ-
թիւք քովք հաճիցի տր հե-
ղուլ 'ի սիրտ իմ զվերնական
շնորհ հոգւոյն սրբոյ: Ո՜վ
ով տեսանես՝ մոլորիմ իմով
ծուլութբ և անհոգութբ ար-
տաքոյ հրամանաց փրկչին ի-
մոյ, և գնամ 'ի ճանապարհ
կուսաւորայլին. մի՛ ուրեմն թո-
ղուր զիս 'ի բաց ո՛վ պահա-
պան հրեշտակ իմ. այլ որ-
քան տեսանես, թէ սոսխն
մեր սատանայ կամեցի որսալ
զիս ուսկանաւ մեղաց, այն-
քան քոյով սովորականաւ բա-
րեպաշտութբ զգուշապէս լեր

ինձ

ինձ օգնական ։ Այնպէս և
աղաչեմ զքեզ , ով պատուա-
կան հրեշտակդ ա̃յ , զի 'ի
ժամու մահուան իմոյ մի՛ ձը-
գիցես զիս սատանայ 'ի խորս
յուսահատութեան ․ այլ զինա-
ւորեցեալ զինուք սրբոյ եկե-
ղեցւոյ կարիցեմ յաղթահա-
րել զա̃մ զօրութիւն թունաւո-
րի օձին ։ Եւ այսպէս քոյով
նպաստութեամբդ առաջնորդեա՛
ինձ մինչև 'ի վերնական տե-
սութիւն ստեղծողին իմոյ ․ զի
արդեամբք չարչարանաց նո-
րին հանդերձ համայնիւք եր-
ջանկօք քաղաքակցօք կարի-
ցեմ հրճուիլ յանզրաւտեա-
նում խնդութեան ․ ամէն ։

Յորժամ ելանէ ոք ՚ի տանէ ՚ի դուրս, պարտի կնքել զինքն նշանաւ սրբոյ խաչին ասելով:

Յանուն հօր, և որդւոյ, և հոգւոյն սրբոյ. ամէն:

Եւ յետոյ սկսանիլ զաղօթս հետևեալս:

Խաղաղութիւն տան իմոյ եղիցի միշտ և հանապազ ընդ իս, և ընդ համայնից ազգերաց և անդամոց իմոց. ամէն:

Ուղղեա՛ ով Տէր իմ զգնացս իմ այսօր, և զաւուրս կենաց իմոց. և դի՛ր պահապան աչաց իմոց, զի մի՛ տեսանիցեմ զունայնութիւն. սանձեա՛ և զլեզու իմ, զի մի՛ յանցանիցեմ

նկսեմ ընդդէմ քում հանդի-
սամբհութեն. ամէն։

Տ՟Ր իմ յ՟ս ք՟ս որդի ա՟յ կեն-դանւոյ, աղաչեմ զքեզ միջ-նորդութ՟բ հնգից սրբաղա-նից վիրաց քոյոյ մարմնոյդ, զի հաճիցիս պահպանել այս-օր զհինգ զգայութիւնս մար-մնոյ իմոյ, և արտամերժիցես յինէն զբնաւս խորհուրդս, և զերևակայութիւնս աղտեղիս, որք հեռացուցանեն զսիրտ իմ 'ի քէն. և դու լե՛ր յոյս իմ. և գանձ հոգւոյ իմում. ամէն.

Յորժամ հասանէ ՚ի դուռն սբյ եկեղեցւոյն, պարտ է կնքել զինքն նշանաւ սբյ խաչին ասելով:

Յանուն Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն սրբոյ. ամէն:

Մտցէք աստ ով փառաւոր և ընդունայն խորհուրդք. Իսկ դու ով անձն իմ պատրաստ լեր ՚ի տաճարն այ առ ՚ի երկրպագանել և գոհանալ զտնէ այ և զփրկչէն քումմէ յսէ քսէ. ամէն:

Եւ ՚ի մտանելն յեկեղեցին պարտ ասել:

Տէր իմ և ած իմ, մտանեմ ես ՚ի տուն քո սբ առ ՚ի երկրպագանել քեզ՝ գոհանալ զքէն,

զքէն, և խոստովանիլ զանուն քո Տէր · վ զի բարի է յոյժ · առ 'ի ընդունիլ զԹողութի մեղաց իմոց, և շահաւորիլ շնորհիւ քով սրբով · ամէն ։

Եւ յառնուլն զՋուր օրհնութեան պար-
տի հնչել զՏէրն նշանաւ սբյ
խաչին ասելով ։

Ցօղեա՛ յիս մշտկաւ, և Տր եղէց · լուա՛ զիս, և քան զձիւն սպիտակ եղէց ։

Եւ 'ի գնալն առաջի սբոյ սեղա-
նոյն պարտի ասել ։

Երկրպագանեմ քեզ, և բարեբանեմ զքեզ Տր իմ յս քս, որ զօրութեամբ սրբոյ խաչին ազատեցեր զմոլոր աշխարհ ։ Բա՛ց Տր զբերան իմ,

զի օրհնիցեմ զանուն քո Տէր․ և սրբեա զսիրտ իմ յամենից ունայնութենէց, և 'ի պղծոց խորհրդոց, զի ընդունակ լի-նիցիմ քոյոց ա͞ծայնոց շնոր-հաց։

Նա յելանելն քահանայէն 'ի սրբաղ-նատանէն, և 'ի գալն առաջի եկե_ղն առ 'ի սկսանել պատա_րագ, պարտ է ասել․

Ո՛վ բարեգութ Տէր իմ յ͞ս ք͞ս, հայցեմ 'ի քէն խոնար-հութե͞բ, զի բարեխօսութե͞բք, արդեամբք, օժանդակութե͞բք, չարչարանօք, և աղօթիւք ա-մենից սրբոց հրեշտակաց և հրեշտակապետաց, նահապե-տաց, մարգարէից, առաքե-լոց, մարտիրոսաց, հայրա-պետաց, և կուսանաց, այլ․

և

8052-57
(2)

և շնորհօք հոգւոյն սրբոյ հա-
ճիցիս հեղուլ 'ի սիրտ իմ ըղ-
ճշմարիտ զղջումն. որպէս զի կա-
րիցեմ ճանաչել զխղճմտանաց
իմոց չարութիւս, և խոստո-
վանիցիմ առանց պատճառա-
նաց զաղտեղութիս իմոց յան-
ցանաց։ Նաև տուր ինձ Տէր ըղ-
շնորհ քո նը, զի կարիցեմ
առնել զպատշաճաւոր ապաշ-
խարութիւն. և այսպէս՝ ողոր-
մութբ քոյով բարեգթութեդ
ջնջեսցիս մեղս իմ. ամէն.

Մինչ ժամանայն առէ զհաղորդելոյ
ծոյին, պարտ է ասել։

Ով քաղցրագունեդ յս, ան-
կանիմ առ դուռ քոյ մեծա-
խոնարհութբ, զոր և խնդ-
ձամ ուռոգել, լուանալ զինս
իմովք արտասուօք. վասն զի
յա-

ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
Гос. Библиотека

յարայիշեմ զտգեղութի՛ն մե-
ղաց իմոց, զորս ընդդէմ
ա՟ծայնոյ քում գործեցի հան-
դիսամեհութե՛ : Որ և աղա-
չեմ զքեզ տ՟ր ողորմեա ինձ
մեղաւորիս, զի եմ աղքատ
և թշուառ քո ստեղծուած,
վերագնեցեալ իսկ 'ի քէն ա-
րեամբ քոյով պատուական-
նաւ. և մի՛ իսպառ ըստ ի-
մում պատժեր զիս ապար-
դիւնաւորութե՛. տ՟ր իմ ա-
հա յիշեցի 'ի բոլորէ իմմէ սր-
տէ զսխալանս իմ, զհատու-
ցումն իսկ որոց, և զարհու-
րեցայ: Աստի մեծաւ խոնար
հութ՟բ նոյին 'ի քէն խընդ-
րեմ զթողու՟ի, առաջադրե-
լով ինձ օգնութ՟բ քոյոց շնոր-
հաց ոչ երբէք յապագայս վե-
րաստհիլ 'ի նոյն յանցանս, մե-
ծաւ իսկ զգուշութ՟բ զհոգ ու-
նել

նել անձին իմոյ , և զքեզ սի-
րել յամենայն սրտէ իմմէ . ամէն:

Մինչ ասէ , խոստովանիմ առաջի Աստուծոյ ,
պարտ է և ծունրդրեանն
առնել :

Խոստովանիմ առաջի Աստուծոյ ա-
մենակարողի , և երանու-
հւոյ մարիամու միշտ կուսին .
երանելոյն միքայելի հրեշտա-
կապետին , երանելոյն յով-
հաննու մկրտչին , սրբոց ա-
ռաքելոցն պետրոսի , և պօ-
ղոսի , և սրբոյ հօրն մերոյ
գրիգորի լուսաւորչին , և ա-
մենից սրբոց , և առաջի քո
հայր սուրբ . քանզի մեղայ յոյժ ,
խորհրդով , բանիւ , և գոր-
ծով . վայ ինձ . վայ ինձ . և յա-
ւէտ վայ ինձ : Վասն որոյ աղա-
չեմ զերանուհի մարիամ միշտ
կոյսն ,

կուսին, զերանելի միքայէլ
հրեշտակապետին, զերանելի
յովհաննէս մկրտիչն, զսբ. ա-
ռաքեալս պետրոս, և պօղոս,
զերանեալ հայրն մեր զսբն
գրիգոր լուսաւորիչն, և զա-
մենայն սրբս, և զքեզ հայր
աղօթել վն իմ առ տր ած
մեր։

Մինչ քահանայն տայ, աղօթեսցէ,
պարտ է ասել։

Ողորմած և բարեգութ
տր իմ յս քս, միայնակ յոյս
և փրկութիւն հոգւոյ իմոյ.
հայցեմ 'ի քէն, ընկալ զխոս-
տովանութիւն իմ, և շնորհեա
ինձ զճշմարիտ զղջումն սըր-
տի. զի լայցեմ, և ողբայ-
ցեմ զծուլութիւն իմ, և զան-
հոգութիւն իմ, զորս ընդդէմ
մե-

մեծի քում հրամանի գոր-
ծեալ եմ. այլ և ուսո՛ ինձ,
զի զայս առնիցեմ համադերձ
խոնարհութե՛ և մաքրութե՛
սրտի. ամէն:

Մինչ առն, յայս յարէ նուիրանոյ,
պարտ է ասել:

Ո՛վ ա͞ծ յաւիտենական, խըն-
դամ միշտ և հրճուիմ, զի դու
ես այն, որ ես. և ոչ այլոք է
էակ, եթէ ոչ քև, և ՚ի քէն:
Ո՛վ մեծութի՛ անհուն, դու բար-
ւոք գիտես զքեզ թէ զինչ ես.
գիտես քաջա͞պ և զիս. զի դու ես
ա͞մ: Իսկ թէ զինչն իմ խնդրես-
ցես, ոչ այլ ինչ եմ իսկապէս, ե-
թէ ոչ ոչինչ: Ո՛վ ողորմածա-
գունեղ ա͞ր՛ աղաչեմ և խնդրեմ
՚ի քէն զթողութի՛ յանցանաց այ-
նոցիկ արանց, որք կան ՚ի մեղս
մա-

մնհացրուս ։ և խոնարհապէս
մաղթեմ 'ի քէն՝ վ̄ս մեծագին
արեանն քո, և մահուանն, և
չարչարանաց, զի ներշնչիցես
'ի նոսա զցաւս կատարեալս,
սակս սխալանաց իւրեանց ան-
ցելոց, և զապաշխարութիս
իսկականս վասն իւրեանց հա-
մայնից մեղաց, ո՛րպ զի փառա-
ւորիցի անունն քո և նոքօք և
'ի նոսա ։ Ցնծամ միշտ և խայ-
տամ ո՛վ տ̄ր իմ և ա̄ծ իմ,
մինչ նկատեմ զհրեշտակս որք
քեզ երկրպագանեն ։ Բայց
ողբամ զիս դառնապէս, մինչ
տեսանեմ զմարդիկ, որք ըզ-
քեզ անգիտանան՝ կամ մո-
ռանան ։ Ես սակայն ը̄ այ-
նոցիկ երանելեաց հոգւոց քեզ
յար երկրպագանեմ ։ Այլ և
ըղձամ և կարօտիմ, զի աշ-
խարհս ամ̄ զքեզ ճանաչիցէ տի-

ցա-

րապէս , հոգւով խոկ և ճըշ-
մարտութբ՟ քեզ երկիրպագա-
նիցէ ։ Ո՛վ տ՟ր թագաւոր փա-
ռաց վերացո՛ զխիրտ իմ՝ ի բար
ձունս , ո՜վ զի փառաւորեցից
զանուն քո տ՟ր յերկինս , ո՜վ
հրեշտակք փառաւորեն զնա ։
Նաև զի զոր ինչ և ասիցեմ և
առնիցեմ , վս՟ քոյոց առնիցեմ
փառաց Թարց զկամսն խնդրե-
լով անձին · ամէն ։

Մինչ ասէ , տէր տծ՟ , պարտին և ժո-
ղովրդականքն երգել զնոյնն այս-
պէս մեղմ և յստակաձայն առաւել ։

Սբ՟ տծ՟ , սբ՟ և հզօր , սբ՟ և
անմահ · ողորմեա՛ մեզ ։
Սբ՟ տծ՟ , սբ՟ և հզօր , սբ՟ և
անմահ · ողորմեա՛ մեզ ։
Սբ՟ տծ՟ , սբ՟ և հզօր , սբ՟ և
անմահ · ողորմեա՛ մեզ ։

Նա–

Եւ մինչ ընթեռնուն զմարգարէա_
կանս և զառաքելականս և զաւե_
տարանն, պարտ է մատուցարութ̅ե
կալ և ունկնդիր լինել հրամա_
նին ք̅է, և յետոյ առնել 'ի միա_
ւոնն զհաւատամն այսպէս։

Հաւատամ 'ի մի ա̃ծ, հայրն
ամենակարօղն, արարիչն երկ_
նի և երկրի, երևելեաց ամե_
նեցուն, և աներևութից։ Եւ
'ի մի տ̃ր յ̃ս ք̃ս, որդին ա̃յ
միածին։ Եւ 'ի հօրէ ծնե_
յեալ նախ քան զա̃մ յաւի_
տեանս։ Ա̃ծ յ̃այ. լոյս 'ի լու_
սոյ, ա̃ծ ճշմարիտ յա̃յ ճըշ_
մարտէ ծնեցեալ, ոչ արարե_
ցեալ, համագոյակից հօր՝ ո_
րով համայնք եղեն։ Որ վ̃ն
մեր մարդկան, և վ̃ն մերոյ
փրկութե̃ էջ 'ի յերկնից. և

ներմարմնացաւ Հոգւովն սրբով ՚ի Մարիամայ կուսէն՝ և մարդացաւ։ Խաչեցաւ ևս վ̅ն մեր՝ ը̅ Պոնտացւով Պիղատոսիւ. չարչարեցաւ, և թաղեցաւ։ Եւ յարեաւ յերրորդում աւուր ըստ գրոց։ Եւ համբարձաւ ՚ի յերկինս՝ նստի ը̅ աջմէ Հօր։ Եւ դարձեալ գալոց է հանդերձ փառօք, դատել զկենդանիս և զմեռեալս, որոյ թագաւորութեան ոչ եղիցի վախճան։ Եւ ՚ի Հոգին ս̅բ, տ̅րն և կենդանարարն. որ ՚ի Հօրէ և յՈրդւոյ յառաջագայի։ Որ ընդ Հօր և ընդ Որդւոյ ՚ի միասին երկրպագի, և համափառաւորի. որ խօսեցաւ մարգարէիւք։ Եւ ՚ի մի ս̅բ կաթուղիկէ և առաքելական եկեղեցի։ Դաւանիմ զմի մկրտութ̃ի ՚ի թողութ̃ի մեղաց։

Եւ ապասեմ յարութեան մեռելոց: Եւ կենաց ապագայի յաւիտենին. ամէն:

Մինչ տուն, մ՛ ոչ յերախտայից, պարտ է տալ:

Ո՛վ Տէր իմ եւ Աստուած իմ, աղբիւր անսպառ յաւիտենականի բարութեան, աղաչեմ զքեզ նկատեա՛ քոյով բնականաւ բարեգթութեամբդ ՚ի չարչարանս միածնի որդւոյ քոյ. զորս կրեաց ՚ի փառս քոյ, եւ վասն փրկութեան մերոյ: Նայեա՛ց ՚ի հնազանդութիւն յարակայ, եւ յապաշխարութիւն նորա, եւ թէ որպէս խնդութեամբ կրեաց զայնքան վիշտս ՚ի պատուէ քո. զայնքան դառնութիւն, զայնքան պարսաւութիւնս, եւ զայնքան նախատինս, հանդերձ անտանելեօք նեղութեամբք, զորս կրել

կրել կամ խորհել ոչ է կար մարդկան . Նա զայսոսիկ վն կատարելոյ զքոյդ բարեհաճութի : Ով բարեգութ հայր գիտեմ, թէ ոչ սիրելի որդին քո և տրն մեր յս քս էբարձ միայնակ 'ի վր փայտի սրբոյ խաչին զմեղս աշխարհի, և լուծայ իւրով սրբազանին արեամբ զամ աղտեղութի և զբիծ մեր, մաքրելով զնա հրով իւրոյ ջերմագունեղի սիրոյն : Նոյն ինքն զոր դու կացուցեր դատաւոր՝ տալով նմա զամ՝ իշխանութի առ 'ի դատել զկենդանիս և զմեռեալս, վն մեծի սիրոյն իւրոյ կերպաւորեաց զինքն իբր յանցաւոր, և դատապարտեցաւ 'ի մահ առ 'ի զերծուցանել զպարտաւորս, ինքնին վճարելով զպարտս նոցին՝ գ-

նով անմեղի արեան իւրոյ ։ Ո՜հ թէ որքան սաստկապէս սիրեցեր զիս տ՟ր իմ, զի վասն սիրոյ իմոյ ոչ խնայեցեր յորդին քո միածնի. զի՞նչ հատուցից քեզ ո՜վ հայր իմ ամենատ՟ր, վ՟ն այնքանոյ հայրականի և իսկականի սիրոյ քոյ, զոր միջնորդութ՟բ միածնի քոյ հեղեր 'ի վերայ իմ։ Արդ՝ ահաւասիկ գովեմ ըզքեզ, բարեբանեմ զքեզ, գոհանամ զքէն, մեծացուցանեմ զքեզ, և ա՟մ զօրութ՟բ իմով խոստովանիմ զքեզ, և օրհնեմ՝ զանուն քո ս՟բ ։ Եւ թէպէտ անօթ եմ ես ապականացու՝ բծաւորեցեալ, և վատթարացեալ ամենեքումբք ախտիւք, և ոչ ունիմ զընդունակութ՟ի և զարժանաւորութ՟ի գովելոյ զքեզ, որ ես արժանի

ա՟մ

ծմգոլութեն ։ Աւստի ով Հայր իմ քաղցրագունեղ, վերըն– ծայեմ քեզ նորապէս զնոյն միածին և զսիրելի որդին քո, Հանդերձ խուրայնովք անտա– նելեօք վշտիւք, ծոմովք, ա– ղօթիւք, Հսկմամբք, և այ– լովք ամենեքումբք կրիւք, ո– րոց ըմբերեաց վո փրկութե մերոյ ։ Յետ այսորիկ վերըն– ծայեմ քեզ զանմեղ մաՀնն նր, Հանդերձ ամենեքումբք ար– դեամբք չարչարանաց նր, օ– ժանդակութբ անարատի կու– սին մարիամու, և բարեխօ– սութբ ամենից սրբոց և ե– րանելեաց, որք են 'ի փառս մշտնջենաւորս, յաղագս քա– ւութեն մեղաց իմոց, և թո– ղութե յանցանաց բնաւից ժո– ղովրդոց, վո կենդանեաց և մեռելոց ։ սակս որոց պար–

տակաւն եմ աղերսել զքեզ, զի անուն քո սուրբ միշտ գովեսցի, քարոզեսցի, և պատուեսցի յինէն, և յամենից քրիստոնէից յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Մ՝ինչ տաս, ողջոյն տուաք մեծեանց. պարտ է ասել:

Աղաչեմ զքեզ ո՛վ ա՜ծ իմ ամենակարող, և տ՜ր իմ ողորմած՝ շնորհեա ինձ զխոնարհութի՜ւն ընդ խաղաղութե՜ն, զզգաստութի՜ն վարուց, զտեղի ապաշխարութե՜ն, զշնորհս և զմխիթարութի՜ւն հոգւոյդ սրբոյ, և զյարատեւութի՜ւն ՚ի գործս բարիս. ամէն:

Մինչ ասի, պատարագ ծն̃ մատչի, պարտ է ասել։

Վերընկալցի՛ տր̃ զպատարագս զայս ՚ի ձեռաց քոց, ՚ի գովութի̃ն և ՚ի փառս ամենասուրբ անուան քո, ՚ի յօգտութի̃ն և ՚ի կեցութի̃ն մեր, և բոլորի եկեղեցւոյ, իսկ և բնաւից հաւատարմից քրիստոնէից, և մն̃ հոգեաց քաւարանին. ամէն։

Մինչ ասի, Ի բնէ ողորմելեան, պարտ է ասել։

Ո՛վ տր̃ իմ յս̃ քս̃ Ճշմարիտ յոյս մեղաւորաց՝ խոստովանիմ բերանով իմով զմեղս իմ, և հայցեմ՝ զթողութի̃ն ՚ի քէն որպէս զաւազակն, զի

քա_

բազում անգամ ուրացեալ եմ զշնորհ քո տ՟ր, զոր պարգևեցեր ինձ 'ի փրկութ՟ն հոգւոյ իմոյ․ և կորուսեալ եմ զնոսա ընդ վայրապար 'ի փառս սատանայի, աշխարհի, և մարմնոյ, և եղեալ եմ բազում անգամ պատճառ մեծամեծ մեղաց իմովք ախտիւք բանիւք։ Ա՟յլ որոյ հաճեցայ տ՟ր իմ ներել ինձ, և ջնջել զիս, որպէս ներեցեր աւազակին, որ խոստովանեցաւ զմեղս իւր․ և շնորհեա ինձ լսել զձայնն զայն, թէ այսօր ընդ իս իցես 'ի դրախտին․ ամէն։

Մինչ ասէ, առէք կերէք, պարտ է ասել։

Ողջոյն քեզ ճշմարիտ ա՟ծ, ծնեցեալ 'ի մարիամայ կուսէն,

սէն, որ զենար և մեռար 'ի
վերայ խաչին վս մարդկան,
յորում իսկ բացեալ եղև տի
գաւ կող քո՛նը. ուստի բըղ-
խեաց արիւն և ջուր, լեր ինձ
աղաչեմ 'ի սնունդ, մինչ տա
կաւին կենցաղավարիմ 'ի յեր
կրի. և առածեան զիս 'ի յեր-
կինս ընկիտող վերջնում ի-
մոյ մահուան. ամէն:

Ո՛վ բարի յս, ո՛վ քաղցր յս,
ո՛վ որդի մարիամու ողոր-
մեա՛ց ինձ: Երկիրպագեմ և
գովեմ զքեզ ո՛վ տր իմ յս
քս, զի խաչիւ քով սրբով
փրկեցեր զաշխարհս, որ մե-
ռար վս իմ, ողորմեա՛ց ինձ.
ամէն:

Դու ես ստեղծող իմ, և փըր
կիչ իմ թագաւոր իմ և ած
իմ, և տր իմ, ո՛վ յս քս
որդի այ կենդանւոյ, ողոր-
մեա՛ց

մեայց ինձ. ամէն:
Ողջոյն քեզ ճշմարիտ մարմին ա̃ծամարդոյն յի̃, եղեալ 'ի վերայ խաչին յաղագս իմոց յանցանաց: Ողջոյն քեզ ճըշմարիտ հաց հրեշտակաց, իջեալ 'ի յերկնից առ 'ի գնել զիս: Ողջոյն քեզ ո՛վ կեցութի̃ աշխարհի: Ողջոյն քեզ բա՛ն հօր ա̃յ: Ողջոյն քեզ ընծայ սրբազնական: Ողջոյն քեզ մարմին կենդանի: Ողջոյն քեզ ա̃ծութի̃ կատարեալ: Ողջոյն քեզ կեանք յաւիտենական: Ողջոյն քեզ մարմին մեծագին յ̃սի ք̃սի տ̃ն մերոյ և վերանորոգիչ անձին իմոյ, որում առ իս ողորմութի̃ քո տ̃ր իմ. ամէն:

Մինչ առէ, ընդ որս և ձի, պարտ է առել։

Ով մշտնջենաւոր և բարե-գութ ա̃ծ. Հայր ողորմութե̃ և ա̃ծ ա̃մ մխիթարութեան, որ քոյով բարեգթութե̃դ և բարեհաճութե̃դ մխիթարես զմեզ յա̃մ նեղութե̃ մերում, անկեալ յերկիր առաջի ան-հնոյ քոյոյ մեծութե̃, յանձ-նեմ քեզ զայնոսիկ բնաւս, որոց սակս պարտական եմ ես աղօթել։ Նաև մանաւանդ զիս զմեղաւորս. զի օգնութ̃բ քոյոց շնորհաց այնպէս եր-կրպագանիցեմ քեզ, որպէս վայելէ քում հանդիսավեհու-թեանդ երկրպագանել. և մի իշխիցեմ մեղանչել ընդդէմ քաղցրութե̃ քում. այլ սիրէ-ցեմ

ցեմ զքեզ 'ի վեր քան զա̃մ,
և զընկերն իմ իբրև զանձն
իմ. արդ՝ արա առ իս զողոր-
մութի̃ քո, զի մի մոլորեցայց
արտաքոյ քոյոյ պատուիրա-
նաց վն̃ անուան միածնի որդ-
ւոյ քոյ, և վն̃ արդեանց նր̃,
զորս վն̃ մեր մեղաւորացս ար
դիւնաւորեցաւ:

Յանձնեմ ես քեզ զեկեղեցի
քո ն̃բ կաթուղիկէ, և զվեհա
պետն նորին, և զեղբարս նո
րին կարտինալս, զեպիսկո-
պոսունս, զպատրիարգունս,
զքահանայս, զխոստովանողս,
զվարդապետս, և զհանուրս
կրօնաւորս: Տուր նոցա ըզ-
շնորհս քո ն̃բ առ 'ի կատա-
րել զհաճութի̃ կամաց քոյ,
զի մի յանցանիցեն բանիւ կամ
գործով, այլ լուսաւորիցեն
զմեզ լուսով ճշմարտութե̃,

զի Թողեալք զխաւար մեղաց
հեռանիցուք քեզ՝ որ ես լոյս
ճշմարիտ ։ Յանձնեմ ես քեզ
զեպիսկոպոսն այսորիկ քա_
ղաքի, այլև զհայրն իմ, և
զմայրն իմ, զեղբարս, զքորս,
զծնօղս՝ զբարեկամս, զԹշնա_
միս, և զընաւս բարերարս
իմ, որք յանձնեալք են զին_
քեանս իմոց աղօԹից. որք և
աղօԹեն առ քեզ վն իմ մե_
ղաւորիս, և վն հոգեաց քա_
ւարանին ։ Նաև յատկապէս՝
աղերսելով յանձնեմ քեզ.
(զայս անուն.) զի տայցես
նմա զշնորհ քո սբ, և օգնի_
ցես նմա 'ի կարիս նորին հո_
գեկանս և մարմնականս, պա
հելով զնա 'ի Թշնամեաց ե_
րևելեաց և աներևուԹից ։
Դարձեալ զՏր իմ և զԱծ իմ, և
բարեգուԹ հայր իմ՝ աղաչեմ

զքեզ վս̃ սրբազանի անուան
որդւոյ քոյ, յանձնելով քեզ
զբոլոր ժողովուրդ քրիստո֊
նէից, և մանաւանդ զիշխանս
նոցին, որք կառավարեն զնո֊
սա ըստ հրամանաց սրբոյ ե֊
կեղեցւոյ, և պահպանեն ըզ֊
սուրբ հաւատն կաթուղիկէ
՚ի ձեռաց Թուրքաց, հը֊
րէից, հերետիկոսաց, հերձ֊
ուածողաց, և խաբեբայից
քրիստոնէից։ Եւս առաւել
զքաղաքս զայս. զի Թողու֊
ցուս սմա զյանցանս սորա, և
ողորմեսցիս սմա, ազատե֊
լով զսա ՚ի պատերազմաց, ՚ի
մահուանէ, ՚ի սովոյ. զի կա֊
լով հաւատարիմ յօրէնս քո՝ տ̃ր
որում ուսուցանէ հարսն քո
ս̃բ եկեղեցի, փառաւորիցէ
զանուն քո ս̃բ յաւիտեանս յա֊
ւիտենից. ամէն։

Աընւ

Մ՛ինչ ասէ, և եղիցին ողորմութիւնք
մեծին ա՟յ, պարտ է ասել։

Ահաւասիկ Տ՟ր իմ յ՟ս ք՟ս փե-
սայ սիրեցեալ 'ի հոգւոյ իմ-
մէ, ըստ բարեգունի եղանա-
կի և ըստ իսկականի խոնար-
հութ՟ն սրտի իմոյ անկեալ
յերկիր յանդիման քոյոյ ներ-
կայութ՟ն, մաղթեմ 'ի քէն յա-
ղագս իմ թշուառացելոյ մե-
ղաւորիս՝ լինիլ ինձ 'ի նպաստ
քոյով ա՟ծայնով շնորհիւ։ ո՟պ
զի մի՛ երբէք իշխեցեմ խոր-
հիլ, խօսիլ, և գործել զայլ
ինչ բաց յայնցանէ, որք ի-
ցեն առ առաւելութ՟ն հա-
մայնի քոյոյ պատուոյ, 'ի կե-
ցու՟ն հոգւոյ իմոյ, և 'ի յօգ-
տութ՟ն մերձաւորաց իմոց։
աղաչեմ ես զքեզ յանձնառ-

նելով քեզ զընաւս մերձաւորս, զհարս, զմարս, զեղբարս, զքորս, զհոգևորս և զմարմնաւորս, զազգայինս, զբարեկամս, և զբարերարս, և զայնոսիկ՝ որք տուեալք են ինձ, կամ տալոցք են զօգնութիւն, և զխրատ հոգեկան կամ՝ մարմնական։ Հայցեմ ևս մեծաւ խոնարհութ՟բ յանձնառնելով քեզ զգերյարգոյս համայնս սրբոյ եկեղեցւոյ, և զժողովրդականս նոցին, ըզկրօնաւորս, և զաշխարհականս. ո՟պ զի կարիցեն յարամնալ խոնարհապէս, և հաւատարմապէս 'ի պաշտօնս իւրեանց սրբազանս։ Յանձնեմ և ևս քեզ 'ի ձեռն զօրութ՟ե այսօրիկ անձնառելոյ սրբազնագործութ՟ե զամենեսեան, որք են 'ի յանձկութիւնս հոգւոյ, յիւրա-

յիւրաքանչիւր նեղութիս, 'ի
տկարութիս, 'ի յաշխատանս,
'ի ձախորդութիս, 'ի հալա-
ծանս թշնամեաց, 'ի տառա-
պանս հոգեկանս կամ մարմ-
նականս: Դարձեալ աղաչեմ
զքեզ, շնորհեա՛ հիւանդաց
զառողջութի, վշտանկելոց
զխնդութիւն, նաւելոց զնա-
ւահանգիստ կեցութե, և այ-
նոցիկ՝ որք են 'ի հալածանս,
տուր զնպաստութի, և զօգ-
նութի. ով զի մի՛ յաղթահա
րիցին յիւրեանց թշնամեաց:
Սերտին մաղթեմ 'ի քէն խո
նարհութբ, հաճեա՛ց հասա-
նիլ 'ի թիկունս ամենից մե-
ղաւորաց քոյով ա̃ծայնով շը-
նորհիւ՝ զի կարիցեն ճանա-
չել զյանցանս, զորս ընդդէմ
քում ա̃ծայնոյ հանդիսամե-
ծութե գործեալք են, և յա

ղագս որոց ճանաչեցելոց առ_
նիցեն զպատկանաւոր ապաշ
խարութի, հանդերձ ուղղու
թբ վարուց իւրեանց. և հա
մարեցին 'ի թիւս որդւոց քոց
'ի կենցաղում յայսմիկ շնոր_
հօք, և 'ի հանդերձելում փա_
ռօք. ամէն։

Մինչ տան, 'ի սրբութէ̃ սրբոց, պարտ
է տալ առ սրբազան
մարմինն։

Ողջոյն քեզ ո՜վ մարմին ք̃ի
ծնեցեալ 'ի սրբոյ կուսէն մա
րիամայ, մարմին կենդանի,
ա̃ծութի ամբողջ, և ճշմա_
րիտ մարդ։ Ողջոյն քեզ ո՜վ
խնկական կեցութի, ճանա_
պարհ և փրկութի աշխարհի,
աղաչեմ զքեզ փրկեա զիս 'ի
չարէ։

Աղօ՟ ուխտաւորն արեանն ։

Ողջոյն քեզ ո՜վ արիւն ք՟ի երկնային, և ամենա՟սբ ըմպելի, հեղեղ կենարար, որ լուանաս զմեղս աշխարհի ։ Ողջոյն քեզ ո՜վ արիւն պատուական ցօղեցեալ 'ի վիրէ կողին ք՟ի բևեռեցելոյ 'ի խաչին, աղաչեմ զքեզ, մաքրեա՛ զիս 'ի մեղաց ։

Օրհնե Խորհրդաւորական հաղորդոյ հա
արեան տ՟ն Մերոյ յ՟ս ք՟ս ։

Տէ՛ր իմ յ՟ս ք՟ս որդի ա՟յ կենդանւոյ, որ զայդ սրբազան մարմինդ, և զպատուական արիւնդ ընկալար 'ի սրբուհւոյ կուսէն մարիամայ ։ զոր և 'ի վերայ սեղանոյ սրբոյ

խաչէն 'ի կողէ քումմէ սրբա-
զանէ ցօղեցեր վասն փրկու-
թեէ մերոյ, և նոյնով կենարա
րին մարմնով յարեար 'ի մահ-
ուանէ, և համբարձար 'ի
յերկինս, ուստի գալոց ես 'ի
դատել զկենդանիս և զմե-
ռեալս ։

Աղաչեմ զքեզ միջնորդութե̃
այսորիկ կենարարի մարմնոյ
քոյ՝ զոր այժմ տեսանեմ 'ի
վ̃ր սրբոյ սեղանոյս, ազատեա
զիս յամենից աղտեղութեց
մտաց և մարմնոյ, և յամենից
չարեաց, այլ և 'ի փորձանաց
ներկայից և ապագայից ։

ամէն ։

Ողջոյն քեզ ո՛վ տ̃ր իմ յ̃ս ք̃ս,
բան հօր, որդի կուսին մա-
րիամու, գառն ա̃յ, փրկու-
թիւն աշխարհի, պատարագ-
ե̃ր՝ բան, մարմին, և աղ-
բիւր

բիւր բարութեան ։

Ողջոյն քեզ ով տր յս քս , գովութի հրեշտակաց , փառք սրբոց , պատճառ խաղաղութե , ածութի ամբողջ , ճշմարիտ մարդ , ծաղիկ և պտուղ արգանդի անարատ կուսին ։

Ողջոյն քեզ ով տր իմ յս քս , ճառագայթ հօր , իշխան խաղաղութե , դուռն երկնից , հաց կենդանի , ծնունդ կուսին մարիամու , և անօթ ածային ։

Ողջոյն քեզ ով տր իմ յս քս , լոյս երկնային , գին աշխարհի , խնդութիւն մեր , հաց հրեշտակաց , զուարճութիւն սրտի , թագաւոր և փեսայ մօրն և կուսի ։

Ողջոյն քեզ ով տր իմ յս քս , ճանապարհ անդորր , ճշմար-

մարտութի̃ իսկական, պար-
գև աշխարհի, սէր ծայրա-
գոյն, աղբիւր սիրոյ խաղա
ղութե̃ և քաղցրութե̃, համ
գիստ մեր, և կեանք ապահով,
ողորմեա՛յ ինձ մեղաւորիս ։

Մ՝ինչ տաէ, գտանե̃յ, ժամ այսինչ
երգ՝ պարտ է ասել։

Ո՛վ քաղցրագունեղ և ամե-
նագութ ո̃ր իմ յո̃ քո̃, ա-
ղաչեմ զքեզ, վասն քաղցր
արտասուա՛ց երանուհւոյ կու-
սին մարիամու սիրեցելոյ մօր
քոյ, որովք եթաց զերեսս
քո՝ մինչ իջուցեալ 'ի խաչէն
կրեաց զքեզ 'ի գիրկս իւրում,
վերաւորեա՛ զսիրտ իմ քոյովք
սրբազանիւք վիրօք ։ Օ՛ ի նը
պաստութե̃ քոյոց չարչարա-
նաց յարաժամ ունիցիմ ըզ-
քեզ

քեզ 'ի մէջ սրտի իմոյ ։ Դար
ձեալ հայցեմ 'ի քէն , տո՛ւր
ինձ զերկիւղ քո սբ և զսէր ·
ջերմագին զիս սիրով կաթու-
ղիկէի հաւատոյ · մաքրեա՛ ըզ
միտս իմ · ուղղեա՛ զբանս իմ
և զգործս · և շնորհեա՛ ինձ՝
զի յարամնայցէ սէր քո 'ի յիս ·
և տո՛ւր ինձ զշնորհ քո սբ ,
զի մի՛ անկանիցիմ 'ի փորձու-
թի ։ Լեր ինձ միշտ օգնա-
կան , զի մի՛ յանցանիցեմ ընդ-
դէմ քում մեծութեանդ · և ա-
ռաջնորդեա՛ ինձ մնալով միշտ
'ի սրտի իմում , և ուսուցանե-
լով զիս · շուրջ պատեա՛ զի-
նև , և զօրացո՛ զիս · և պա-
հեա՛ զիս , զի օրհնիցեմ զա-
նուն քո սբ · ամէն ։

Տր իմ յս քս , աղաչեմ ըզ-
քեզ , որ ոչ միայն ներեցեր
թշնամեաց քոց , այլև աղա-

չեյեր զՀայր մն դատապար-
տողաց , և խաչահանուաց ։
Քաղցրացո՛ զսիրտ իմ , զի մի՛
եղէց վրէժխնդիր չարեացն
ինձ հատուցելոց․ այլ զի իբ-
րև զքեզ ներիցեմ յօժարու-
թբ , և տեւիցեմ համբերութբ
ամենեցուն , որք յանցուցեալ
են ընդդէմ ինձ ։ Շնորհեա՛
եւս Տր իմ , իմոց թշնամեաց
զճշմարիտ ճանաչումն , զի մի՛
մնասցեն 'ի խաւարի , և 'ի չա
րակամութե․ զի մի՛ զրկիցին
'ի փառաց քոյոց չարչարա-
նաց․ աղաչեմ զքս 'ի ձեռաց
նց , գոլով զինուորեցեալ զի-
նու սրբոյ խաչին․ և վերա-
կոչմամբ քոյոյ սրբոյ անուան ,
այլև անուամբ մօր քոյ և կու-
սի աղաչեմ զքս 'ի թշնամեաց
յերևելեաց և յաներևութից ։
Արժանի արա զիս թողութե ,
թէ

թէ և բազումանգամ եղէ կա-
մաց քոյ հակառակ , վշտաց-
նելով զքեզ իմովք չար խոր-
հրդովք բանիւք և գոր-
ծովք , և յանձնեամ զիս առ
հայր քո երկնաւոր · ամէն ։

Աղօթաւոր սրբոյն Բոնավենդուրայի առ սրբու-
թեան հաղորդութեն ։

Երկրպագեմ թագեալ ա̃ծ
քեզ ջերմապէս , որ ենթ այսոց
ձևոյ ծածկիս ճշմարտա-
պէս ։
Սիրտ իմ բոլոր ինքնին ըղ-
ձիւ քեզ ենթարկի · զի գիտե-
լով ՚ի քեզ ընաւն իսկ նուաղի ։
Տեսակ ճաշակ և շօշափակ ՚ի
քեզ սխալին , այլ լսելեօք հա-
ւատացեալ միայն լինի ։
Երհաւատամ զոր ինչ ա-
սաց ա̃ծորդին , քան զի ոչ
ինչ

ինչ ճշմարտագոյն քան զբան
նորին ։

Անդ 'ի խաչին թագուցանիւր
ա՟ծութիւն, իսկ աստ գաղի
'ի միասին և մարդկութիւն ։

Բայց հաւատով զերկաքան-
չիւրն դաւանելով, խնդրեմ
զհայցեալն աւազակին զղջա
նալով ։

Մարմնոյդ զխոցս իբրև զԹով
մաս ոչ նշմարեմ. սակայն ա՟ծ
իմ դու զքեզ ըստորասեմ ։

Արա 'ի քեզ զիս առաւել զհա
ւատս ունել, յուսալ 'ի քեզ
բոլորովիմբ և զքեզ սիրել ։

Ով յիշատակ չարչարանաց
ա՟ծն և մահուան, հաց կեն-
դանի կեանս շնորհօղ ազգի
մարդկան ։

Շնորհեա իմում մտի քև միշտ
սնանիլ և կեալ, և զքեզ միշտ
քաղցր և բարի առիմանալ ։

Ով

Ո՛վ բարեգութ հաւսղասան Տէր իմ և յոյս, քոյով արեամբդ զանմաքրութիւն մաքրեա՛ հոգ-ւոյս։

Որոյ կաթիլ մի զընդհանուր աշխարհ կարէ, զերծուցա-նել 'ի յանցանաց և 'ի պատժէ։

Որ այժմ 'ի քեզ քողեալդ եմ և եթ նայիմ, միշտ աղերսեմ զի լինիցի ում ծարաւիմ։

Տեսից զքեզ տարապքողմամբ քոյոց դիմաց, և տեսութեամբ ե-րանեցայց քոյոց փառաց։

Տաղ մարմնոյ և արեան Տեառն։

Երգեա՛ լեզու փառաւորի, զխորհուրդ մարմնոյ Տեառն յանի։
Նաև արեան պատուականի, զոր 'ի գին հանրոյ աշխարհի։
Պտուղն արգանդի հզօրեղի, արքայն եհեղ մարդկան ազգի։

Որ մեզ տուաւ և մեզ ծը-
նաւ, որ 'ի կուսէն ներմարմ-
նացաւ:

Եւ յաշխարհի պանդխտե-
ցաւ, ուր սերմն բանին սըփ-
ռեցաւ:

Կերպն յոր կենցաղավարե-
ցաւ, հրաշիւ մեծաւ պարփա-
կեցաւ:

Յերեկոյին մեծի ընթրի, ընդ
աշակերտս իւր առ բազմի:

Լնլով զօրէնս վաղնջականս,
'ի կերակուրս օրինականս:

Որոց զմարմին իւր յուտելի,
և զարիւն իւր տայ յըմպելի:

Բանն մարմին զհաց ճշմար-
տիւ, առնէ մարմին իւրով
բանիւ:

Եւ զգինին նովիմբ արիւն,
թէ և նուաղի զգայութիւն:

'Ի հաստատել զսիրտ անսա-
սան, բաւական է միայն

հա-

հաւատ ։
Ո՜ այսքան ուրեմն սրբազնու-
թի՛ն, մերն յարգեցէ նուաս-
տութի՛ն ։
Վ՚ան զի ուսումն հնոյ կը-
տակի՝ նորոյս կարգի ստոր-
անկի ։
Շնորհէ հաւատ զլիութի՛ն,
յո՛րում նուաղի զգայութի՛ն ։
Ծ՝նողի և ծնեցելոյն, տայի
գոյութի՛ն վեհագոյն ։
Պատի՛ւ և երկրպագութի՛ն, հա-
մայն և բարեբանութի՛ն ։
Հոգւոյն իսկ 'ի յերկոցունց,
զուգապէս լիցի գոհութիւն ։
ամէն ։

Աղօթք ընդ պատարագին ա-
ռնելոց ։

Տէր իմ յ՛ս ք՛ս, որ ոչ մի-
այն արժանի համարեցար առ-
նուլ

նուէր զմերն մարմին , և համ
բերել այնքանեաց զանազա-
նից չարչարանաց , և հալա-
ծանաց , պատժոց և մահու
խոստագունեղի , այլ և հաճե
ցար մեծաւ քոյով շնորհիւ
պարգևել մեզ յեկեղեցւոյ
քում սրբոյ 'ի սրբազնագու
նեղի հաղորդութեն , որ 'ի վե
րայ սրբոյ սեղանոյն , և լի-
նիլ նովաւ ընծայ՝ ձիր , և շը-
նորհ երկնային մինչև 'ի վախ
ճան յաւիտենից ։ Աւստի ա-
ղաչեմ զքեզ 'ի ձեռն զօրու-
թե և արդեանց այսորիկ ազ-
նուագունեղի և անճառելւոյ
սրբազնագործութե պատա
րագիս , զոր այժմ լուայ է և
տեսի՝ յորում երևին բնաւք
գերազանց խորհուրդք քոյոց
վարուց , չարչարանաց և մահ
ուան , զի յանձն եղիցին քեզ

այսօր

այսօր հոգի և մարմին իմ, և որք գոն 'ի տան իմում. ո՛չ զի և մեք արդիւնաւորիցեմք ընդունիլ զներումն մեղաց մերոց, և կեալ վարուք քրիստոնէականօք. այլ և յանձն եղեցի քեզ 'ի ձեռն զօրութեն այսօրինակ պատճառականացունեղի սրբազնագործութեանս բարձրացումն սրբոյ եկեղեցւոյ, միաբանութի քրիստոնէից, բարձումն հերձուածոց, դարձումն մեղաւորաց, և ազատումն հոգւոյ քաւարանին. ամէն:

Աղօթք ժամն աշխարհականաց, որք գնան յեկեղեցին առ'ի լսել պատարագ:

Մինչ քահանայն ասէ, յանուն հօր, և որդւոյ, և հոգւոյն

ւոյն սրբոյ ամէն · պարտիմք
և մեք զնոյնն ասել, կնքելով
զմեզ նշանաւ սրբոյ խաչին ։
Եւ մինչ ասի՝ խոստովանիմ
առաջի ա̃յ · պարտիմք և
մեք ասել զնոյնն գոլով չոքե
ցեալք 'ի ծունկս ։ Եւ մինչ
ասի, ազատեսցէ և զձեզ ·
պարտիմք խաչակնքել զմեզ
նշանաւ սրբոյ խաչին ։ Եւ քա
նիցս անգամ ասիցի, խաղա֊
ղութի ը̃ ձեզ · պարտիմք խո֊
նարհեցուցանել սակաւիկ ինչ
զգլուխս ։ Եւ մինչ ասի ո̃բ ա̃ծն,
պարտիմք և մեք ասել զնոյնն ։
Եւ մինչ ընթեռնանին մար֊
գարէականք, և առաքելա֊
կանք, պարտիմք չոքիլ, և մր֊
տադիւրութ̃ ունկնդիր լինել ։
Եւ մինչ ասի, սրբոյ աւետա֊
րանիս որ ըս̃ · պարտիմք կըն֊
քել զմեզ նշանաւ սրբոյ խա֊
չին

չէն 'ի ճակատս, 'ի բերանս, և 'ի կուրծս ։ Իսկ մինչ աւարտի աւետարանն, պարտիմք միաբան ասել . գոհութիւն քեզ տ՟ր յ՟ս ք՟ս ։ Իսկ մինչ ասի հաւատամ՟ն . պարտիմք և մեք 'ի միասին զնոյնն ասել ։ Իսկ մինչ ասի ։ Իսկ ներմարմնացաւ հոգւով սրբով . պարտիմք չոքել 'ի ծունկս ։ Իսկ մինչ ասի սրբասացութիւնն, ոչ պարտիմք չոքել, և ոչ բաղխել զկուրծս, այլ կալ յոտս և աղօթել ։ Իսկ մինչ ասի՝ ողջոյն տուք . պարտիմք համբուրել զմիմեանս 'ի յուսս, և խոնարհիլ միմեանց ։ Իսկ մինչ ասի, ս՟բ ս՟բ ս՟բ . պարտիմք չոքել և աղօթել ։ Իսկ մինչ ասի, առէք և կերէք, և կամ՝ արբէք 'ի սմանէ . պարտիմք խոնարհիլ, և եր-

կիր-

կիրպագանել կենարարի մար
մ՟նոյ և արեան տ՟ն։ Եւ մինչ
ասի, Հայր մեր որ յերկինս.
պարտիմք ամենեքեան միա-
բան համաձայնիլ։ Եւ մինչ
ասի, ՚ի սրբութ՟ն սրբոց. պար
տիմք երկիրպագանել մարմ-
նոյ և արեան ք՟ի ա՟յ մերոյ,
և բաղխել երիցս զկուրծս։
Իսկ եթէ ոք կամիցի հաղոր-
դիլ. մինչ ասի, Հաւատամ
՚ի Հայր ա՟ծ ճշմարիտ. պար-
տի և ինքն ասել զնոյնն։ Եւ
յաւարտմանն պարտի ժողո-
վել զմիտս իւր, և ասել ե-
րիցս. Տ՟ր ոչ եմ արժանի զի
մտանիցես ը՟ յարկաւ իմով,
այլ ասա՛ բանի՛ միայն, և
բժշկիցի հոգի իմ։ Եւ մինչ
մատչի առ՚ի առնուլ զհաղոր-
դու՟ին, պարտի ասել. մարմին
տ՟ն մերոյ յ՟ի ք՟ի պահես-

ցէ զՀոգւի իմ 'ի կեանս յաւիտենականս ։ Այլ սպասեսցէ անդ մինչև աւարտիցի պատարագն , և ընթեռնանիցի աւետարանն վերջին . 'ի սկզբանէ էր բանն ։

Աղօթք կառավարելոյ զընտանիս և զծառայս ։

Որք պարտական են հարք և մեծաւորք տանց հոգալ , զի իւրքն ընտանիք երթիցեն 'ի լսել պտօնախմբութիւնս , և ըզ սրբազան պատարագս , և առ 'ի ուսանիլ զքրիստոնէական վարդապետութիւն , այսպէս գլխաւորք ընտանեաց ոչ պարտին ստունկանել 'ի խրատելոյ , և 'ի հրամայելոյ իւրեանց զաւակաց , մշակաց , աշխատողաց , ծառայից և աղախնեայց

նեայց , զի յաւուրս տօնից եր
թիցեն 'ի պատարագ , տալով_
նց՟ զպատշաճաւոր ժամանակ .
ապա թէ ոչ՝ մեղանչեն մահա
ցուօրէն , մինչ ոչ գոյ հարկա
ւոր պատճառ արգելման ։
Պարտին ևս ածել զնոսա առ
ամենայն սրբազնութիւնս ե_
կեղեցւոյ , տալով նոցին ըն՟
ժամանակ դիպաւոր , առ 'ի
կատարել զնոյնս ։

Պարտին ևս ունել զբարինա
խանձ ուսուցանելոյ նոցին ըզ
վարդապետութի՟ քրիստոնեա
կան կատարելապէս . ապա
թէ ոչ , գոնեայ ուսուցանի_
ցեն զհայր մերն . զողջոյն
քեզն . և զհաւատամն . այլ
և առաքել զնոսա 'ի յուսումն
ջերմեռանդութեան երիք օր
ըստ օրէ ։ Ուսուցանել նց՟ կըն
քել զինքեանս նշանաւ սրբոյ

խաչին · ընդունել զջուր օրհ֊
նեցեալ · յանձնել զինքեանս
ա՟ծն մերում յ՟ի ք՟ի, և ամեն֊
օրհնեցելոյ մօրն նորա մարիա֊
մու ա՟ծածնին և միշտ կու֊
սին, և պաշտպանի իւրում
սրբոյ հրեշտակին ։ շնորհա֊
կալ լինիլ զա՟յ յաղագս բարե֊
րարութեան ընդունեցելոց, և
խնդրել 'ի նմանէ զներումն մե֊
ղաց իւրեանց ։ Պարտին ևս
ուսուցանել, զի բանայցեն
զգլուխս՝ մինչ մտանեն յեկե֊
ղեցին, կամ մինչ անցանեն
յանդիման պատկերի ա՟ծն մե֊
րոյ յ՟սի ք՟սի, և ամենօրհնե֊
ցելոյ կուսին մարիամու ա՟ծա֊
ծնին՝ և երկրպագանիցեն
նոցին ։ Նաև մինչ սկսանին ու֊
տել՝ խաչակնքիցեն զինքեանս,
և զկերակուրն, և ասիցեն ։
'Ի փառս ա՟յ՝ և սրբուհւոյ

ա՟ծածնին ։ Եւ մինչ ըմպեն՝ ասիցեն . Գոհութի՟ քեզ քն՟ ։ Պարտին և ուսուցանել նոցա ասել զպսակ կամ զվարդարան ա՟ծածնի յա՟մում աւուր . իսկ եթէ ոչ՝ գոնեայ յաւուրս կիրակէից և տօնից ։

Եւ րօզարն , որ վարդարան Թարգմանի՝ ոչ այլ ինչ է , եթէ ոչ տասն և հինգ Հայր մեր որ յերկինս . և Հարիւր յիսուն ողջոյն քեզ մարիամ . որք են . Ժ՟ . անգամ Ե՟ . Հայր մեր . և Ժ՟ . անգամ յիսուն ողջոյն քեզ մարիամ . զի 'ի յերիս մասունս յիսուն յիսուն բաժանին , և զանազան անուանս կոչին , այսինքն , խընդալի՝ ցաւալի՝ և փառաւոր , կամ փառօք լի . և զայսպիսի անուանակոչութիւն ունին՝ վա՟

զա-

զանազան խորհրդոց յինքեանս
ներպարունակելոց . որք են
գլխաւոր խորհուրդք փրկա-
գործ տնօրէնութե̃ն և ներ-
մարմնութեան ո̃ն մերոյ յս̃-
քսի . վասն որոյ է այս վար-
դարանս յոյժ հաճոյ և ըն-
դունելի աղօթք ա̃յ և ա̃ծած-
նին . և ունի 'ի բազմաց ծայ-
րագունից հայրապետաց պար
գեւեցեալս զմեծամեծ և զան
թիւ ինտուլճէնցիաս , այս-
ինքն զներողութի̃ւս և զթո-
ղութի̃ւս մեղաց , և մանա-
ւանդ պատժոյն ներանկե-
լոց վասն մեղաց , զորս պարտ
էր նմա հատուցանել 'ի քա-
ւարանին . բայց յորժամ
զղջմամբ խոստովանի ոք ըզ-
մեղս իւր , և առէ ըզրօ-
զարին՝ բազում անգամ լինի
որ զամենայն զպարտս իւրոց

յանցանայն աստ հատուցա-
նէ, նա ևս առաւել վարձուց
և արդեանց արժանանայ. և
վ̃ս այս րօզարիս եղեալք են
յ̃ոյ անթիւք և մեծամեծք
սքանչելիք. և մինչև ցարդ
լինին հիացապէս։ Արդ՝ ա-
ռաջին յիսունն որ կոչի բա-
ժին խնդալի, ներպարունա-
կէ յինքեան զհինգ հայր մեր,
և զյիսուն ողջոյն քեզ մա-
րիամ. զորս պարտ է ասել
այսպէս։

Նախ ասել՝ մի հայր մեր,
և Ժ. ողջոյն քեզ մարիամ.
մտածելով զ̃ք աւետիսն զոր
եբեր հրեշտակապետն գաբ-
րիէլ առ կոյսն մարիամ ա-
սելով՝ ողջոյն քեզ մարիամ,
լի շնորհօք. օրհնեալ ես դու
'ի կանայս. Բ̃. նմին ևս մտա
ծելով զ̃ք յղութեն կուսին,

որ

որ նոյնժամայն հոգւով սըր-
բով յղացաւ զբանն այ. և
այլն:

Երկրորդին ասել՝ մի հայր
մեր, Ժ. ողջոյն քեզ մարիամ.
մտածելով զսրբուհւոյ կուսին
գնալն 'ի տեսութի եղիսա-
բեթի, որում և ետ զողջոյն.
և եղիսաբեթի մեծաւ խըն-
դութբ ընկալեալ զմարիամ,
ասաց. օրհնեալ ես դու 'ի
կանայս, և օրհնեալ է պը-
տուղ որովայնի քոյ. և այլն:

Երրորդին ասել՝ մի հայր մեր,
Ժ. ողջոյն քեզ մարիամ. մը-
տածելով զսրբ ծնունդն, այս-
ինքն, յորժամ ամենասըր-
բուհի կոյսն ծնաւ զորդին
իւր զանդրանիկ զկեանս աշ-
խարհի. և բազմութի զօրաց
երկնաւորաց երգեցին զփառս
'ի բարձունս այ, և այլն.

Չորրորդին ասել՝ մի հայր
մեր, Ժ. ողջոյն քեզ մարիամ.
մտածելով զքառասնօրեայ գը
նալն տն մերոյ ՚ի տաճարն,
այսինքն, յորժամ ծնօղքն նո
րա ածին զնա յեհմ յանդի-
ման առնել տն, զոր առըն
կալաւ սիմէօն ՚ի գիրկս իւր՝
և օրհնեաց զած և ասէ. արդ
արձակես զծառայս քո տէր
ըստ բանի քում ՚ի խաղաղու
թի. և այլն։

Հինգերորդին ասել՝ մի հայր մեր,
Ժ. ողջոյն քեզ մարիամ. մը
տածելով զայն՝ յորժամ տրն
մեր յս քս երկոտասանա-
մեայ նստեալ ՚ի տաճարին ըն
վարդապետսն, լսէր ՚ի նոցա-
նէ, և հարցանէր զնոսա. և
այլն։ վերջացաւ բաժինն խըն
դալի։

Սկսանի ցաւալին։ նմանապէս

ասա

աստ եւ պարտ է ։
՝Նախ ասել՝ մի հայր մեր, Ժ. ողջոյն քեզ մարիամ. մը տածելով զտն մերոյ աղօթելն 'ի պարտիզին, զտխրելն եւ զհո գալն, եւ զարիւն քրտնելն, եւ այլն ։
Երկրորդին ասել՝ մի հայր մեր, Ժ. ողջոյն քեզ մա- րիամ. մտածելով զտն մերոյ կապելն 'ի սիւնն, եւ անողոր- մաբար ծաղելն բազում գա- նիւ. եւ այլն ։
Երրորդին ասել՝ մի հայր մեր, Ժ. ողջոյն քեզ մարիամ. մը տածելով զտն մերոյ փշօք պը սակելն, զթուքն՝ զնախատինքն եւ զծաղր լինելն. եւ այլն ։
Չորրորդին ասել՝ մի հայր մեր, Ժ. ողջոյն քեզ մարիամ. մը տածելով յորժամ տրն մեր յս քս զծանր փայտ խաչին բար-

բարձեալ 'ի յուսն տանէր 'ի
գողգոթայ. ո՛Հ որքան աշխա_
տեցաւ վ՜ն իմ. և այլն:
Հինգերորդին ասէ՛ մի Հայր
մեր, Ժ. ողջոյն քեզ մարիամ.
մտածելով զՏ՜ն մերոյ բևե_
ռելն 'ի խաչին, զծարաւելն,
և զբանականն Հոգին իւր 'ի
ձեռս Հօրն աւանդելն. և
այլն: վերջացաւ բաժինն ցա_
ւալի:

Սկսանի փառաւորն. ը՜ս սոյն
կերպի ևս աստ:

Նախ ասէ՛ մի Հայր մեր, Ժ.
ողջոյն քեզ մարիամ. մտա_
ծելով զՏ՜ն մերոյ յ՜ի ք՜ի
պայծառ և փառաւորեալ ը՜բ
յարութիւնն. և զերևելն աշա
կերտացն. և այլն:

Երկրորդին ասէ՛ մի Հայր
մեր, Ժ. ողջոյն քեզ մա_
րիամ. մտածելով զՏ՜ն մերոյ

Հրա_

հրաշալի նր համբարձումն 'ի
յերկինս, և զնստելն ը̃ աջ-
մէ հօր. այսինքն, հաւասար
հօր. և այլն։
Երրորդին ասել՝ մի հայր մեր,
Ժ. ողջոյն քեզ մարիամ. մը̃
տածելով զգալուստ հոգւոյն
սր̃յ 'ի վր̃ աշակերտացն, զորս
և ելից և հրաշալինեաց սիրովն
ա̃յ. և այլն։
Չորրորդին ասել՝ մի հայր մեր,
Ժ. ողջոյն քեզ մարիամ. մը̃
տածելով զամէներանուհւոյ
մօր և կուսին վերափոխիլն 'ի
յերկինս և անպատուել փառ-
ւօք պսակիլն 'ի յամենասրբոյ
երրորդութենէն. և այլն։
Հինգերորդին ասել՝ մի հայր
մեր, Ժ. ողջոյն քեզ մա-
րիամ. մտածելով զհիանալի
փառս ամենայն̃ երրորդու-
թենն. ամէներանուհւոյ կու-
սին։

սին • և ամենից հրեշտակաց և սրբց երանեցելոց 'ի յեր- կինս , որք 'ի յաւիտեանս յա- ւիտենից օրհնեն զքեզ , և ըզ- մայրն երանաւէտ տեսութեն- ից • և այլն ։

Նորդ գիտելի է , զի յամ ան- գամ , որ վճարի ասել մի հայր մեր որ յերկինս • և տասն ող- ջոյն քեզ մարիամ , պարտ է 'ի վերջն ասել• փառք հօր և որդւոյ , և հոգւոյն սրբոյ , ո̃պ էրն 'ի սկզբանէ և այժմ և միշտ , և յաւիտեանս յաւի- տենից • ամէն ։

Իսկ պսակն ածածնին ունի յինքեան զվաթսուն և երեք ողջոյն քեզ մարիամ • և զեօթն հայր մեր • 'ի պատիւ և 'ի մեծարանս վաթսուննե- րեք ամաց , զորս եկաց սրբու- հի ածածինն 'ի կենցաղում

յայսմիկ, և եօթն հայր մեր, վասն եօթն պարգևացդ հոգւոյն ս̃բյ, որովք զարդարեցաւ ամենասուրբ կոյսն ։ Եւ այսպէս ասելով. հայր մեր, որ յերկինս, և այլն ։ Ողջոյն քեզ մարիամ. և այլն. և կրկնելով զնոյնս, բոլորքն ջերմեռանդութ̃ի մեր յոյժ արդիւնաւոր, առ'ի ստանալ ըղշնորհս ա̃յ 'ի ձեռն ամենօրհնեցելոյ ա̃ծածնին ։

Պարտ է ևս երբեմն ասել ըղպսակն տ̃ն մերոյ յ̃սի ք̃սի, որ ունի յինքեան երեսուն և երեք հայր մեր. և հինգ ողջոյն քեզ մարիամ. և այս ասի 'ի յիշատակ և 'ի մեծարանս երեսուն և երեք ամացն, զորս եկաց տ̃րն մեր յ̃ս ք̃ս յայսմիկ կենցաղոջ ։ Զորմէ և մեք պարտիմք՝ մինչ ասեմք զպը-

սակս

սակս զայս, և կամ զածած-
նին, և կամ զվարժարանն, մաղ-
թել զշնորհս, զներումն մե-
ղաց, զզղջումն վարուց, և
զհամահետևումն նոցին առա-
քինութեց. և համառօտապէս
պարտի ամ որք գոլ հոգունակ
գործոյ հոգեկանի ողորմու-
թե, որ է օգնական լինել վշ-
տացելոց, ազդել և խրատել
զմեղաւորս, առ որ յաւէտ
են պարաւանդեցեալք հարք
և մեծաւորք տանց:

Պարտական է ամ որք առ՚ի
լսել զկատարեալ և զամբողջ
պատարագ, մանաւանդ յա-
ւուրս տօնից պատուիրեցե-
լոց: Նա եթէ որք թողուցու
զսակաւ ինչ մասն պատարա-
գին առանց լսելոյ՝ ներելի է.
իսկ եթէ զմեծ մասն ինչ թո-
ղու՝ ոչ է ներելի, զի պարտա

կամ մինայ պատարագին ։ Սաստի պարտի իւրաքանչիւրոք խոհեմապէս զգուշանալ յոչ ելանելոյ յեկեղեցւոյն, մինչև աւարտիցի բոլոր պատարագն ։ Վասնզի եթէ ոք յաւուրս տօնախմբութեանց պատուիրեցելոց, թարց հաւաստի բանի, և հարկաւոր պատճառի, 'ի բաց թողուցու զլսումն պատարագի անհոգապէս՝ այնքանիցս մահացուօրէն մեղանչէ, որքանիցս զնոյնն ստունկանէ ։ Մեղանչեն ևս այնոքիկ, որք ոչ կամին սակս պղերգութեն, և չար սովորութեն գտանիլ պատրաստք 'ի սկզբան պատարագին, որպէս այնոքիկ, որք ոչ կամին կալ մինչև 'ի վերջն նորին ։

Իսկ այնոքիկ, որք վմ ճշգրտից և պիտանաւորաց պատ-

Ճառաց ոչ կարեն յա̃մում ա-
ւուր լսել զսրբազան պատա
րագն՝ գոնեա պարտին գնալ
յեկեղեցին առ 'ի ընդունել
զջուր օրհնեցեալ , չօքիլ 'ի
ծունկս առաջի սրբագունե_
ղի սրբագնութե̃ մարմնոյ և
արեան տ̃ն , կնքել զինքեանս
նշանաւ ս̃բ խաչին , և հաւա
քել առ ինքեանս զզգայութիս ,
զմիտս , և զկամս . զի մի ընդ-
վայր զբաղիցին :

Նաւ ասել զհինգ հայր մեր ,
և զնոյնքան ողջոյն քեզ մա_
րիամ 'ի պատիւ և 'ի մեծա_
րանս հինգ խոցուածոց տ̃ն
մերոյ յ̃սի ք̃սի : Օր և պար_
տին ադաչել , զի վասն անհը_
նոյ զօրութե̃ ազնուին և մե_
ծագնի արեան իւրոյ , հաձի_
ցի ներել մեղաց նոցին , և
պարգևել զշնորհս , զի յաւուր

յայնմիկ զգաստանայցեն , և
զօրանայցեն առ՚ի ոչ մեղան-
չել ընդդէմ ածայնոյ հան-
դիսաւորութե , ոչ իւիք կեր-
պիւ , ոչ խորհրդով , ոչ բա-
նիւ , և ոչ գործով . այլ մա-
նաւանդ մեծագունիւ զօրու-
թե արդեանց իւրոցն չար-
չարանաց հաճիցի շնորհել
նոցին զհոգին իւր սբ , որ զի
կարիցեն կեալ ըստ քրիստո-
նէականի կենցաղավարութե
առ ՚ի հաճոյն սրբազանի կա-
մաց նորին հանդերձ իւրայ-
նովք ընտանեօք : Այլ և պար-
տին շնորհակալ լինել զՏնէ
մերմէ Յսէ Քսէ , վասն բարե
րարութեանց ընդունեցելոց , և
աղաչել զնոյն սակս բոլորի
եկեղեցւոյն , և վասն միաբա
նութեան իշխանաց քրիստո-
նէից , վն դարձման հերձուա

ծողաց, և հերետիկոսաց, և
յաղագս լուսաւորութե̃ ան-
հաւատից, վասն թշնամեաց
և բարեկամաց, և սակս հո-
գեաց քաւարանին: Նաև ա-
սելով զմի հայր մեր, և զմի
ողջոյն քեզ մարիամ, մաղթել
զ̃քն զայն, յանուն որոյ եկե
ղեցին այն՝ յորում են, կա-
ռուցեալ է, կամ յորում գոն
նշխարք սրբոյն, կամ սրբոց,
առ 'ի օգնել ոչ միայն ին-
քեանց, և ընտանեաց ի-
րեանց, այլ և բոլորի քաղա-
քին իւրեանց, երկրին, և գա
ւառին: Յետ այսորիկ պար-
տին առնել զքննութի̃ իւրեանց
խղճմտանաց, զղջալ, և ասել
զհաւատամ 'ի մի ա̃ծն:
Բայց եթէ ոք ոչ ունիցի ըղ
դիպաւորութի̃ յա̃մում ա-
ւուր լսելոյ զպատարագ, և
եր-

երթալոյ 'ի տունն այ , այս֊
ինքն , յեկեղեցին առ սրբա֊
զունեղ սրբազնութիւն մար
մնոյ և արեան տն , այնպի֊
սին պարտի ունել 'ի տան իւ֊
րում զմաքուր ինչ անօթ ,
յորում պահիցէ զջուր օրհ֊
նեցեալ ։ զոր ընկալեալ ջեր֊
մեռանդութբ հանդերձ , գը
նայցէ յանդիման սբյ պատ֊
կերի տն մերոյ յսի քսի ,
կամ առաջի պատկերի սըր֊
բուհւոյ ածածնին ։ և անդ
անկեալ 'ի ծունկս ասասցէ
հինգ հայր մեր , և հինգ ող֊
ջոյն քեզ մարիամ ։ ըստ վե֊
րոյասասցելոյ խրատու ։ Բայց
սակայն հայր ընտանեացն ,
և մեծաւոր տանն պարտի ա֊
ծել ևս ընդ ինքեան զիւր
ընտանիս , առ 'ի առնել զնոյն
կրթութիւն, և ուսուցանել

որդւոց իւրոց, զի և նոքա ա-
րասցեն այսպէս. քանզի այ-
սու ջերմեռանդութ՟ և դոյ-
նի՛ ուշադրութ՟, ըստանի
'ի տնէ տ՟յ մեծամեծ շնորհ
հոգւոյ և մարմնոյ: Ըստ այսմ
ևս պարտին ուսնել՝ 'ի ժա-
մու երեկոյի, ուսուցանելով
որդւոց և ծառայից իւրեանց
զնոյնս ջերմեռանդութիւնս,
կրթելով զնոսա 'ի վարս քրիս-
տոնէականս, ո՟պ զի կեայցեն
և մնայցեն յերկիւղն տ՟յ:
Պարտաւոր է և գովելի իմն,
զի մինչ լուիցի հնչիւն զան-
գակի աւագ եկեղեցւոյ, կ՟մ
այլոյ ուրուք մերձակայի, որ
իցէ նշան վերացուցման մար-
մնոյ և արեան տ՟ն մերոյ յ՟ի
ք՟ի, իւրաքանչիւրոք 'ի յըն-
տանեացն չոքիցի 'ի ծունկս,
և երկիրպագանիցէ հոգւով
և

եւ ճշմարտութե̃ յ̃սի ք̃սի կե-
նագործողին աշխարհի ։ եւ յի
շեցէ թէ վերացումն այն նշան
իցէ բարձրացուցման ա̃ն մե-
րոյ յ̃սի ք̃սի վասն կեցութե̃
մերոյ 'ի վերայ խաչափայտին ։
եւ խնդրեցէ 'ի նմանէ զնե-
րումն մեղաց իւրոց ։ այսո-
քիկ լինին 'ի տունս , եւ 'ի
խանութս , եւ 'ի ճանապարհս ։
եւ եթէ ոք ոչ կարիցէ չոքել
'ի ծունկս , գոնեա բանայցէ
զգլուխն 'ի նշան քրիստոնէա-
կանի վերապատուուէ̃ , եւ վե-
րացուցանիցէ զմիտն առ ա̃ծ
բաղխելով զկուրծս եւ հայցե-
լով 'ի նմանէ զներումն ։

Աղօթք վասն բարւոք խոստովանելոյ զմեղս։

Նախքան զխոստովանութիւն խորհեայ 'ի քեզ, թէ զիա՛րդ՝ և ըստ որում ընդդէմ այ լիցես մեղուցեալ, ըստ թուոյն, ըստ ժամանակին, ըստ տեղւոյն, ըստ անձին, ըստ արժանաւորութեան, և ըստ այլոց պարագայից, թէ խորհրդով, թէ բանիւ, և թէ գործով։ Դու ապա իսկապէս ելուզեա՛ 'ի քեզ զզղջումն մեղաց, ոչ վն ամօթոյ, կամ հարկի, կամ ունայնի փառասիրութեան, այլ վն բարեգունեղին՝ քաղցրագունեղին իսկ այ, զի բարկացուցեր զնա։ Յետ որոյ առաջադրեա՛ քեզ շնորհօքն քի, որքան կա՛ր է փախչել 'ի

'ի մեղաց և 'ի մոլութե̃ց , և հետևիլ առաքինութե̃ց , սի-րել զա̃ծ վ̃ն իւր ինքեան , և զընկերս վ̃ն ա̃յ · որոց իսկ բարութե̃ցն խնդակցիլ , և չա-րութե̃ցն ցաւակցիլ , և յա̃մէ սրտէ քումմէ զկեցութի̃ն քո հոգալ ։

Աղօթք յառաջ քան զխոստովա-նութի̃ն ։

Ամենակարող ա̃ծ , և իրաց ա-մենից գերագոյնդ տ̃ր · որ ըստ ինքեան ես իմաստնա-գոյնդ , բարեգոյնդ , արդա-րագոյնդ · ողորմածագո-յնդ ։ Պատուեմ զքեզ , սիրեմ 'ի բոլորէ հոգւոյ իմմէ , և 'ի համայնից իմոց զօրութե̃ց 'ի վեր քան զա̃մ · վ̃ն որոյ զղջամ իս-կապէս և ցաւիմ հաւաստա-

պէս , զի այսքանիւք մեղօք
իմօք զքոյդ ամենայն հանդի-
սամեծութիւն զայրացուցեալ
եմ, զորս իսկ մեղս այնքան
ապաշաւեմ, և ատեմ, մինչ զի
եթէ այժմ առնելիք էին, ոչ
բնաւ հաւանէի առնել զնոսա։
Նաև քանզի դու միայն ես հայր
ողորմութեց , ուրեմն ինձ ընդ-
ներումն շնորհեա։ զոր հայ-
ցեմ խոնարհապէս , զոր և յու-
սամ ընդունիլ առ'ի քէն, վն
մեծագնեղի արեան փրկչին
իմոյ սիրեցելոյ որդւոյ քոյ։
այլ և յառաջադրեմ ինձ ն-
պաստութն քոյոյ շնորհի , ընդ
լիագոյն պատուիրանաց քոց
պահպանումն , զփախուստ
յառիթից մեղանչելոյ , զդառ-
նագոյն յանցանաց իմոց ըղ-
կսկծարեալ խոստովանութիւն ,
և առաջադրեցելոց ապաշխա

րութեանց զամբողջ վճարումն ։ Նաև արդ՝ վասն վճարատուութեան զիս բոլոր քեզ ընծայեմ, ընդ առից և կրից իմոց, զորս ըղձամ, զի բարեհաճութեամբ առընդունիցիս 'ի միութիւն արդեանց որդւոյ քո տն մերոյ յսի քսի ։ Նաև որ ինչ անյաջողութիւն ինձ դիպեսցի, ըմբերեցից ընդ մեծագունեղն սրբագունեղն իսկ քոյոյ անուան, որում և ես զիս ծառայ գոլ մշտնջենաւոր ասեմ, և

ձեռնագրեմ ։

Յորժամ մեղանչես, վաղվաղակի ողբա՛ և հեծեծեա՛, ոչ վասն այնորիկ, զի զպատիժ կրելոց իցես, այլ վասն այնորիկ, զի զտէր քո զայրացուցեր, զայնքան բարերարն քո, զայնքան սիրողն զքեզ, զայնքան կե-

ցուլթն քոյոյ զկարօտն, մինչ զի զորդին եւ իւր 'ի պատճառս քո մատնեաց. Հեծեծեա՛ ուրեմն, եւ մի՛ երբէք թողուր քեզ զմեղս առնել.

Աղօթք յառաջքան զխոստովանութիւնն ։

Ո՛վ բարեգութ Տ̃ր իմ Յ̃ս Ք̃ս, աղաչեմ զքեզ 'ի բոլորէ սրտէ, եւ 'ի բնաւից մտաց իմոց, ընկա՛լ զխոստովանութիւն իմ, զոր կամիմ առնել այսօր առաջի քոյ, եւ տո՛ւր ինձ ըզ ճշմարիտ զղջումն վ̃ս բնաւից իմոց յանցանաց ։ Ո՛վ քաղցրագունեղ Յ̃ս՝ առաքեա՛ 'ի հոգի իմ եւ 'ի միտս իմ զլոյս ճըշմարտութեան քո առ 'ի գիտել եւ ճանաչել զհանուրս մեղս՝ եւ զյանցանս իմ, զորս պար-

տիմ

տեր խոստովանիլ առաջի քո, և առ'ի ուսուցանել ինձ, զի կարիցեմ լրութք սիրոյ, և ջերմեռանդութեն մատչիլ առ այսքան ահաւոր խորհրդ-ապաշխարութեն. ամէն.

Յետոյ գնալ պարտէ առ խոստովանահայրն, և խոնարհեցել ողջունել մեր, առեալ զօրհնութիւն հօր, և այնու. և ասել, խոստովանիմ առաջի այ, որ զէտ 'ի վերոյ. և ապա սկսանել պատմել ճանապարհաւ զգործեցեալ մեղս:

Աղօթք զկնի խոստովանութեն:

Եղիցի քեզ տէր աղերսեմ արդեամբք երանուհւոյ միշտ կուսին ծնողի քո մարիամու և համայնից սրբոց, հաճելի և ընդունելի այս խոս-

տովանութ՟իս իմ. և որ ինչ պակաս մնաց ինձ այժմ և յայլում ժամու, թէ 'ի բաւականութ՟է զղջման, թէ 'ի պարզութ՟է արտաքերման, և թէ յամբողջութ՟է խոստովանութե՟, լցցէ զթուի՟քո, և ողորմութ՟ի. որովք և հաճեցիս լիապէս և կատարելապէս արձակել զիս 'ի յերկինս.

Որ կեաս և թագաւորես ընդ հօր և ընդ սուրբ հոգւոյն ա՟ծ 'ի յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Աղօթք զկնի խոստովանութե՟ն:

Ով տէր իմ և փրկիչ իմ յս՟ քս՟, աղաչեմ զքեզ, հաճեաց քոյով շնորհիւ վերընդունիլ զխոստովանութ՟ի իմ, և լի՛ց զպակասութիւն սորին քոյով

անհնարին բարեգթութեանդ · շնոր-
հեա՛ ես զներումն իմոց չարա-
ւից յանցանաց քոյով ողոր-
մութեամբ, զի արժանի եղէց 'ի
փառս քոյս մեծագոյնս ընդ-
ունել զկենարար մարմինդ, եւ
զարիւնդ քո սուրբ · ամէն ։

ԱՂօթք յառաջ քան զհաղոր-
դութիւնն .

Ո՛վ Տէր իմ Յս՛ Քս՛, իրաւի
ես ոչ եմ արժանի ընդունել
զքեզ, սակայն վս՛ կարեւորու-
թեն իմոյ գամ առ քեզ · զի
հիւանդութին իմ քեւ բժշկի-
ցի, եւ խաւար մտաց իմոց քեւ
լուսաւորեսցի, աղքատութին իմ
քեւ փարթամանայցէ, եւ գործք
իմ բարիք քեւ արդիւնաւորես-
ցին · ամէն ։

Յիշեա՛

Յիշեա՛ ով Տ՟ր իմ, զի ետուր զքեզ 'ի մահ վ՟ն իմ, և զկենարար մարմին և զարիւն քո բաշխեցեր 'ի կենդանութ՟ի իմ։ Արա՛ ուրեմն, զի լինիցին սոքա 'ի քաւութ՟ի, և 'ի թողութ՟ի մեղաց իմոց, և մի՛ 'ի դատապարտութ՟ի հոգւոյ իմում, որովք արժանաւորեցայց պարակցիլ ընդ սր՟բց քոց, և տեսութ՟ե երանեցայց քոյոց փառաց։

Աղօթք սրբոյն Օգոստինոսի։

Տէր իմ յ՟ս ք՟ս. ճանաչեցից զիս, ճանաչեցից զքեզ. մի՛ զայլ ինչ ըղձանայցեմ, եթէ ոչ զքեզ. զի ատիցեմ զիս, և սիրիցեմ զքեզ. խոնարհեցուցանիցեմ զիս, և բարձրացուցանիցեմ զքեզ. զոչ ինչ խորհիցիմ, եթէ ոչ զքեզ. մեռուցանիցեմ զիս,

զիս, և կենդանի իցեմ 'ի քեզ։
Որ ինչ գայցէ առ իս, առըն-
դունիցիմ 'ի քէն. հալածի-
ցեմ զիս, և հետևիցիմ քեզ,
և միշտ բաղձայցեմ հետևիլ
քեզ։ Փախիցիմ յինէն, և դի-
միցեմ առ քեզ, և արժանի
լինիցիմ պաշտպանիլ 'ի քէն.
Երկիցեմ 'ի յիս, և երկնչիցիմ
'ի քէն, և իցեմ 'ի յընտրելոց
քոց. տարաձայնիցիմ ինձ, և
համաձայնիցիմ քեզ. և հը-
նազանդիլ կամիցիմ վ̃ քոյ։
Մ՛չ ի՛ւիք զգածիցիմ, եթէ ոչ
քև։ Նկատեա՛ առ իս, զի սի-
րիցեմ զքեզ. կոչեա՛ զիս, զի
տեսանիցեմ զքեզ։ Նաև 'ի յա-
ւիտեան զմայլիցիմ քև.
ամէն։

Եւ ապա մատի՛ր առ հաղորդութ՟են
ս՟բ աստուածային․ մարմնոյն տ՟ն մերոյ,
որպէս 'ի վերոյ ։

Աղօթք զկնի հաղորդութ՟են ։

Ով տ՟ր իմ յ՟ս ք՟ս, հաց կեն
դանի, և գինեանս շնորհօղ
ազգի մարդկան, անհնապէս
զքեզ շնորհակալ լինիմ, որ
արժանի արարեր զիս զմեղա
ւորս քոյով շնորհիւ Թաց ի
մոց արդեանց, հաղորդիլ կե
նարար մարմնոյ և արեան
քում ։ Աստի աղաչեմ զքեզ,
լիցի սա ինձ զէն հաւատոյ, և
վահան ամրութ՟ե կամաց իմոց․
համբարձումն սրտի, և մտաց
իմոց առ քեզ, և լոյսն ա՟ծ
այնոյ քոյոյ սիրոյ․ արտաքսը
լումն ընաւից վատթարութ՟եց,
և 'ի ծաղկումն համայնից ա
ռա

առաքինութեանց · աներկևանու-
թեն 'ի շաւիղս բարեգործութեն ,
և զերծուցմն յամենից փորձու-
թեանց · զի քև՝ և 'ի շաւիղս քոյս
պանծացեալ աճապարիցեմ՝ 'ի
հարսանիս քոյս երկնայինս ,
և խնդակցիցեմ քոյոց սրբե-
լեաց · զի դու ես լոյս ճշմա-
րիտ՝ կեանք , քաղցրութին և
յոյս մեր · ամէն ։

Ածածին մայր տն :

Աղերսք յանձն առնելոյ զինքն յամե-նայնում ատենի առ սրբուհին կոյսն Մարիամ Ածածին ։

Ո՛Վ ԱՄԵՆԱՍՈՒՐ-բուհի կոյս Մարիամ, մայր Այ, թագուհի երկնից, բարեխօսդ մեղաւորաց, և ապաւէնդ վշտացելոց, թէպէտ ես ամե-նեւին եմ անարժան գոլոյ քոյդ ծառայ ։ Սակայն շարժե-ցեալ 'ի յըղձէ քեզ ծառայե-լոյ, և ապաւինեցեալ 'ի քոյդ ամենամեծ առաքինութի՛, ընտ-րեցի զքեզ այսօր առաջի պա-հապանի իմոյ հրեշտակի, և առաջի հանուրց զօրաց երկ-նայնոց ինձ 'ի սեփական տի-րուհութի՛, 'ի նպաստութի՛, և

'ի

՚ի մայրութի՛, և հաստատա-
պէս առաջադրեմ միշտ ծա-
ռայել քեզ յօժարութ՟ կա-
մաց. և առնել, զի և այլք
նմանապէս ծառայիցեն քեզ:
Արդ՝ մաղթեմ ՚ի քէն ով ամե-
նաբարեգութ մայր, միջնոր-
դութ՟ պատուականի արեան
որդւոյ քո միածնի ցօղեցելոյ
վ՟ն իմ յերկիր, զի ընկալցիս
զիս ՚ի թի՛ւս այլոց քոյոց ջեր
մեռանդից պաշտողաց, ՚ի ծա
ռայութի՛ մշտնջենական, և
այց առնիցես ինձ յիմս գոր-
ծառնութիս: Նուէր ուրեմն վ՟ն
իմ զշնորհս գործունէայս, ո-
րով մարթիցիմ այնպէս կեն
ցաղավարիլ ՚ի բնաւս խոկ-
մունս, ՚ի բանս և ՚ի գործս,
մինչ զի ոչ իւիք անհաճոյ գը
տանիցիմ յաչս քոյս ամենա-
մաքրուհիս, և ոչ իւիք յանցա-

ւոր

ւոր առաջի որդւոյ քոյ միա_
ծնի ։ Յիշեա՛ զիս ով մայր ո_
ղորմութեան , և մի ընկենուր
զիս յերեսաց քոց ՚ի ժամու
մահուան իմոյ , մինչև չու՛իցէ
հոգի իմ յայսմանէ տառապա
նաց մարմնոյ ճշմարիտ ապաշ
խարութեամբ իւրոցն յանցանաց ։
ամէն ։

Աղօթք առ սրբուհին Աստուածածինն ։

Ո՜վ սրբուհի կոյս Մարիամ
քաղցրագութեղ , Թագուհի
շնորհաց , բարեխօսդ մեղաւո
րաց , և ապաւէնդ վշտացելոց ․
կառկառեա՛ զաչս քոյս բա_
րեգթութեան յաղաչանս խոնար
հի քոյոյ ծառայի , և տուր ինձ
շնորհիւ քով համարիլ ՚ի թիւս
քոյոց սիրելեաց , և պահպա
նեա՛ զիս ՚ի մէջ քոյոց կուսա_
կա_

կամաց գրկաց ։ Ո՛վ մաքրա-
գունեղ կոյս , մաքրեա՛ զսիրտ
իմ յամենից մեղաց , բարձ և
տարամերժեա՛ յինէն զա̃մ ինչ
որ անհաճոյ է առաջի քոյոց
աչաց ։ Սրբեա՛ զհոգի իմ յա
մենից ցանկութե̃ց երկրայնոց ,
և վերացո՛ 'ի սէր երկնայնոց
բարեաց , և մշտնջենականաց ։
Ո՛վ ամենասրբուհի կոյս , բա
րեխօս լեր վ̃ն իմ առ որդիդ
քո այժմ և միշտ , և 'ի կետի
մահուան իմոյ , զի միջնորդու
թ̃բ քով զերծանիցիմ 'ի հրոյն
յաւիտենականէ , և զկնի այ-
սորիկ թշուառացելոյ կենցա
ղոյս քև զմայլեցիմ 'ի դրախ-
տին ։ Ո՛ն ուրեմն դարձուցա-
նիցես ո՛վ կոյս ամենամաքուր
զաչս քոյոց շնորհաց յինէն յան
ցաւորէ , զի յանձառնեմ զհո-
գի և զմարմին իմ քում բա-

րեգթութեն ։ փութացի՛ր զեր
ծուցանել զիս 'ի բնաւից չա֊
րեաց, և 'ի կասկածանաց այ֊
սորիկ կենցաղոյս, և հանձեա՛ց
բարեխօսել վ՟ն իմ առ որդիդ
քո միածին, զի շնորհեսցէ ինձ
զներումն յանցանաց, զճշմա֊
րիտ հաւատ, զյոյս հաստա֊
տուն, և զսէր ջերմեռանդ,
զշնորհս իսկ հոգւոյն սրբոյ,
առ 'ի առնել միշտ զսրբազու֊
նեղ հաճուն իւր ։ այլև կա֊
միցի իւրով բարեգթութե՟ն
պահպանել զքաղաքս զայս 'ի
պատերազմէ, 'ի մահհուճանէ,
և 'ի սովոյ, և ազատեսցէ զիս
և զբնաւս ազգայինս, և զբա֊
րեկամս, իսկ և զհանուրս հա֊
ւատարիմ քրիստոնեայս յա֊
մենից չարեաց ։ ամէն ։

Ջերմեռանդութիւն առ եօթն վէրս գլխաւորս ամենասրբուհւոյ կուսին մարիամու ։

Առ առաջին վէրսն ։

Երկրպագեմ քեզ տ͞ր իմ յ͞ս ք͞ս, և աղաչեմ զքեզ յիշատակաւ սրոյն այնորիկ սրագունեղի, որ թափանցեաց 'ի սիրտ ամենասրբուհւոյ մօր քոյ և կուսի, մինչ յայտնեցաւ նմա 'ի ծերունւոյն սիմէոնէ չարչարելուն քո կարծրագոյն, մահ քո խստագոյն․ զի հաճիցիս շնորհել ինձ ըղկատարեալ ճանաչելութիւն, և զճշմարիտ ապաշխարութ͞ն իմոցն յանցանաց ։ Հայր մեր որ յերկինս ։ Ողջոյն քեզ մարիամ ։

Առ. երկրորդ վէրսն։

Երկրպագեմ քեզ Տէր իմ յս՟ քս՟, և աղաչեմ զքեզ միջնոր-դութ՟բ վիրին այնորիկ, զոր կրեաց մայր քո ամենօրհնե-ցեալ, մինչ ազդեցութ՟բ հրեշ-տակին փախչելով 'ի հալած-մանէ հերովդեսի, ընդ սրբոյն յովսեփայ իւրում մաքրագու-նեղի փեսային, եած զքեզ 'ի յեգիպտոս յանձն առնլով ըզ մեծամեծ տառապանս 'ի ճա-նապարհի. զի հաճիցիս շնոր-հել ինձ զօգնութիւն ընդդէմ փորձութեանց, և զնպաստու-թիւն ընդդէմ պատրանաց, և խա-բէութեանց թշնամւոյն դժոխա-նոյ։ Հայր մեր. Ողջոյն։

Առ. երրորդ վէրսն։

Երկրպագեմ քեզ Տէր իմ յս՟ քս՟, և աղաչեմ զքեզ միջ-նորդութ՟բ վիրին այնորիկ.

զոր կրեաց ամենասրբուհի
մայր քո 'ի ժամուն յայնմիկ,
յորում իբր կորուսեալ համա
րէր զքեզ, մինչև եգիտ ըզ-
քեզ 'ի տաճարին, յորում վի
ճաբանէիր ընդ գիտնոց. զի
հաճիցիս շնորհել ինձ զկա-
տարեալ ներումն իմոց բնա-
ւից յանցանաց՝ և սրբել զհո
գի իմ քոյով ա̃ծայնով շնոր-
հիւ̂։ Հայր մեր։ Ողջոյն։

Առ չորրորդ վէրսն։

Երկրպագեմ քեզ տ̃ր իմ
յս̃ քս̃, և աղաչեմ զքեզ միջ
նորդութե̃ մեծագունեղի վի
րին այնորիկ, զոր ընկալաւ
ամենասրբուհի մայր քո, մինչ
գուժեցեալ եղև նմա դառ-
նագունեղ լուրն այն, թէ
պաշարեցեալ էիր դու 'ի չարա
գործաց, ըմբռնեցեալ յան-
հաւանս հրէից, ամբարշտա̃ց

կապե-

կապեցեալ, խստաբարոյապէս
ձաղեցեալ, և փշով պսակե-
ցեալ. զի հաճիցիս ընձեռել
ինձ զշնորհս առ 'ի ծառայել
քեզ մաքրութբ, խոնարհու-
թբ, և երկայնմտութբ, մինչ
չև 'ի վախճան : Հայր մեր :

Ողջոյն :

Ե. հինգերորդ վէրսն :

Երկրպագեմ քեզ տր իմ
յն քս, և աղաչեմ զքեզ միջ
նորդութբ կարծրագունեղի
վիրին այնորիկ, զոր կրեաց
ամենասրբուհի մայր քո, մինչ
ետես զքեզ 'ի կրկին 'ի վր
սրբազնագունեղից ուսոց քոց
զծանրաբեռնուն սրբոյ խա-
չին, զոր բարձեալ տանէիր
'ի լեառն կառափման. զի հա
ճիցիս պարգևել ինձ զճշմա-
րիտ ապաշխարութն, և 'ի
վշտակրութիս քում ընծայ-

նոյ հանդիսավէհութեան իմոյ
անձին յանձնարարութիւն ։

Հայր մեր ։ Ողջոյն ։

Առ վեցերորդ վէրան ։

Երկրպագեմ քեզ տ̃ր իմ յ̃ս
ք̃ս , և աղաչեմ զքեզ միջ_
նորդութ̃բ սաստկագունե_
գի վիրին այնորիկ , զոր կրեաց
ամենասրբուհի և ցաւագնե_
ցեալ մայրն քո , մինչ ե_
տես զքեզ 'ի մեծամեծ չար_
չարանս բևեռեցեալ 'ի վերայ
սրբոյ խաչափայտին , յորում
սրագունեղիք բևեռօք ձեռք
քոյ սրբազնագունեղք և ոտք
էին սևեռեցեալք , և զքեզ
բարձրացուցեալ 'ի վեր 'ի նշա_
նակ բոլորի աշխարհի · զի հա_
ճիցիս տալ ինձ շնորհս , ո_
րովք յուսամ քան զմեռա_
նիլն իմ՝ կարիցեմ ընդունիլ
ջերմեռանդապէս և արժա_
նա_

նապէս զսրբազնութ̃ին քոյդ
սրբացուցանելի և կատարելա-
գուցանելի մարմնոյ և արեան,
և մեռանիլ հաւատարմապէս
՚ի մէջ քոյոց բազկաց ։ Հ̃այր
մեր ։ Ողջոյն ։

Առ եօթներորդ վէրան ։

Երկրպագեմ քեզ ո̃վ իմ
յ̃ս ք̃ս, և աղաչեմ զքեզ մի-
նորդութ̃բ կարծրացուցանելի
վիրին այնորիկ, զոր կրեաց
ամենասրբուհի մայր քո վշտա-
տագնեցեալ, մինչ ետես ըզ
քեզ մեռեալ և թաղեցեալ,
բոլորովին խոցոտեցեալ, և
ոգեղացեալ ։ զի հանձիցիս ՚ի
վախճանի կենաց իմոց մխի-
թարել զիս քոյով շնորհիւ, և
տալ ինձ վայելել զքեզ զկնի
մահուան իմոյ, ՚ի փառս յա-
ւիտենականս ։ Հ̃այր մեր ։
Ողջոյն ։

ԱՂօթք առ սրբուհին Աստուածածինն ։

Ո՜վ ամենասրբուհի կոյս՝ ո՜վ
մայր ողորմութեան, և ապաւէն
մեզ թշուառից մեղաւորաց,
աղաչեմ զքեզ 'ի ձեռն այնո-
ցիկ վշտացքոց, որոց 'ի մե-
ծարանս ըստ իմում կարի և
ըղձի մատուցի զաղօթս վե-
րոգեցեալս, զի հաճիցիս մաղ-
թել վասն իմ 'ի սիրեցելոյ որդ-
ւոյ քումմէ զճշմարիտ ցաւա-
կրութիւն յանցանաց իմոց ան-
ցելոց, և զյարամնայութիւն յիւ-
րում սրբազանի պաշտաման
'ի փառս Տեառն Աստուծոյ օրհնեցելոյ
'ի յաւիտեանս յաւիտենից․
ամէն ։

Մերձաւորութե՟ առ Եօթն խնդու-
թիւնս, որովք զմայլի տիրուհին
մեր ՚ի յերկինս։

Առ առաջին խնդութիւնն։
Խնդա՛ ո՛վ Հարսն անարատ
հոգւոյն ս՟բոյ, հանդերձ բերկ
րանօքն, զորս ունիս արդ ՚ի
դրախտին։ Վանզի սակս քոյ-
ոյ խնկականի մաքրութե՟ եւ
կուսութե՟ բարձրացար ՚ի վեր
քան զհրեշտակս, եւ գերակայա
ցար ՚ի վեր քան զա՟մ ս՟բս։ Ող
ջոյն քեզ, եւ այլն։

Առ երկրորդ խնդութիւնն։
Խնդա՛ ո՛վ Ճշմարիտ մայր ա՟յ,
հանդերձ զուարճութե՟ն, զոր
ունիս ՚ի դրախտին։ Վան
զի ո՟պ արեգակն աստ ՚ի յերկ
րի լուսաւորէ զբոլոր աշխարհ
այս–

այսպէս դու քոյովք ծառա-
դայթիւք զարդարես և պայ
ծառացուցանես զգրախտն բո
լոր։ Ողջոյն քեզ մարիամ.
և այլն։

Ր.ռ երրորդ խնդութին։

Խնդամ ով ճշմարիտ դուստր
այ հանդերձ հրճուանօքն,
զոր ունիս արդ 'ի դրախտին։
Վասնզի հանուրք քահանայա
պետութիք հրեշտակաց և հր
րեշտակապետաց, աթոռոց և
տէրութեց, և համայնք հո-
դւք երանելեաց պատուեն և
մեծարեն զքեզ, և վերաճա-
նաչեն իբր մայր ստեղծողին
իւրեանց, հպատակին իսկ յա
մենայնի քում նշմարութե։
Ողջոյն քեզ. և այլն։

Ու չորրորդ խնդրուածն.

Խնդրեմ ով աղախին ամենա
սրբոյ երրորդութեան հան-
դերձ ուրախութեամբն, զոր ու-
նիս 'ի դրախտին: Վասնզի ըղ
քնաւս շնորհս, զորս հայցես
'ի քումմէ քաղցրագունեղէ,
և հնազանդագունեղէ որդ-
ւոյ, խնդրեմ քեզ շնորհին: Նա-
մանաւանդ զի ասէ սբն Բեռ-
նարդոս՝ ոչ ունիմք աստ 'ի յեր
կրի զեղանի շնորհ, եթէ ոչ
նախ անցանիցէ 'ի ձեռանէ
քումմէ գերամեծարէ: Ող-
ջոյն քեզ. և այլն:

Ու հինգերորդ խնդրուածն.

Խնդրեմ ով իշխուհիդ պարզա-
գունեղ, հանդերձ բերկրա-
նօքն, զորս ունիս 'ի դրախ-
տին: Վասնզի դու միայն ար-
դիւ-

դիւնաւորեցար գոլ ընդունակ այսքանում արժանապատուութեն 'ի մէջ համուրց երանելեաց, որք են 'ի յերկինս, և կաս մերձաւորագոյն քան զայլս առ ամենասուրբ երրորդութիւն ։ Ողջոյն քեզ․

և այլն ։

Առ վեցերորդ խնդութիւն ։

Խնդա՛ ով յոյսդ մեղաւորաց՝ և ապաւէնդ վշտացելոց հանդերձ զուարձութիւն, զոր ունիս 'ի դրախտին ։ Վասն զի զբնաւս քոյս ծառայս ջերմեռանդս, որք գովաբանեն և վերյարգեն զքեզ յայսմիկ աշխարհի, վարձատրելոց է հայրն յաւիտենական իւրով սրբազնագունեղիւ շնորհիւ, և 'ի հանդերձելում իւրովն սրբազնագունեղիւք փառօք ։ Ող-

Ջոյն քեզ մարիամ․ և այլն ։

Ըստ եօթներորդ խնդութեանն ։

Խնդա՛ ով մայր դուստր և հարսն այ ։ Վասնզի համայնք շնորհք և բերկրութիւնք, որովք զմայլիս 'ի դրախտին, ոչ երբէք են նուազելոցք, այլ մանաւանդ ճոխանալոցք մինչև յօր դատաստանի, և յարամնալոցք 'ի յաւիտեանս յաւիտենից․ ամէն ։ Ողջոյն քեզ ։

Լիտանիայք առ ս̃բ Ածածինն ամենօրհնեալն:

Տ̃ր ողորմեա՛ց:
Ք̃ս ողորմեա՛ց:
Տ̃ր ողորմեա՛ց:
Ք̃ս լո՛ւր մեզ:
Ք̃ս յար լո՛ւր մեզ:
Հայր երկնաւոր Ա̃ծ, ողորմեա՛ց մեզ:
Որդի փրկիչ աշխարհի Ա̃ծ, ողորմեա՛ց մեզ:
Հոգիդ ս̃բ Ա̃ծ, ողոր:
Ս̃բ երրորդութի̃ն մի Ա̃ծ, ողորմեա՛ց մեզ:
Սրբուհի մարիամ· աղօթեա՛ վասն մեր:
Ս̃բ Ա̃ծածին· աղօ·
Ս̃բ կոյս կուսանաց· աղօ·
Մայր Քրիստոսի· աղօ·
Մայր Ա̃ծայ̃նոյ շնորհաց· աղօթեա՛

ղօթեա՛ վասն մեր ։
Մայր մաքրագունեղ ․ աղօ ․
Մայր ողջախոհագունեղ ․ ա-
ղօթեա՛ ․
Մայր անարատ ․ աղօ ․
Մայր ամբիծ ․ աղօ ․
Մայր սիրելի ․ աղօ ․
Մայր սքանչելի ․ աղօ ․
Մայր ստեղծողին ․ աղօ ․
Մայր կեցուցչին ․ աղօ ․
Կոյս խոհեմագունեղ ․ աղօ ․
Կոյս գերյարգելի ․ աղօ ․
Կոյս քարոզելի ․ աղօ ․
Կոյս կարօղ ․ աղօ ․
Կոյս բարեգութ ․ աղօ ․
Կոյս հաւատարիմ ․ աղօ ․
Հայելի արդարութե՛ն ․ աղօ ․
Աթոռ իմաստութե՛ն ․ աղօ ․
Պատճառ մերոյ խնդութե՛ն ․
աղօ ․
Անօթ հոգեւորական ․ աղօ ․
Անօթ պատուելի ․ աղօ ․

Անօթ յարգական ջերմեռանդութեան․ աղօ․
Վարդ խորհրդական․ աղօ․
Աշտարակ դաւթեան․ աղօ․
Աշտարակ փղոսկրեայ․ աղօ․
Պալատ ոսկեղէն․ աղօ․
Տապանակ ուխտի․ աղօ․
Դուռն երկնից․ աղօ․
Աստղ առաւօտեան․ աղօ․
Կեցութիւն հիւանդաց․ աղօ․
Ապաստան մեղաւորաց․ աղօ․
Մխիթարիչ վշտացելոց․ աղօ․
Օգնական քրիստոնէից․ ա․
Թագուհի հրեշտակաց․ ա․
Թագուհի նահապետաց․ ա․
Թագուհի մարգարէից․ աղ․
Թագուհի առաքելոց․ աղօ․
Թագուհի մարտիրոսաց․ ա․
Թագուհի խոստովանողաց․ աղօ․
Թագուհի կուսանաց․ ա-ղօթեա՛․

Թագուհի ամենայն սրբոց ·
աղօ ·
Գառն Ա͞յ, որ բառնաս զմեղս աշխարհի ·
անսա՛ մեզ Տ͞ր ։
Գառն Ա͞յ, որ բառնաս զմեղս աշխարհի ·
յար լո՛ւր մեզ Տ͞ր ·
Գառն Ա͞յ, որ բառնաս զմեղս աշխարհի ·
ողորմեա՛յ մեզ ։
Ք͞ս լո՛ւր մեզ ·
Ք͞ս յար լո՛ւր մեզ ։

Աղօթք ։

Ա͞ծ անճառելւոյ ողորմածէ, որ ոչ միայն մարդ՝ այլև որդի մարդոյ լինել հաճեցար, և ծնանելով 'ի կուսէ զմայր 'ի յերկրի ունեցեր՝ որ զա͞ծ ունէիր հայր 'ի յերկինս ·

տո՛ւր մեզ աղերսեմք՝ նորին զյիշատակն ջերմեռանդապէս հռչակել, նորին զմայրութիւն գերազանցապէս գերյարգել, նորին գերազանցագունեղի արժանապատուութեան զմեզ խոնարհապէս ենթարկել. որ զքեզ հոգւով սրբով յղացաւ. զքեզ կուսութեամբ ծնաւ. և զքեզ 'ի յերկրի ինքեան հպատակ ունեաց, զորդի մեր յիսուս քրիստոս:

Որ կեաս և թագաւորես ընդ հօր և ընդ սրբոյ հոգւոյն 'ի յաւիտեանս. ամէն:

Լիտանիայք առ տ՟րն մեր յ՟ս ք՟ս ։

Տ՟ր ողորմեա՛ց ։
Ք՟ս ողորմեա՛ց ։
Տ՟ր ողորմեա՛ց ։
Յ՟ս լո՛ւր մեզ ։
Ք՟ս անսա՛ մեզ ։
Հայր երկնաւոր ա՟ծ ․ ողոր-
մեաց մեզ ․
Որդի փրկիչ աշխարհի ա՟ծ ․
ողորմեա՛ց մեզ ։
Հոգիդ ս՟բ ա՟ծ ․ ողոր ․
Ս՟բ երրորդութի՟ն մի ա՟ծ ․ ո-
ղոր ․
Յ՟ս որդի ա՟յ կենդանւոյ ․ ո-
ղոր ․
Յ՟ս ճառագայթ հօր ․ ողոր ․
Յ՟ս ճաճանչ լուսոյ յաւիտե-
նականի ․ ողոր ․
Յ՟ս թագաւոր փառաց ․ ող ․
Յ՟ս արեգակն արդարութե՟ ․ ող ․

Յ̃ս որդի Մարիամու կուսին։
ողոր։
Յ̃ս սքանչելի։ ողոր։
Յ̃ս ա̃ծ հզօր։ ողոր։
Յ̃ս հայր հանդերձելոյ յաւի-
տենին։ ողոր։
Յ̃ս մեծի խորհրդոյ հրեշտակ։
ողոր։
Յ̃ս կարողագունեղ։ ողոր։
Յ̃ս համբերողագունեղ։ ող։
Յ̃ս հնազանդագունեղ։ ող։
Յ̃ս հեզ և խոնարհ սրտի̃։ ող։
Յ̃ս ողջախոհութե̃ սիրող։ ող։
Յ̃ս իսկական սիրող մեր։ ող։
Յ̃ս ա̃ծ խաղաղութե̃։ ող։
Յ̃ս հեղինակ կենաց։ ող։
Յ̃ս օրինակ առաքինութե̃։ ող։
Յ̃ս նախանձաւոր հոգւոյ։ ող։
Յ̃ս ա̃ծ մեր։ ողոր։
Յ̃ս ապաւէն մեր։ ողոր։
Յ̃ս հայր աղքատաց։ ողոր։
Յ̃ս գանձ հաւատացելոց։ ող։

Յս̃ քաջ հովիւ․ ողոր․
Յս̃ լոյս ճշմարիտ․ ողոր․
Յս̃ իմաստութի՛ն յաւիտենա-
կան․ ողոր․
Յս̃ բարութի՛ն անհուն․ ող․
Յս̃ ճանապարհ մեր և կեանք․
ողոր․
Յս̃ ցնծութի՛ հրեշտակաց․ ող․
Յս̃ վարդապետ առաքելոց․
ողոր․
Յս̃ ուսուցիչ աւետարանչաց
ողոր․
Յս̃ արիութի՛ մարտիրոսաց․
ողոր․
Յս̃ լոյս խոստովանողաց․ ող․
Յս̃ պսակ սրբց ամենից․ ող․
Այցելու մեր լեր․ անսա՛ մեզ
յիսուս։
Քաւարար մեր լեր․
յար լուր մեզ յս̃․
Յամենից մեղաց, փրկեա ըզ-
մեզ յս̃։

Ի ցասմանէ քումմէ. զերծ.
Յորոգայթից դիւին. զերծ.
Ի հոգւոյ պոռնկութե. զեր.
Ի մահուանէ յարակայէ. զեր.
Ի ստունկանմանէ քոյոց ներ
շնչմանց. զերծ.
Վն խորհրդեան ներմարմնու
թե քո սրբոյ. զերծ.
Վն ծննդեան քո. զերծ.
Վն մանկութե քո. զերծ.
Վն ածայնագունեղից քոյոց
վարուց. զերծ.
Վն քոյոց աշխատանաց. զե.
Վն հանդիսի և չարչարանաց
քոց. զերծ.
Վն խաչի և միայնակ թո–
ղեցման քո. զերծ.
Վն քոյոց վշտակրութեց. զեր.
Վն մահու քո և թաղման. զե.
Վն քոյոյ յարութե. զերծ.
Վն քոյոյ համբարձման. զե.
Վն քոյոյ ցնծութե. զերծ.

Վն

Վ՟ քոյոյ փառաւորութ՟. զե.
Գառն այ՟, որ բառնաս ըզ-
մեղս աշխարհի.
յար լո՛ւր մեզ Տ՟ր:
Գառն այ՟, որ բառնաս ըզ-
մեղս աշխարհի.
անսա՛ մեզ Տ՟ր:
Գառն այ՟, որ բառնաս ըզ-
մեղս աշխարհի.
ողորմեա՛ց մեզ:
Ք՟ս անսա՛ մեզ:
Ք՟ս յար լո՛ւր մեզ:

Աղօթք:

ՏԷ՟Ր յ՟ս ք՟ս, որ ասացեր, հայ-
ցեցէք և առնուցուք, խնդրե-
ցէ՛ք և գտանիցէք, բախե-
ցէ՛ք և բացցի ձեզ. աղա-
չեմք տո՛ւր մեզ հայցողաց
զիղձ աստուածայնոյ քոյոյ սի-
րոյ. զի զքեզ սրտիւ բոլորով:

բանիւ, և գործով սիրեսցուք. և 'ի քումմէ գովութենէ ոչ երբէք դադարեսցուք. որ կեաս և թագաւորես ա՟ծ ը՟դ հօր և ը՟դ ս՟բյ հոգւոյն 'ի յաւիտեանս.

ամէն:

Որոյ մարդկութե՟ն ա՟ծութ՟բ օծեցելոյ տ՟ր յ՟ս ք՟ս՝ զերկիւղ համանգամայն և զսէր արա՛ մեզ ունել յարակայապէս. քանզի ոչ երբէք 'ի քումմէ հոգաբարձութենէ անտեսառնես, զորս ընդ սերտութ՟բ քոյոյ սիրելութե՟ն ներհաստատես. որ կեաս և թագաւորես ա՟ծ 'ի համայն յաւիտեանս.

ամէն.

Դաւիթ մարգարէն :

ԵՕԹՆ ՍԱՂՄՈՍՔ ԱՊԱՇԽԱՐՈՒ-ԹԵԱՆ։

Սաղմոս . Զ.

ՏԷՐ ՄԻ՛ ՍՐՏՄՏՈՒ-
թե՟ քով յանդի-
մաներ զիս , և մի՛
բարկութե՟ քով խրա-
տեր զիս ։

Ողորմեա՛ց ինձ Տ՟ր , զի հի-
ւանդ եմ ես . բժշկեա՛ զանձն
իմ, զի խռովեցան ոսկերք իմ.
Եւ անձն իմ յոյժ խռովեցաւ , և
դու Տ՟ր մինչև յե՞րբ ։
Դարձ Տ՟ր և փրկեա՛ զանձն
իմ. կեցո՛ զիս Տ՟ր ըստ ողոր-
մութե՟ քում ։
Զի ոչ ոք է որ 'ի մահու յիշէ
զքեզ ,

զքեզ, կամ 'ի դժոխս խոստո-
վան առնիցի առ քեզ:

Աշխատեցայ ես 'ի հեծութե-
նի իմում. լուացի զա՟մ գիշեր զմ-
ահիճս իմ, և արտասուօք ի-
մովք զանկողինս իմ թացի:
Խռովեցաւ 'ի սրտմտութենէ
ակն իմ. և մաշեցայ ես 'ի վ՟ր
ա՟մ թշնամեաց իմոց:

'Ի բաց կացէք յինէն ամենե-
քեան, որք գործէք զանօրէ-
նութի՟ւ:

Լուաւ Տ՟ր ձայնի լալոյ իմոյ.
լուաւ Տ՟ր աղօթից իմոց, և
Տ՟ր զխնդրուածս իմ ընկա-
լաւ:

Ամաչեսցեն և խռովեսցին յոյժ
ա՟մ թշնամիք իմ. դարձցին
յետս, և ամաչեսցեն յոյժ վաղ
վաղակի և խռովեսցին:

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգ-
ւոյն ս՟բյ. ո՟ր էր 'ի սկզբանէ, և
այժմ

այժմ և միշտ՝ և յաւիտեանս
յաւիտենից. ամէն։

Սաղմոս. ԼԱ։

Երանի, որոց թողութիւն
եղև մեղաց, և ծածկեցան
ամ յանցանք նորա։
Երանի առն, որում ոչ հա-
մարի տր զմեղս նր. և ոչ գոյ
նենգութի 'ի բերան նր։
Լռեցի ես, և մաշեցան ամ
ոսկերք իմ առ աղաղակել ինձ
առ տր զօրհանապազ 'ի տուէ,
և 'ի գիշերի։
Ծանրացաւ ձեռն քո 'ի վր
իմ, դարձայ 'ի թշուառութի
իմ, զի հարան յիս փուշք։
Զմեղս իմ ցուցի քեզ, և զանօ
րէնութիս իմ ոչ ծածկեցի 'ի քէն։
Ասացի՝ թէ պատմեցից ին-
ձէն զմեղս իմ. և դու թող-
ցես

ցես զի̃մ ամբարշտութի̃ս մե-
ղաց իմոց։

Վ̃ն այսորիկ յաղօթս կայ-
ցեն առ քեզ ա̃մ ս̃րք 'ի ժամ
ընդունելի։

Բայց միայն 'ի ջուրցն հեղե-
ղաց բազմաց. որք առ նոսա
ինչ ոչ մերձենան,

Դու ես ապաւէն իմ 'ի նե-
ղութէ յայսմանէ, որ շուրջ
եղև զինև։

Ցնծութի̃ իմ փրկեա զիս յայն-
ցանէ, ո̃յք պաշարեցին զիս։
Իմաստուն արարից զքեզ, և
խելամուտ 'ի ճանապարհի յոր
գնասցես. և հաստատեցից 'ի
վերայ քո զաչս իմ։

Մի՛ լինիք ո̃պ զձիս՝ և զջո-
րիս, զի ոչ գոյ 'ի ն̃ս իմաստու-
թ̃ի. 'ի սանձս՝ և 'ի դանդանա-
ւանդս ձմլեսցես զկզակս ն̃ց,
որք առ քեզ ինչ ոչ մերձեսցին։

Բա-

Բազում տանջանք են մեղա-
ւորաց. բայց որք յուսան 'ի
Տ̃ր՝ ողորմութի̃ն Տ̃ն շուրջ ե-
ղիցի զնոքօք։

Ուրախ լերուք՝ և ցնծացէ՛ք ար-
դարք. 'ի Տ̃ր պարծեցրուք ամե-
նեքեան, որք ուղիղ էք սրտիւք։
Փառք Հօր, և այլն։

Սաղմոս. ԼԷ։

Տէ̃ր մի՛ սրտմտութե̃ք քով
յանդիմաներ զիս, և մի՛ բար
կութե̃ք քով խրատեր զիս։
Զի նետք քո հարան յիս. և
յիս հաստատեցաւ ձեռն քո։
Ո՛չ գոյ բժշկութի̃ն մարմնոյ
իմոյ յերեսաց բարկութե̃ն քո։
Ո՛չ է խաղաղութի̃ն ոսկերաց
իմոց՝ յերեսաց մեղաց իմոց։
Ա̃նօրէնութի̃ք իմ բարձրացան
քան զգլուխ իմ, որպէս ըղ
բեռն

բեռն ծանր ծանրացան 'ի վերայ իմ։

Նեխեցան, և փտեցան վէրք իմ յերեսաց անզգամութեան իմոյ։

Տառապեցայ և խոնարհ եղէ մինչև յոյժ. զօրհանապազ տրտմում գնայի. զի անձն իմ լի եղև չարչարանօք, և ոչ գոյ բժշկութիւն մարմնոյ իմոյ։

Չարչարեցայ, և խոնարհ եղէ մինչև յոյժ. մռնչէի առ հեծութեան սրտի իմոյ։

Տր̃. առաջի քո է ամ̃ յանկութիւն իմ, և հեծութիւն իմ 'ի քէն ոչ ծածկեցաւ։

Սիրտ իմ խռովեցաւ յիս. և եթող զիս զօրութ̃ իմ. լոյս աչաց իմոց, և այս ոչ եղև ը̃ իս։

Բարեկամք իմ, և մերձաւորք իմ առաջի իմ մերձեցան, և կային. և մերձաւորք իմ հեռի եղեն յինէն։

Բռնա_

Բռնադատէին զիս , և խնդ-
րէին զանձն իմ , որք խորհէին
չար 'ի վերայ իմ . խորհեցան
զանօրէնութ̃ի , և զնենգութ̃ի
զօրհանապազ խորհեցան :

Բայց ես ոպ̃ խուլ՝ զի ոչ լսէ .
և ոպ̃ համր՝ որ ոչ բանայ ըզ
բերան իւր :

Եղէ ես ոպ̃ մարդ , որ ո՛չ
լսէ , և ոչ գոն խօսք 'ի բե-
րան նորա :

Ես 'ի քեզ տ̃ր յուսացայ , և դու
լուիցես ինձ տ̃ր ած̃ իմ :

Ասացի՝ թէ մի՛ ուրախ եղի-
ցին յիս թշնամիք իմ . 'ի սա-
սանել ոտից իմոց 'ի վ̃ր իմ մե-
ծամեծս խօսեցան :

Ես 'ի տանջանս պատրաստ
եմ , և ցաւք իմ առաջի իմ
են յա̃մ ժամ :

Զանօրէնութ̃իս իմ պատմեցից ,
և հոգացայց վ̃ն մեղաց իմոց :

Իսկ

Իսկ արդ՝ թշնամիք իմ կեն-
դանիք են, և զօրացեալք են
քան զիս. և բազումք են, որք
ատեն զիս 'ի տարապարտուց:
Որք հատուցին ինձ չար փո-
խանակ բարւոյ. չարախօսէին
զինէն, զի ես երթայի զհետ
արդարութե̃:
Մի՛ թողուր զիս տ̃ր ա̃ծ իմ,
և մի 'ի բացեայ առնիր յի-
նէն. հայեա՛ց յօգնել ինձ տ̃ր
փրկութե̃ իմոյ:
Փառք Հօր, և այլն:

Սաղմոս. Ծ:

Ողորմեա՛ց ինձ ա̃ծ ըստ մե-
ծի ողորմութե̃ քում, և ըստ
բազում գթութե̃ քում քաւեա՛
զանօրէնութի̃ս իմ.
Առաւել լուա՛ զիս յանօրէ-
նութե̃ իմմէ, և 'ի մեղաց ի-
մոյ

մոյ սուրբ արա՛ զիս ։

Զանօրէնութիս իմ ես ինձէն
գիտեմ, և մեղք իմ առաջի
իմ են յամ ժամ ։

Քեզ միայն մեղայ տր, և ըզ
չար առաջի քո արարի ։

Որպ արդար եղիցիս 'ի բանս
քո, և յաղթեսցես 'ի դա-
տելն քո ։

Անօրէնութբ յղացայ, և 'ի
մեղս ծնաւ զիս մայր իմ ։

Դու տր զճշմարտութն սի-
րեցեր, զանյայտս, և զծած-
կեալս իմաստութն քո յայտ
նեցեր ինձ ։

Ցօղեա՛ զիս մշտկաւ, և սբ
եղէց ․ լուա՛, և քան զձիւն
սպիտակ եղէց ։

Լսելի արա՛ ինձ տր զցնծու-
թն և զուրախութի․ և ցըն-
ծասցեն ոսկերք իմ տառա-
պեալք ։

Դարձո՛ զերեսս քո ՚ի մեղաց իմոց, և զա̃մ անօրէնութիւնս իմ քաւեա՛ յինէն։
Օ սիրտ ս̃բ հաստատեա՛ յիս ա̃ծ, և զհոգի ուղիղ նորոգեա՛ ՚ի փորի իմում։
Մի՛ ընկենուր զիս ՚ի յերեսաց քոց, և զհոգի քո ս̃բ մի՛ հաներ յինէն։
Տո՛ւր ինձ զցնծութիւն փրկութեան քո, և հոգւով պետութեան քո հաստատեա՛ զիս։
Ուսուցից անօրինաց զճանապարհս քո, և ամբարիշտք առ քեզ դարձցին։
Փրկեա՛ զիս յարենէ ա̃ծ, ա̃ծ փրկութեան իմոյ, և ցնծասցէ լեզու իմ յարդարութեան քում։
Տ̃ր եթէ զշրթունս իմ բանաս, բերան իմ երգեսցէ զօրհնութիւնս քո։
Թէ կամեցեալ էիր զպատա

րագս՝

րագս՝ մատուցանէաք․ բայց դու ընդ ողջակէզս իսկ ոչ հաճեսցար։

Պատարագ ա̃յ հոգի խոնարհ, զսիրտ ս̃բ և զհոգի խոնարհ ա̃ծ ոչ արհամարհէ։

Բարի՛ արա տ̃ր կամօք քովք սիօնի, և շինեսցին պարիսպք երուսաղէմի։

Յայնժամ հաճեսցիս ը̃ պատարագս արդարութեան, յորժամ ուխտից պատարագս հանցեն ՚ի սեղան քո զուարակս։

Փառք հօր, և այլն։

Սաղմոս․ Ճ̃Ա̃։

Տ̃Ր լո՛ւր աղօթից իմոց, և աղաղակ իմ առ քեզ եկեսցէ, մի՛ դարձուցաներ զերեսս քո յինէն։

Յաւուր նեղութեան իմոյ խո-

նարհեցո առ իս զունկն քո.
յորում աւուր կարդամ առ
քեզ, վաղվաղակի լուր ինձ:
Ապականեցան որպէս ծուխ ա-
ւուրք իմ, և ոսկերք իմ որպ
խռիւ չորացան:
Հարայ ես որպէս խոտ, և
ցամաքեցաւ սիրտ իմ. մոռա-
ցայ ուտել զհաց իմ 'ի ձայնէ
հեծութեան իմոյ:
Կցեցաւ ոսկր իմ 'ի մարմին
իմ. նմանեցայ ես հաւալա-
սան անապատի:
Եղէ ես որպ բու աւերակի.
տքնեցայ, և եղէ ես որպէս
ճնճղուկ միայն 'ի տանիս:
Նախատեցին զիս թշնամիք
իմ զօրհանապազ, և գովիչք
իմ ինև երդնուին:
Օ մոխիր որպէս զհաց կերի,
և զըմպելին իմ արտասուօք
խառնեցի:

Յերեսաց բարկութե՟ սրտմը_
տութե՟ քո, զի դու բարձրացու_
ցեր, և խոնարհեցուցեր զիս։
Աւուրք իմ որ՟պ հովանի ան_
ցին, և ես որ՟պ խոտ ցամաքե
ցայ։
Դու տ՟ր յաւիտեան կաս, և
յիշատակ քո յազգս մինչև
յազգ։
Դու յարուցեալ գթասցիս 'ի
վ՟ր սիովնի. ժամանակ գթա_
լոյ ն՟ր հասեալ է ժամ։
Հաճեցան ծառայք քո ընդ
քարինս նորա, և 'ի հողս ն՟ր
գթասցին։
Երկիցեն հեթանոսք յանուա
նէ քումմէ, և ա՟մ թագա_
ւորք երկրի 'ի փառաց քոց։
Շինէ տ՟ր զսիոն, և երևես_
ցի փառօք իւրովք 'ի նմա։
Հայեցաւ նա յաղօթս խոնար
հաց, և ոչ արհամարհեաց ըզ

 խնդր

խնդրուածս նորա ։

Գրեսցի այս յազգ յայլ, ժո
ղովուրդ որ ստացեալ է, օրհ-
նեսցէ զՏր ։

Հայեցաւ նա 'ի բարձանց 'ի
սրբութենէ իւրմէ . Տր յերկ-
նից յերկիր հայեցաւ ։

Լսել զհեծութիւն կապելոց, և
արձակել զորդիս մահապար-
տաց ։

Պատմել 'ի սիոն զանուն Տն,
և զօրհնութիւն նորա յերու-
սաղէմ ։

Ժողովել ժողովրդոց 'ի միա-
սին, և թագաւորաց ծա-
ռայել Տն ։

Պատասխանի ետ նմա 'ի ճա-
նապարհի զօրութե իւրոյ, զնուա-
զութիւն աւուրց իմոց ասա
ինձ, և մի հաներ զիս 'ի կէս
աւուրց իմոց, զի յազգէ յազգ-
են ամք քո ։

Ի

'Ի սկզբանէ տէր զհիմունս երկ
րի հաստատեցեր, և գործք
ձեռաց քոց երկինք են։
Նոքա անցանեն, և դու կաս,
և մնաս յաւիտեան։
Ամենեքեան որպէս զհանդերձ մա_
շեսցին, և որպէս զվերարկու փո
խեսցես զնոսա, և փոխեսցին։
Բայց դու նոյն ես, և ամք
քո ոչ անցանեն. որդիք ծա_
ռայից քոց բնակեսցեն 'ի նմա,
և զաւակի նոցա յաւիտեան յա_
ջողեսցի։
Փառք հօր, և այլն։

Սաղմոս. ՃԻԹ։

'Ի խորոց կարդացի առ քեզ
տէր, տէր լուր ձայնի իմում։
Եղիցին ականջք քո, 'ի լսել
զձայն աղօթից իմոց։
Թէ զանօրէնութիւնս քննես տէր,

տէր

Տէր ո՛ կարէ կալ առաջի քո,
զի 'ի քէն է քաւութիւն:
Վասն անուան քո համբերի տէր,
համբերեր անձն իմ բանի քում,
յուսացաւ անձն իմ 'ի տէր:
'Ի պահէ առաւօտու մինչեւ յե-
րեկոյ, 'ի պահէ առաւօտու
յուսացաւ Իսրայէլ 'ի տէր:
'Ի տէր է ողորմութիւն բազում,
և 'ի նմանէ է փրկութիւն, և
նա փրկեաց զԻսրայէլ յամնե-
ղութեց նորա:
Փառք հօր, և այլն:

Սաղմոս. Ճխբ.

Տէր լուր աղօթից իմոց, ունկն
դիր խնդրուածաց իմոց ճշ-
մարտութեամբ քով:
Լուր ինձ արդարութեամբ քով,
և մի մտաներ 'ի դատաստան

ընդ

ընդ ծառայի քում, զի ոչ ար-
դարանայ առաջի քո ա՜մ կեն-
դանի:

Հալածեաց թշնամին զանձն
իմ, խոնարհ արար յերկիր
զկեանս իմ, և նստոյց զիս 'ի
խաւարի ո՜պ մեռեալ յաւի-
տենից:

Ձանձրացաւ յիս հոգի իմ,
և սիրտ իմ խռովեցաւ յիս:
Յիշեցի զաւուրսն զառաջինս,
խորհեցայ յա՜մ 'ի գործս քո,
յարարածս ձեռաց քոց խոր-
հեցայ, և համբարձի առ քեզ
զձեռս իմ:

Անձն իմ ո՜պ երկիր ծարաւի
է առ քեզ, փութանակի լուր
ինձ տ՜ր, զի նուաղեցաւ յի-
նէն հոգի իմ:

Մի դարձուցաներ զերեսս քո
յինէն, նմանիցիմ այնոցիկ,
ոյք իջանեն 'ի գուբ:

Լսելի

Լսելի արա ինձ յառաւօտու
զողորմութիւն քո, զի ես 'ի քեզ
Տէր յուսացայ:
Ցոյց ինձ ճանապարհ, յոր գը
նացից, զի առ քեզ Տէր համ_
բարձի զանձն իմ:
Փրկեա զիս 'ի թշնամեաց ի_
մոց Տէր, զի զքեզ ապաւէն
ինձ արարի:
Ուսո ինձ առնել զկամս քո.
զի դու ես Աստուած իմ:
Հոգի քո բարի առաջնոր_
դեսցէ ինձ 'ի յերկիր ուղիղ:
Վասն անուան քո Տէր կեցուսցես
զիս, արդարութեամբ քով հանցես
'ի նեղութենէ զանձն իմ:
Ողորմութեամբ քով սատակես_
ցես զթշնամիս իմ, և կորու
ցես զամենայն նեղիչս անձին իմոյ,
զի ես ծառայ քո եմ:
Փառք Հօր, և այլն:

Սաղ

Աղօթանք ։

Տէր մի՛ յիշեր զյանցանս մեր, կամ ծնողաց մերոց, և մի՛ առնուր զվրէժ 'ի մեղաց մերոց ։

Լիտանիայ տն սրբոյ ։

Տէր ողորմեա՛ց ։
Քս ողորմեա՛ց ։
Տր ողորմեա՛ց ։
Քս լո՛ւր մեզ ։
Քս յար լո՛ւր մեզ ։
Հայր երկնաւոր Ած, ողոր-
մեա՛ց մեզ ։
Որդի փրկիչ աշխարհի Ած,
ողորմեա՛ց մեզ ։
Հոգիդ Սբ Ած ։ ողոր ։
Սբ Երրորդութն մի Ած ։ ողոր ։
Սրբուհի մարիամ ։ աղօթեա՛
վասն մեր ։
Սբ Ածածին ։ աղօ ։

Սբ

Սբ կոյս կուսանաց․ աղօ․

Սբ միքայէլ․ աղօ․

Սբ գաբրիէլ․ աղօ․

Սբ ռափայէլ․ աղօ․

Ամ սբ հրեշտակք, և հրեշ-
տակապետք, աղօթեցէք վն
մեր։

Ամ սբ կարգք երանեալ հոգ-
ւոց, աղօթեցէք։

Սբ յովհաննէս մկրտիչ, աղօ
թեա՛ վն մեր։

Ամ սբ նահապետք և մար-
գարէք, աղօթեցէք․

Սբ պետրոս, աղօ․

Սբ պօղոս, աղօ․

Սբ անդրէաս, աղօ․

Սբ յակոբոս, աղօ․

Սբ յովհաննէս, աղօ․

Սբ թովմաս, աղօ․

Սբ յակոբ․ աղօ․

Սբ փիլիպպոս, աղօ․

Սբ բարթուղիմէոս, աղօ․

Սբ

Սբ՟ մատթէոս, աղօ.
Սբ՟ սիմօն, աղօ.
Սբ՟ թադէոս, աղօ.
Սբ՟ մատաթիաս, աղօ.
Սբ՟ բառնաբաս, աղօ.
Սբ՟ ղուկաս, աղօ.
Սբ՟ մարկոս, աղօ.
Ամ՟նր առաքեալք և աւետարանիչք, աղօթեցէք վ՟ն մեր:
Ամ՟նր աշակերտք ք՟ի, աղօթեցէք վ՟ն մեր:
Ամ՟նր անմեղ մանկունք, աղօթեցէք.
Սբ՟ ստեփաննոս, աղօ.
Սբ՟ լօրէնցիոս, աղօ.
Սբ՟ վինչէնցիոս, աղօ.
Սբ՟ք փաբիանոս, և սեբաստիանոս, աղօթեցէք.
Սբ՟ք յովհաննէս, և պօղոս, աղօթեցէք:
Սբ՟ք կոզմաս, և դամիանոս,

ա-

աղօթեցէք վասն մեր ։

Ս՟ք կերվասիոս, և բրոթա-
սիոս, աղօթեցէք ·

Ա՟մ՟նք մարտիրոսք, աղօթե-
ցէք վ՟ն մեր ։

Ս՟բ սեղբեստրոս, աղօ ·

Ս՟բ գրիգոր, աղօ ·

Ս՟բ ամբրոսիոս, աղօ ·

Ս՟բ օգոստինոս, աղօ ·

Ս՟բ հերոնիմոս, աղօ ·

Ս՟բ գրիգոր լուսաւորիչ, աղօ-
թեա՛ ·

Ս՟բ մարտինոս, աղօ ·

Ս՟բ նիկողայոս, աղօ ·

Ա՟մ՟նք հայրապետք և խոստո-
վանողք, աղօթեցէք վ՟ն մեր ։

Ա՟մ՟նք վարդապետք, աղօ ·

Ս՟բ անտոն · աղօ ·

Ս՟բ բենեդիկտոս, աղօ ·

Ս՟բ բեռնարդոս, աղօ ·

Ս՟բ դոմինիկոս, աղօ ·

Ս՟բ Փրանչիսկոս, աղօ ·

Ա՟մ սբ քահանայք, և կրօնա-
ւորք, աղօթեցէք։
Ա՟մ սբ միայնակեացք, և ա-
նապատաւորք, աղօթեցէք։
Սրբուհի մարիամ մագդաղէ-
նացի, աղօ.
Սրբուհի ագաթա, աղօ.
Սրբուհի լուկիա, աղօ.
Սրբուհի ագնէս, աղօ.
Սրբուհի չէչիլիա, աղօ.
Սրբուհի կատարինէ, աղօ.
Սրբուհի անաստասիա, աղօ.
Ա՟մ սրբուհիք կուսանք, և այ
րիք, աղօթեցէք վն մեր։
Ա՟մ սբք, և սրբուհիք այ,
բարեխօսեցէք վն մեր։
Քաւի՛չ լեր, խնայեա՛ 'ի մեզ
տր.
Քաւի՛չ լեր, անսա՛ մեզ տր։
Յա՟մ չարէ, ազատեա՛ զմեզ
տր։
Յամենայն մեղաց, ազա-

 տեա՛

տեա՛ զմեզ Տ՟ր։
Ի բարկութենէ քումմէ, ազա-
տեա՛ զմեզ Տ՟ր։
Ի տարաժամ, և յանկարծա-
կան մահուանէ, ազատեա՛
զմեզ Տ՟ր։
Ի դաւ՟աճանուէ դիւ՟ին, ա-
զատեա՛.
Ի բարկութենէ, և յատելուէ,
և յամ՟ չար կամաց, ազա.
Ի յոգւոյ պոռնկութե՟, ազա.
Ի կայծականց, և մրրկաց,
ազատեա՛.
Ի յաւիտենական մահուանէ,
ազատեա՛։
Վ՟ն խորհրդոյ Ս՟բ մարդեղու-
թե՟ քո, աղ.
Վ՟ն գալստեան քո, աղ.
Վ՟ն ծննդեան քո, աղ.
Վ՟ն մկրտութե՟, և Ս՟բ պահոց
քոց, աղ.
Վ՟ն խաչի, և չարչարանաց
քոց

քոյ, ազատ·
Վ՟ն մահուան, և թաղման քո,
ազատեա։
Վ՟ն ս՟բ յարութե՟ն քո, ազա-
տեա զմեզ տ՟ր։
Վ՟ն հրաշալի համբարձման
քո, ազա·
Վ՟ն գալստեան հոգւոյն ս՟բյ
մխիթարչի, ազա·
Յաւուր դատաստանին, ա-
զատեա զմեզ տ՟ր։
Մեղաւորքս, զքեզ աղաչեմք
լուր մեզ։
Որ խնայեսցես 'ի մեզ, զքեզ
աղաչեմք լուր մեզ։
Որ ներեսցես մեզ, զքեզ ա-
ղաչեմք լուր մեզ։
Որ զմեզ առ ճշմարիտ ապաշ
խարութ՟ի ժամանեցուցա-
նել հաճեսցիս, զքեզ աղ·
Որ զեկեղեցի քո ս՟բ հովուել,
և պահպանել հաճեսցիս,

զքեզ աղաչեմք լո՛ւր մեզ։

Որ զտ՟րն առաքելական, և զա՟մ եկեղեցական կարգս 'ի սրբակրօնութ՟ե պահպանել հաճեսցիս, զքեզ աղ.

Որ զթշնամիս եկեղեցւոյ սրբոյ խոնարհեցուցանել հաճեսցիս, զքեզ աղ.

Որ թագաւորաց, և իշխանաց քրիստոնէից զխաղաղութ՟ի, և զճշմարիտ միաբանութ՟ի պարգևել հաճեսցիս, զքեզ աղ.

Որ համայնից ժողովրդոց քրիստոնէից զխաղաղութ՟ի, և զմիութ՟ի շնորհել հաճեսցիս, զքեզ աղ.

Որ զմեզ 'ի ս՟բ ծառայութ՟ե քում զօրացուցանել, և պահպանել հաճեսցիս, զքեզ ա.

Որ զմիտս մեր առ երկնային փափաքմունս ուղղեսցես,

զքեզ

զքեզ աղաչեմք լուր մեզ ։

Ով տ՟մ բարերարաց մերոց զմշտնջենաւոր բարիս հատուցես, զքեզ աղ.

Ով զհոգիս մեր, և եղբարց, մերձաւորաց, և բարերարաց մերոց, 'ի յաւիտենական դատապարտութ՟էն ապրեցուցանես, զքեզ աղ.

Ով զպտուղս երկրի տալ, և պահպանել հաճեսցիս, ըզքեզ աղաչեմք։

Ով տ՟մ հաւատացեալ ննջեցելոց զհանգիստ յաւիտենական պարգևել հաճեսցիս, զքեզ աղաչեմք։

Ով մեզ անսալ հաճեսցիս, զքեզ աղ.

Որդի ա՟յ, զքեզ աղ.

Գառն ա՟յ, որ բառնաս ըզմեղս աշխարհի. խնայեա 'ի մեզ տ՟ր։

Գառն ա͞յ, որ բառնաս ըզ-
մեղս աշխարհի. անսա՛ մեզ
տ͞ր։
Գառն ա͞յ, որ բառնաս զմեղս
աշխարհի. ողորմեա՛ց մեզ.
Ք͞ս լուր մեզ։
Ք͞ս անսա՛ մեզ։
Տ͞ր ողորմեա՛։
Ք͞ս ողորմեա՛։
Տ͞ր ողորմեա՛։
Հայր մեր, որ յերկինս։

Սաղմոս. ԿԹ։

Ա͞Ծ յօգնել ինձ նայեաց. և
Տ͞ր յընկերել ինձ փութա՛։
Ամաչեսցեն, և յամօթ լիցին,
որք խնդրէին զանձն իմ. դարձ
ցին յետս, և ամաչեսցեն, որք
խորհէին ինձ չար։
Դարձցին առժամայն ամաչե
ցեալք. որք ասէին ինձ վա՛շ վա՛շ։
Ցնծասցեն, և ուրախ լիցին

'ի քեզ ամենեքեան. որք խնդ-
րեն զքեզ Տ՟ր։

Ասասցեն յա՟մ ժամ, մեծ է
ա՟ծ. որք սիրեն զփրկութիւն քո։

Ես աղքատ, և տնանկ եմ,
ա՟ծ օգնեա՛ ինձ. օգնական, և
փրկիչ իմ ես դու, Տ՟ր մի՛ յա-
մենար։

Փառք Հօր, և Որդւոյ և Հոգ-
ւոյն ս՟բյ. և այլն։

Կեցո՛ զծառայս քո՝ ա՟ծ իմ
զյուսացեալս 'ի քեզ։

Եղեր մեզ Տ՟ր աշտարակ հզօր՝
յերեսաց թշնամւոյն։

Մի՛ մեղիցէ մեզ թշնամին,
և որդի անօրէնութ՟ն մի՛ չար
չարեսցէ զմեզ։

Տ՟ր մի՛ ը՟ս մեղաց մերոց առներ
մեզ. և մի՛ ըստ անօրէնութ՟ն
մերում հատուցաներ մեզ։

Աղօթեսցուք վ՟ս հայրապե-
տին մերոյ (այս անուն.)։

Տէ՛ր պահպանեսցէ զնա, և
կենդանի, և երանելի արաս-
ցէ զնա 'ի վ՟ր երկրի, և մի՛ մատ
նեսցէ զնա 'ի հոգի՛ թշնա-
մեաց իւրոց։

Աղօթեսցուք վ՟ն բարերարաց
մերոց։

Հաճեա՛ց Տ՟ր հատուցանել
ամ՟ բարերարաց մերոց վասն
անուան քո զկեանս յաւիտե
նականս. ամէն։

Աղօթեսցուք վասն հաւատա
ցեալ ննջեցելոց։

Օ հանգիստ յաւիտենական
պարգևեա՛ նց՟ Տ՟ր, և լոյս մշտն
ջենաւոր ծագեսցի նց՟. հան
գիցեն 'ի խաղաղութե՟. ամէն։

Վ՟ն հեռաւոր եղբարց մերոց։

Կեցո՛ զծառայս քո ա՟ծ իմ.
զյուսացեալս 'ի քեզ։

Առաքեա՛ նց՟ Տ՟ր զօգնութի՟ 'ի սրբ՟յ,
և 'ի սիոնէ պաշտպանեա՛ զնս՟։

Տ՟ր

Տէր լո՛ւր աղօթից իմոց, և ա-
ղաղակ իմ առ քեզ եկեսցէ։

Աղօթեսցուք։

Տէր, որում յատուկ է ողոր-
միլն միշտ, և ներելն. ըն-
կա՛լ զաղաչանս մեր, զի ըզ-
մեզ, և զամենայն պաշտօնեայս քո
զորս յանցանաց շղթային կա-
պեաց, ողորմութեան քոյոյ գթութեան
մարդասիրապէս արձակեսցէ։
Լուր աղաչեմք Տէր, զմաղ-
թանս պաղատողացս, և նե-
րեա՛ մեղաց խոստովանողացս
առ քեզ, զի հանգիտապէս
մեզ զներողութիւն շնորհիցես
ո՛վ բարեգութ և զխաղաղութիւն։
Օ անճառելի մեզ Տէր, զողոր-
մածութիւն քո բարեգթապէս
ցո՛յց. որպէս զի 'ի միասին զմեզ
և 'ի բնաւից մեղաց քաւեսցես,
և 'ի պատժոցն, զորս վասն նոցին
արժանաւորիմք, ազատեսցես։

Տ.Ծ որ վասն մեղաց մերոց ցասնուս, և ապաշխարութեամբ զիջանիս, զմաղթանս ժողովրդեան քո պաղատողի քահանայից նկատեա՛, և զհարուածս քոյոյ ցասման, զորս վասն մեղաց մերոց արժանաւորիմք յետս դարձո՛:

Տ. Մենակարող մշտնջենաւոր Աստուած, ողորմեա՛ց ծառայի՛ն քում հայրապետին մերում (այս ան".) և առաջնորդեա՛ նմա ըստ քոյին բարեգթութեան ՚ի ճանապարհն յաւիտենականի փրկութեան. զի քև պարգևողի՛դ, քոյոց հաճոյից ցանկասցի, և ամենայն զօրութեամբ կատարեսցէ:

Տէր, յորմէ են ամենայն փափագմունք, ուղիղ խորհուրդք, և արդար գործք, տո՛ւր ծառայից քոց զխաղաղութիւնն զայն՝ զոր աշխարհս տալ ոչ կա-

կարէ · զի և սիրտք մեր պատ-
ուիրանաց քոց հնազանդես-
ցին · և երկիւղ թշնամեացն
'ի բաց բարձցի · և ժամանակք
մեր քոյին հովանաւորութե՟
անդորրականք լիցին ։

Կիզեա՛ հրով սբ՟յ հոգւոյն զերի-
կամունս և զսիրտս մեր տր՟ · զի
քեզ անարատ մարմնով ծա-
ռայեսցուք, և մք՟ սրտիւ հա-
ճոյասցուք ։

Հաւատացելոց տծ՟, ամենե-
ցուն ստեղծող և փրկիչ, հո-
գեաց ծառայից քոց և աղախ-
նեայց զթողութ՟ի համայնից
շնորհեա՛ մեղաց · զի զներո-
ղութի՟ն, որում միշտ ցանկա-
ցան, բարեպաշտականօք պա-
ղատանօք առընդունիցին ։

Արարմանց մերոց, աղաչեմք
տր, ներշնչելով նախաժամա-
նեա՛, և օգնելով յաջողեա՛ ·

զի համայնք մեր աղօթք , և գործք 'ի քէն միշտ սկսանիցին , և քև սկսեցեալ աւարտիցին ։

Ամենակարող մշտնջենաւոր ա՟ծ , որ կենդանեաց տիրես 'ի միասին և մեռելոց • և ամենեցուն ողորմիս , զորս հաւատով և գործով քոյս լինելոց գոլ նախաճանաչես • պաղատօղքս զքեզ աղաչեմք , զի վ՟ն որոց զմաղթանս հեղուլ վճռեցաք , զորս և կամ ներկայ կենցաղս դեռևս 'ի մարմնի ունի կալեալ , կամ ապագայն արդ մերկացեալս 'ի մարմնոյ վերընկալաւ , բարեխօսութե՟ ամենից սրբոց քոց , գթութե՟ քոյոյ մարդասիրութեամբն , ամենից յանցանաց իւրեանց զթողութիւն առընկալցին , 'ի ձեռն տ՟ն մերոյ յ՟ի ք՟ի

որդւոյ քոյ, որ ընդ քեզ կեայ և թագաւորէ 'ի միութե հոգւոյն սրբոյ ած, ընդ ամ յաւիտեանս յաւիտենից.

ամէն:

Տէր լուր աղօթից իմոց:
Եւ աղաղակ իմ առ քեզ եկեսցէ:
Լուիցէ մեզ ամենակարող և ողորմած տէրն. ամէն:
Հաւատացելոց հոգիքն ողորմութբն այ հանգիցեն 'ի խաղաղութե. ամէն:

Ե[illegible] ասելոյ զողջոյն [illegible] յառաւօտուն, 'ի միջօրէէ, և յերեկոյի. յորժամ հնչէ զանգակն [illegible], և խոնարհեցելով զծունկս մեր առել:

Հրեշտակ տն աւետեաց կուսին Մարիամու, և յղացաւ

'ի

'ի Հոգւոյն սրբոյ ։ Ողջոյն քեզ
մարիամ․ և այլն ։
Ահաւասիկ կամ աղախին տն̃,
եղիցի ինձ ըստ բանի քում ։ Ող
ջոյն քեզ մարիամ, և այլն ։
Եւ բանն մարմին եղև, և բը-
նակեցաւ 'ի մեզ ։ Ողջոյն քեզ
մարիամ․ և այլն ։

Աղօթք ։

Զշնորհս քո աղաչեմք տր̃,
'ի միտս մեր ներհեղ․ զի որք
հրեշտակին աւետեօք զքի̃ որդ-
ւոյ քոյ զներմարմնութիւն ճա-
նաչեցաք, չարչարանօք նորին
և խաչիւ ժամանեսցուք 'ի
փառս յարութեան, տր̃ մերով
յսի̃ քսի̃ ․ ամէն ։

Սեղանօրհնէք ։

Օրհնեցէք և բարեբանեցէք ։

Աչք

Աչք ամենեցուն 'ի քեզ յու-
սան Տէր, և դու տաս կերա-
կուր նոցա 'ի ժամու: Բա-
նաս զձեռն քո, և լցուցանես
զամ կենդանի օրհնութեամբ:
Փառք Հօր, և Որդւոյ, և
Հոգւոյն սրբոյ. և այժմ:
Տր ողորմեա՛ց.
Քս ողորմեա՛ց.
Տր ողորմեա՛ց.
Հայր մեր, և այժմ:

Աղօթեսցուք:

Օրհնեա՛, աղաչեմք Տէր, ըզ-
մեզ և զայսոսիկ զքո պարգևս,
զորս 'ի քումմէ առատութենէ
ընդունելոց եմք. տերամբ մե-
րով Յսի Քսի. ամէն:

Եւ ապա կնքեա՛ աջոյ ձեռամբ 'ի
նշն սեղանոյն ուտելով:

Յանուն հօր, և որդւոյ, և հոգւոյն սրբոյ. ամէն։

Գոհութիւն զկնի ճաշանոյն։

Խոստովան եղիցին առ քեզ
տ̅ր ա̅մ գործք քո, և ս̅ք քո
օրհնեսցեն զքեզ։
Փառք հօր. և այլն։
Մատուցանեմք քեզ գոհութիւն
ամենակարող ա̅ծ, վ̅ս համայ
նից բարերարութեանցդ քոյոց,
որ կեաս և թագաւորես՝ ի յա
ւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

Ճանապարհորդարան։

Ի ճանապարհս խաղաղութեան
և բարեյաջողութեան ուղղեսցէ
զմեզ ամենակարող և ողոր֊
մածն ա̅ծ։

Որհ֊

Օրհնեալ տ̃ր ա̃ծ իէ̃լի · զի
յայց ել, և արար փրկութի̃
ժողովրդեան իւրոյ։
Եւ յարոյց մեզ զեղջիւր փր
կութե̃ ՚ի տանէ դաւթի ծա-
ռայի իւրոյ։
Որպէս խօսեցաւ բերանովք
սրբոց, որք յաւիտենից մար
գարէքն էին։
Փրկութի̃ ՚ի թշնամեաց մե-
րոց, և ՚ի ձեռաց ա̃մ ատե-
լեաց մերոց։
Առնել զողորմութի̃ առ հարս
մեր, և յիշել զկտակարանս
սրբութե̃ իւրոյ։
Զերդումն զոր երդուաւ աբ-
րահամու հօր մերոյ տալ մեզ·
առանց երկիւղի, զփրկութի̃
՚ի թշնամեաց մերոց։
Պաշտել զնա սրբութ̃բ և ար
դարութ̃բ առաջի նր̃ զա̃մ
աւուրս կենաց մերոց։

Եւ

Եւ դու մանուկ մարգարէ
բարձրելոյն կոչեսցիր · գնաս
ցես առաջի տն պատրաստել
զճանապարհս նորա ։
Տալ զգիտութիւն փրկութեան ժո
ղովրդեան իւրոյ 'ի թողութիւն
ամ մեղաց մերոց ։
Վն գթոյ ողորմութեան տն այ
մերոյ , որով երևեցաւ մեզ
արեգակն 'ի բարձանց ։
Ծագել զլոյս 'ի վերայ այնո
ցիկ , որք նստէին 'ի խաւարի ,
և 'ի ստուերս մահու · ուղղել
զոտս մեր 'ի ճանապարհս խա_
ղաղութեան ։ Փառք հօր , և
որդւոյ , և այլն ։
Եւ հրեշտակն ռափայէլ ու_
ղեկից լիցի մեզ 'ի ճանապար_
հի · ոչ զի խաղաղութբ , ա_
ռողջութբ , և խնդութբ դարձ_
ցուք առ մերայինս ։
Տր ողորմեա՛յ · քս ողորմեայ ·

տր

Տէր ողորմեա՛ց ։
Հայր մեր, որ յերկինս ես․
Սբ. եղիցի։
Կեցո՛ զծառայս քո, Տէր իմ զյուսացեալս 'ի քեզ։
Առաքեա՛ 'ի մեզ Տէր զօգնութիւն 'ի սրբոյ․ և 'ի սիոնէ պաշտպանեա՛ զմեզ։
Լեր մեզ աշտարակ հզօր, յերեսաց թշնամոյն։
Մի՛ մեղիցէ մեզ թշնամին․ և որդի անօրէնութեան մի՛ չար չարեսցէ զմեզ։
Օրհնեալ Տէր զօրհանապազ․ առաջնորդեսցէ մեզ Աստուած փրկիչ մեր։
Զճանապարհս քո Տէր ցոյց մեզ․ և շաւիղս քո ուսո՛ մեզ։
Երանի թէ յաջողեալ էին ճանապարհք մեր․ 'ի պահել զարդարութիւնս քո։
Եղիցին դժուարինք 'ի դիւրինս

րինս . և առապարքն 'ի ճա_
նապարհս հարթս :
Հրեշտակաց լուրոց պատուի-
րեալ է վն քո . 'ի պահել ըզ-
քեզ յամ ճանապարհս քո :
Տր լուր աղօթից իմոց . և
աղաղակ իմ առ քեզ եկես_
ցէ :

Աղօթենայօւք :

Տէր, որ զորդիսն իսրայէլի
ցամաք ոտիւք ընդ մէջ ծո_
վուն գնացուցեր, որ և երից
մոգուց առ քեզ աստեղբ ա_
ռաջնորդեալ զուղի յայտնե_
ցեր . տուր մեզ աղաչեմք ըզ
յաջող ճանապարհ, և զժա_
մանակ անդորր, զի հրեշտա_
կի քոյ սրբոյ ուղեկցութե̃
առ այն, յո́ փութամք 'ի տե_
ղին ժամանել, և ապա 'ի նա_
ւահանգիստ յաւիտենական
կե_

կենացն հասանել երջանկա-
պէս կարասցուք. ամէն։
Ր.Տ, որ զաբրահամ ծառայ
քո 'ի յուր քաղաքէն քաղ-
դէացւոց հանեալ ընդ ա՟մ
ճանապարհս խուրոյ պանդխ-
տութեան անվտանգ պահեցեր.
աղաչեմք, զի և զմեզ զծա-
ռայքս քո պահպանել հաճի
ցիս։ | էր մեզ տ՟ր 'ի զինուո-
րութեն նպաստ, 'ի ճանապար
հի մխիթարութի՛ն, 'ի տօթոյ
հովանաւորութի՛ն, յանձրևս
և 'ի ցուրտս վերարկու, 'ի
լքման վերաբարձիչ, 'ի հակա
ռակութեան օգնիչ, 'ի սահեց-
ման գաւազան, և 'ի նաւաբեկո
ծութե նաւահանգիստ. զի ո՟պ
զիսրայէլ քև առաջնորդեալ,
յո՛ փութամք՝ յաջողապէս ժա
մանեսցուք, և անդրէն առ
մե րայինս դարձցուք. ամէն։
| ուր

Լուր աղաչեմք տ̃ր պաղա-
տանաց մերոց, և զճանապարհ
ծառայից քոց 'ի յաջողութի̃ն
քոյոյ կենագործութե̃ տրա-
մադրեա՛ · զի յա̃մ վտանգից
այսր ճանապարհի և կենաց
քոյով միշտ պաշտպանիցիմք
օգնութե̃բ · ամէն ։

Շնորհեա՛ աղաչեմք ամենա-
կարող ա̃ծ, զի ժողովուրդ քո
'ի ճանապարհս կեցութե̃ ըն-
թանայցէ, և երանելոյն յով-
հաննու նախընթացին քոյ յոր-
դորմանն հետևելով, առ այն
զոր քարոզեաց՝ անդորրապես
ժամանիցէ, այսինքն առ տ̃րն
մեր յս̃ քս̃, որ կեայ և թա-
գաւորէ ընդ քեզ 'ի միութե̃
հոգւոյն սրբոյ յաւիտեանս
յաւիտենից · ամէն ։

Տաղ ասելի ընդ հասանելն 'ի նաւահանգիստ, կամ ընդ դառնալն առ մերայինս, և կամ ընդ ունելն յաջողութիւն ինչ հոգեւոր կամ մարմնաւոր ։

Զքեզ Աստուած գովաբանեմք ·
Տէր իսկ զքեզ խոստովանիմք ։
Զքեզ Հայր մեր անժամանակ,
յար մեծարէ երկիր համակ ։
Քեզ և հրեշտակք ամենեքեան,
երկինք և այլեւք համանգամայն ։
Քեզ քերովբէք և սերովբէք,
երգեն, և ոչ լռեն երբէք ։
Սուրբ սուրբ սուրբ Տէր Աստուած զօրաց,
ըստ յայտնութեան տեսանողաց ։
Երկինք երկիր լի են քոյովք ·
վայելչութեան մեծի փառօք ։
Զքեզ երամք յարգեցելոց,

բարեբանեն առաքելոց։
Մարգարէից թիւ՛ գովելի,
ձայնէ զքեզ գոլ պատուելի։
Խումբ գերափայլ մարտիրոսաց՝
զքեզ պատմէ տիեզերաց։
Ըզքեզ մինչև 'ի ծագս երկրի,
դաւանէ սբ՟ եկեղեցի։
Ըզհայր մեծի վայելչութե՟,
զորդիդ միակ քոյ խոկութե՟։
Զմխիթարիչ քո սբ՟ հոգին,
պատուէ միշտ նոյն եկեղեցին։
Քս՟ փառաց դու թագաւոր,
որ յարակայ որդի ես հօր։
Դու 'ի փրկել զազգ մարդկային,
դու բնակեցար յարգանդ կուսին։
Ըզխայթ մահու դու յաղթելով,
զերկինս բացեր մեզ հաւատով։
Դու ընդ աջմէ հօր այ՟,
'ի փառս նստիս միշտ գեր-
յարգոյ։

Դու

Դու դատաւոր ես գոլ գալոց,
սպասիս 'ի քեզ յուսացելոց:
Մաղթեմք ուրեմն օգնել մեզ
Տ՟ր,
զորս արեամբ քով վերագնեցեր:
Շնորհեա դասիլ 'ի փառս ան
ճառս,
Ը՟ սբ՟ս քո 'ի քեզ զյանձնեալս:
Ըզժողովուրդ քո Տ՟ր կեցո՛,
զժառանգութ՟ի քո բարձրացո՛:
Այլէ դու Տ՟ր զն՟ս օրհնեա՛,
և յաւիտեան զն՟ս հովուեա՛:
Մեք հանապազ զքեզ օրհ-
նեսցուք:
և զանուն քո ս՟բ գովեսցուք:
Ըզքո ծառայս այսօր կամեա՛ց,
գոլ և պահիլ առանց մեղաց:
Ողորմեա՛ց մեզ Տ՟ր ողորմեաց,
և զգթութ՟ի 'ի մեզ նայեա՛ց:
Ողորմութ՟ին լիցի 'ի մեզ,
ոպ՟ և մեք յուսամք 'ի քեզ:
'Ի քեզ անձինք մեր յուսացան,

մի՛ տրտմիցին 'ի յաւիտեան. ամէն:

Աղօթք:

Տ՟ր, որոյ ողորմութի՟ն անթիւ է, և գանձ բարութե՟ն անհուն, քում ամենագթածի մեծվայելչութե՟ զգոհութի՟ վ՟ն մեզ առ 'ի քէն շնորհեցելոց պարգևաց մատուցանեմք. աղաչելով միշտ զքոյդ բարեգթութի՟, զի որ խնդրողաց զհայցելիսն շնորհես, զն՟ս և ոչ երբէք 'ի ձեռաց թողլով առ փառս ապագայս տրամադրիցես, տ՟ր մերով յ՟սիւ ք՟սիւ. ամէն:

※ ※ ※

Աղաւթս նախապատրաստութե̄ քրիստոնէաբար մեռանելոյ։

ԱՄԵՆԱԲԱՐԵԳՈՒԹ մայր իմ կոյս մարիամ, ձեռնտու և նպաստ մեղաւորաց, ըստ գթութե̄ ողորմութեն, հաս 'ի թիկունս իմ եղկելւոյս նախ քան ըզժամանելն յանկարծահաս և անակնունելի մահուան. զի մի յանկարծակի և անպատրաստ յաշխարհէ յայսմանէ ելանիցեմ։ Եւ վն չարչարանաց և մահուան միածնի որդւոյ քո սիրեցելոյ, պաշտպանեա և խնամարկեա զիս զի հրաժարեցեալ 'ի մեղաց և

'ի սատանայէ, և հեռացեալ 'ի գործոյն՚ն, ճշմարիտ զղջմամբ, մաքուր խոստովանութեամբ, և արժանաւոր ապաշխարութեամբ, հաշտիցիմ ընդ որդւոյ քում միածնի 'ի փոխիլն իմ 'ի կենցաղոյս։ Այլ արա առ իս զողորմութիւն քո երանուհի մայր Այ՝ 'ի ժամուն յայնմիկ ահեղի, մինչ շունչն իմ պակասեսցի, և լեզուս կարկամեալ ոչ կարասցէ բողոքել առ քեզ. աչք իմ նուաղեսցին, և լսելիք իմ խցեսցին. յայնժամ յիշեա մայր անարատ զաղերսանս իմ, զորս այժմ գթութեան քում մայրականի վերանուիրեմ. և հաս ինձ 'ի յօգնութիւն 'ի վերջին ժամուն յայնմիկ նեղութեան. զի զերծանիցիմ 'ի հրեշտակացն չարաց, և 'ի սպասաւորացն սատանայի.

նայի, և դասիցիմ՝ ընդ հաւատացեալսն քո, ընդ ծառայս և ը̃է բարեկամս որդւոյ քո, որ է օրհնեալ՛ի յաւիտեանս. ամէն։

Աղերս առնելոյ [illegible] հայր մեր վասն քրիստոնէութեան միաբանելոյ։

Հայր մեր, որ յերկինս ես։

Հայր յաւիտենական և ա̃ծ ճշմարտութեան, դու որդւոյ քո միածնի տ̃ն մերոյ յ̃ի ք̃ի՝ հայր ես բնութ̃բ, իսկ մեզ քրիստոնէիցս՝ հայր ես շնորհիւ. քանզի ստեղծեր ըզ մեզ՛ի պատկեր քո. և յորժամ էաք մեղօք որդիք բարկութե̃, ՛ի ձեռն արեան որդւոյ քոյ՝ արարեր զմեզ որդեգիրս շնորհաց, և ժառանգս կե-

նայն

նայն յաւիտենականաց ։ Ո՜վ
թէպէտ երկին քեզ աթոռ է,
սակայն յերկրի միշտ առ մեզ
նայիս, և հայրական հոգաբար
ձութք նախախնամես ։ Արդ՝
առ քեզ համբառնամ զաչս
իմ, որ բնակեալդ ես 'ի յեր-
կինս, ուստի եկեսցէ ինձ օգ-
նութի ․ առ քեզ փափաքի անձն
իմ որպէս եղջերու յաղբերս
ջուրց ․ քանզի ստեղծեր զիս
'ի քեզ, և ոչ հանգարտի սիրտ
իմ մինչև դարձցի, և հանգի-
ցէ 'ի քեզ ․ քանզի ուր հայրն
իմ է, անդ են և հայրենիք իմ,
անդ են և ժառանգութիք իմ,
և բաժին իմ յերկրին կեն-
դանեաց ․ առ քեզ ուրեմն հա-
ռաչէ սիրտ իմ, և դայ զկնի
քոյ անձն իմ ։ Ո՜վ երանի թէ
ընկալցի զիս աջ քո ․ վասն զի
լաւ է ինձ ողորմութի քո քան
զկեանս

զկեանս իմ. ո՛չ թէ երբ ա-
զատեցայց յաքսորանաց աս-
տի, և կամ երբ զերծայց 'ի
բանտէ աստի, կամ երբ մը-
տից 'ի տուն հօր իմոյ, և երբ
մխիթարիցես զիս. երբ հան-
ցես զիս 'ի գբոյ յայսմանէ տա-
ռապանաց, և երբ ելից ե-
րևեցայց երեսացդ ա̃յ. երբ
տեսից զքեզ դէմ յանդիման,
և երբ լցուսցես զիս ուրախու-
թ̃բ երեսաց քոց : Ա՛հա ես
եղի 'ի մտի իմում 'ի հովիտս
տրտմութ̃ն 'ի տեղւոջ՝ յորում
զետեղեաց զիս յանցաւորութ̃ն
նախամօրն. արդ քոյով օրհ-
նութ̃բ գնացից 'ի զօրութ̃է
'ի զօրութ̃ի, մինչև տեսից զքեզ
ա̃ծ աստուծոց 'ի սիոն.

Ներգործութիւն հաւատոյ, որ է առա֊
ջին աստիճան ելանելոյ յերկինս։

Ա̄ծ եղիցի անուն քո։
Գամ առ քեզ տ̄ր նախ 'ի ձեռն կենդանի և ճշմարիտ հաւատոյ. զի առանց հաւատոյ անհնար է հաճոյ լինիլ քեզ. և թարց դաւանելով զքեզ ա̄ծ ճշմարիտ, անհնարին է մասնակից լինիլ քոյոց պարգևաց։ Իսկ արդ զինչ են կեանք մեր 'ի վ̄ր երկրի, եթէ ոչ ընթացք առ երկինս 'ի ձեռն հաւատոյ և յուսոյ. քանզի հանգիստ և մերձաւորութիւն, կամ՝ ըմբռնումն և վայելումն կատարեալ սիրոյն պահեցեալ լինի 'ի հայրենիսն։ Օ՜ի յայնժամ գիրկս արկեալ համբուրես զորդիդ առ քեզ 'ի

'ի հեռաստանէ անդրէն դար-
ձեալն, և զպատմուճանն ա-
ռաջին ագուցանես նմա: Արդ
հաւատամ տ՟ր, զի դու ես որ
էննն, այսինքն, ա՟ծ ամենա-
կարող, ամէնիմաստ, և ամե
նաբարի, և դու ես սիրեցե-
լոց քոց հանդերձեալ հատու
ցումն բարի, և վարձ մեծա-
գին: Հաւատամ թէ փրկիչն
իմ կենդանի է, և 'ի վերջին
աւուր 'ի հողոյ յառնելոց եմ,
և 'ի մարմնի իմում տեսանե-
լոց եմ զա՟ծ փրկիչն իմ: Այսու
հաւատով կեալ և մեռա-
նիլ ցանկամ, և վ՟ն այսր հա-
ւատոյս 'ի չարչարանս, 'ի նե-
ղութիւս, 'ի յանձկութիւս, 'ի հի
ւանդութիւս, և 'ի մահու, հաս
տատ կացից, և մնացից աներ
կիւղ, և թէ 'ի յաջողութիւս,
և թէ 'ի ձախորդութիւս, ո՟ք

արարից զանուն քո , ոչ երկ-
մտելով երբէք 'ի յա̃ծայնոյ կա
րողութե̃ քումմէ , և 'ի հայ-
րական բարեգթութե̃ քումմէ։
Ուրեմն զօրացո́ տ̃ր զմիտս իմ,
և յաւել ինձ զհաւատս վասն
փառաց անուան քոյ սրբոյ , զի
հաստատապէս հաւատայցեմ
տեսանել զբարութի̃ք յերկ-
րին կենդանեաց, զկնի ելա-
նելոյ յաշխարհէ աստի։

Ներգործութի̃ յուսոյ , որ է երկրորդ
աստիճան ելանելոյ յերկինս։

Եկեսցէ արքայութի̃ քո։
Արքայութի̃ ասեմք զայն՝
որ պատրաստեցեալ է մեզ 'ի
սկզբանէ աշխարհի . քան զի
կորզեցեր զմեզ յիշխանութե̃
խաւարի , և փոխեցեր զմեզ
յարքայութի̃ որդւոյ քոյ սի-

բերելոյ , զի խցեմք ժառան֊
գակիցք նորա ըստ յուսոյն
կենացն յաւիտենականաց ·
քանզի եթէ 'ի կեանս յայսո֊
սիկ միայն յուսացեալք եմք ,
ողորմելի եմք քան զա՟մ մար
դիկ ։ Տ՟ր բաժին ժառանգուե՟
իմոյ , և բաժակի իմոյ՝ դու ես ,
որ այսրէն դարձուցանես ըզ֊
ժառանգութ՟ի իմ 'յիս · քան
զի աստ օտար և պանդուխտ
եմք , և ոչ ունիմք զքաղաք
մնացական , այլ ապառնւոյն
ակն ունիմք ։ Արդ՝ պարծիմք
յուսով փառաց որդւոցն ա՟յ ·
և ոչ այսչափ միայն , այլ և
պարծիմք 'ի նեղութ՟իս մեր ,
գիտելով թէ նեղութ՟ի զհամ
բերութ՟ի գործէ , համբերու֊
թ՟ի զհանդէս , հանդէս ըզ֊
յոյս , և յոյս ոչ երբէք ամա
չեցուցանէ ։ Եւ այսպէս բա֊

զում՝ նեղութե՛ք պարտ է մեզ
մոռանել յարքայութ՟ին ա՟յ.
բայց յոյս այսքանից վարձուց
է մխիթարութ՟ի տ՟մ աշխա-
տութե՟. քանզի ոչ են արժա
նի չարչարանք ժամանակիս
հանդերձելոյ փառացն՝ որք
յայտնելոց են 'ի մեզ: Որդ
յառաջագոյն տեսից զքեզ
տ՟ր առաջի իմ յա՟մ ժամ,
զի ես ընդաջմէ իմմէ, զի մի
սասանեցայց: Վասն այսորիկ
ուրախ եղիցի սիրտ իմ, ևն
և մարմին իմ բնակեսցի յու-
սով: Խաղաղութե՟ յայսմ և 'ի
սոյն ննջեցից և հանգեայց.
զի դու տ՟ր միայն առանձին
յուսով քով բնակեցուցեր
զիս: Եւ զինչ է ակնկալութի
իմ, եթէ ոչ դու տ՟ր, և կար
զօրութե՟ իմոյ 'ի քէն է: Ըն-
կալ զիս ըստ բանի քում, և
կե-

կեցից․ և մի՛ յամօթ առներ զիս 'ի յուսոյ իմմէ ։ 'Ի քեզ Տ՟ր յուսացայ․ մի՛ ամաչեցից յաւիտեան ։

ՙՆերգործութի՟ն սիրոյ, որ է երրորդ աստուածային ելանելոյ ջերմէնս ։

Եղիցին կամք քո ։

Եւ զինչ է կամք քո, ո՛վ ամենասիրելի Հայր, եթէ ոչ սիրել զքեզ 'ի բոլորէ սրտէ, ոգ՟ւ և հրամայես․ բայց տուր զոր հրամայես, և հրամայեա՛ զոր կամիս․ քանզի տեսանես թէ զորքան արգելմունս կամաց քոյ, և զորքան խափանմունս սիրոյն որ առ քեզ 'ի պատճառս ապականացու այսորիկ մարմնոյս կրեմք՝ որ ծանրացուցանէ զհոգին ։ Կամիմ սիրել զքեզ, և հաճեալ

եւ յօրէնս քո ըստ ներքին մարդոյն, բայց տեսանեմ զայլ օրէնս յանդամս իմ, զինեալ հակառակ օրինաց մտաց իմոց։ Արդ տո՛ւր ինձ, զի մի՛ սիրելով զանձն իմ կորուսից զնա, այլ փրկաւէտ ատելութ̃բ պահեցից 'ի կեանսն յաւիտենից. վանեա՛ 'ի սրտէ իմմէ զնոտի սէր աշխարհիս, եւ հաստատեա՛ զքոյդ երկնային, զի մի՛ յեղանելն իմ 'ի կենցաղոյս մեկնիցէ զիս 'ի քէն. տո՛ւր զի սիրով սիրոյ քոյ մեռայց յաշխարհիս, որ սիրով սիրոյ իմոյ հաճեցար մեռանել 'ի խաչին։

※ ※

Ընդունաւանն աղօթականութեանց, որ է
չորրորդ տարեձան եղանելոյ
ծերինն ։

Օհաց մեր հանապազորդ ։

Տէր իմ որ մինչև ցայսօր կերակրես զիս 'ի մանկութէ իմմէ, և. երանի թէ մինչև 'ի ծերութն իմ, և 'ի պակասիլ զօրութն իմոյ ոչ թողուցուս զիս ։ քանզի պանդխտանալով յանապատիս, կարօտանամ կերակրոյ հոգւոյ և մարմնոյ, և երկնչիմ թէ մի գուցէ նքթիցիմ 'ի ճանապարհի ։ և քանզի ոչ հացիւ միայն կեայ մարդ, այլ և ամ բանիւ որ ելանէ 'ի բերանոյ քումմէ ։ ուրեմն կերակուր հոգւոյ է բան և խորհուրդ քո, և մանաւանդ հացն այն հրեշտակաց,

և մանանայն ճշմարիտ, այս-
ինքն, մարմին և արիւն տ՟ն
մերոյ յ՟ի ք՟ի · ո՟պ ինքն ա-
սաց, մարմին իմ ճշմարիտ կե-
րակուր է, և արիւն իմ ճըշ-
մարիտ ըմպելի · յորմէ եթէ
ոք կերիցէ, ոչ մեռանիցի 'ի
յաւիտեան ։ Տո՛ւր ինձ ուրեմն
'ի մտանելն իմ 'ի ճանապարհս
հասարակաց, և 'ի չուելն իմ
յանապատէ յայսմանէ 'ի հայ-
րենին իմ, կերակրել 'ի թոշա-
կէն ա՟ծայնոյ, մինչև հասանի-
ցիմ 'ի լեառն փառաց քոց · ուր
զընտրեցեալս քո կերակրես 'ի
պարարտութենէ տան քոյ ։

Թողութիւն մեղաց, որ է հինգերորդ
աստիճան ելանելոյ յերկինս:

Եւ թող մեզ զպարտիս մեր:

Գիտեմ Տ̃ր, զի ոչինչ պիղծ կարէ մտանել յարքայութ̃ին երկնից. և ոչ թողուս զոք անդր, եթէ ոչ զհաշտեցեալն ընդ քեզ, և ընդ ընկերի իւրում. իսկ ես որ եմ եղկելի և անթիւ պարտուց պարտական, զի՞նչ արարից: Ահա 'ի քէն է Տ̃ր ողորմութ̃ի, և աւուատ առաջի որդւոյ քո փրկութ̃ի, որ եկն 'ի բառնալ զյանցանս մեր, և կեցուցանել զմեղաւորս. Արդ վ̃ն սիրոյ նորին, մի՛ մտաներ 'ի դատաստան ընդ ծառայի քում. զի ոչ արդարանայ առաջի քո ա̃մ կենդանի. այլ նայեաց յե-

 րեսս

րեսս քո՛ւ որդւոյ քոյ, և թո՛ղ
զյանցանս իմ, ո՛պ և ես թո-
ղում իմոց մերձաւորաց. և
մանաւանդ 'ի ժամու յայսմիկ,
որ գամ երևիլ առաջի դատա-
ւորին իմոյ, և ջնջեա՛ արեամբն
յո՛ւ քո՛ւ զձեռագիր պարտուց
իմոց, զի զմայլեցայց յերևիլ
փառաց քոց:

Յաղթութի̃ փորձութե̃ց, որ է վեցերորդ
աստիճան ելանելոյ յերկինս:

Նաւ մի՛ տանիր զմեզ 'ի փոր-
ձութի̃:

Բանզի՛ զի՛նչ է կեանք մեր,
եթէ ոչ փորձութի̃ հանապա
զորդական 'ի վ՛ր երկրի, յո-
րում մեծ է պատերազմ ընդ
թշնամեաց հզօրից, որոց ընդ-
դիմամարտելոյ ոչ եմք բաւա
կանք,

կամք, եթէ ոչ դու տէր մար-
տնչեցիս փոխանակ մեր, որ
ես հզօր 'ի պատերազմի. Ո՛վ
հաւատարիմ տէր, մի՛ արկա-
ներ զմեզ 'ի փորձութիւն առա-
ւել քան զկարն մեր, այլ ա-
րա՛ ընդ փորձութեան և զելս,
և մանաւանդ 'ի ժամու ելից
իմոյ յաստի կենցաղոյս: Հա՛ս
ինձ 'ի յօգնութիւն 'ի կասկածե-
լի յայսմիկ պատերազմի, այս
ինքն, 'ի յետին պահու մահ-
ուան, յորում հաւաստի երա-
նութիւն իմ, և պտուղ ամենայն վաս-
տակոց իմոց: Զօրացո՛ զիս,
զի մի՛ յաղթիցիմ 'ի փորձութենէ.
և լոյս տո՛ւր տէր աչաց իմոց,
զի մի՛ երբէք ննջեցից 'ի մահ,
և մի՛ գուցէ ասիցէ թշնամին
թէ յաղթեցի նմա: Տո՛ւր ինձ
առնուլ զսպառազինութիւնն
Աստուծոյ, զի կարօղ լինիցիմ 'ի
դիմի.

դիմի հարկանել չարին յաւուրն չարութեան, և զա̃մ նետամուխս չարին շիջուցանել. քանզի եթէ դու 'ի մեր կողմ իցես, ով իցէ մեզ հակառակ. թէ և գնասցիս 'ի մէջ ստուերաց մահու՝ ոչ երկեայց 'ի չարէ, զի դու տ̃ր ընդ իս ես։

Աղ[illegible] 'ի յ[illegible] [illegible]նէ, որ է Եօթներորդ աստիճան [illegible]։

Հայր փրկեա զմեզ 'ի չարէ։

Բազում չարիք աստ զմեզ տառապեցուցանեն, և առ քեզ ա̃ծ դիմել ստիպեն, զի հայցեսցուք 'ի նոցանէ փրկել. աշխարհ 'ի չարի կայ, և սատանայ 'ի հնարագործութեան, և մեք զաւակք եմք մեղաց. իսկ

մեղքն

մեղքն կատարեալք զմահ ծը
նանին, և մահ մեղաւորին
չար է. քանզի զրկէ 'ի գերա
գոյն բարւոյ. ուրեմն տէր ա-
կնկալութիւն մեր 'ի քէն է. զի
յաւուր չարի փրկեսցես զմեզ.
քանզի ոչ թէ մեռեալք օրհ-
նեսցեն զքեզ, և ոչ ամենե-
քեան որք իջանեն 'ի դժոխս,
այլ կենդանիքս: Ուրեմն փր
կեա զանձն իմ ողորմած ած,
և զերծո զիս 'ի մահուանէ.
պահեա զաչս իմ յարտաս-
ուաց, և զոտս իմ 'ի գայթակ
ղութենէ, զի հաճոյ եղէց քեզ
յերկրին կենդանեաց, և մա
տուցից քեզ զպատարագ օրհ
նութեան:

Մաղթանք՝ վասն քրիստոնէաբար մեռանելոյ։

Տէր ողորմեա՛ց։
Ք՟ս ողորմեա՛ց։
Տէր ողորմեա՛ց։
Հայր երկնաւոր Ա՟ծ, ողորմեա՛ց ինձ։
Որդի փրկիչ աշխարհի Ա՟ծ, ողորմեա՛ց ինձ։
Հոգիդ ս՟բ Ա՟ծ, ողոր.
Ս՟բ երրորդութիւն մի Ա՟ծ, ողորմեա՛ց ինձ։
Սրբուհի մարիամ. աղօթեա՛ վասն իմ։
Ա՟մ ս՟բ հրեշտակք և հրեշտակապետք, աղօթեցէ՛ք վ՟ն իմ։
Ս՟բ աբէլ, աղօթեա՛ վ՟ն իմ։
Ա՟մ պարք արդարոց, աղօթեցէ՛ք.
Ս՟բ աբրահամ, աղօ.

Ս̃բ յովհաննէս մկրտիչ, աղօ։
Ա̃մնք նահապետք, և մար-
դարէք, աղօթեցէք։
Ս̃բ պետրոս, աղօ։
Ս̃բ պօղոս, աղօ։
Ս̃բ անդրէաս, աղօ։
Ս̃բ յովհաննէս աւետարանիչ,
աղօթեա՛։
Ա̃մնք առաքեալք և աւետա
րանիչք։ աղօթեցէք։
Ա̃մնք աշակերտք քն̃ի, աղօ-
թեցէք։
Ա̃մնք անմեղ մանկունք, ա-
ղօթեցէք։
Ս̃բ ստեփաննոս, աղօ։
Ս̃բ լա՛ւրէնտիոս, աղօ։
Ա̃մնք մարտիրոսք, աղօ-
թեցէք վ̃ս իմ։
Ս̃բ սեղբեստրոս, աղօ։
Ս̃բ գրիգոր, աղօ։
Ս̃բ օգոստինոս, աղօ։
Ա̃մնք հայրապետք, և խոստո
վա

վանօրէք, աղօթեցէք վս իմ։

Սբ Բենեդիկտոս, աղօ.

Սբ Ֆրանչիսկոս, աղօ.

Ամէնք միայնակեացք և անապատականք, աղօթե։

Սրբուհի Մարիամ Մագդաղենացի, աղօ.

Սրբուհի Լուկիա, աղօ.

Ամ սրբուհիք կուսանք և այրիք, աղօթեցէք։

Ամ սրբք և սրբուհիք այ, բարեխօսեցէք վասն իմ։

Քաւիչ լեր, և խնայեա ինձ տր։

Քաւիչ լեր, և անսա ինձ տր։

Քաւիչ լեր, և ազատեա զիս տր։

Ի բարկութենէ քումմէ, ազատեա զիս տր։

Ի վտանգէ մահու, ազա.

Ի չար մահուանէ, ազա.

Ի պատժոց դժոխոց, աղա․
Յամենից չարեաց, աղա․
Ի յիշխանութենէ սատանայի, ազատեա՛։
Վ՟ն ծննդեան քո սրբազանի, ազատեա՛։
Վ՟ն խաչի և չարչարանաց քոց, ազատեա՛։
Վ՟ն մահուան և թաղման քո, ազատեա՛։
Վ՟ն փառաւոր յարութե՟ն քո, ազատեա՛։
Վ՟ն զարմանալի համբարձման քո, աղա․
Վ՟ն շնորհաց հոգւոյդ սրբոյ մխիթարչի․ աղա․
Ի յաւուր դատողութե՟ն, ազատեա՛։
Մեղաւորս զքեզ աղաչեմ, լուր ինձ․
Զի ինձ խնայեսցես, զքեզ աղաչեմ․

Տ՟ր ողորմեա՛ց ։
Ք՟ս ողորմեա՛ց ։

Աղօթք վասն համբերելոյ 'ի հիւանդութեան ։

Խօսեցայց առ տ՟ր, զի ես հող և մոխիր եմ, ստուեր փախստական, և գոլորշի առ ժամանակեայ. յիշեա՛ տ՟ր, զի՛նչ է կար զօրութե՟ իմոյ. յիշեա՛ զի ո՞չ կաւ ստեղծեր զիս, և միւսանգամ յերկիր դարձուցանես ։ Տ՟ր՝ մի՛ սրտմտութ՟ քով մարտնչիր ընդ իս. զի զի՛նչ է զօրութ՟ի իմ, թէ համբերել կարիցեմ. կամ զի՛նչ ժամանակ, զի համբերիցէ անձն իմ. մի թէ զօրութիւն վիմաց իցէ զօրութ՟ի իմ, կամ մարմինք իմ իցեն պղնձիք. զի նետք տ՟ն 'ի մարմնի իմում են, որոց սրտմտութ՟ի ծծէ

զա

զարիւն իմ, և առ տ՟ն զար-
հուրեցուցանէ զիս։ Արդ զի՛նչ,
մի թէ յերկինս բայի՞ց զբե-
ռան իմ, կամ ընդդէմ դար-
ձա՞յց բանից սորայն․ այլ մա-
նաւանդ ասացից, թէ տ՟ր ետ
զզօրութ՟ն և զառողջութիւն,
և տ՟ր էառ․ ո՟պ տ՟ն հաճոյ
թուեցաւ, այնպէս եղև․ ե-
ղիցի անուն տ՟ն օրհնեալ։
Յորպէս ասեմ տ՟ր, և այսպէս
իմանամ․ արդար ես տ՟ր, և
ուղիղ է դատաստան քո․ ար-
դարև ես մեծագունից վրէժ-
տայ արժանի եմ ըստ իմում
դատողութ՟ե։ Արդ ճանաչեմ
զձեռն հօրդ, որ կթութ՟է
խրատէ զիս, և ոչ իբրև զա՟ջ
դատաւորի պատժէ զիս․ բայց
խնդրեմ ՚ի քէն հայր բազմա-
գութ, զի յիշիցես զտկարու-
թ՟ին իմ, որ առ ոչինչ ունիմ

զգօ

կցօրուն, եթէ ոչ 'ի քէն կազ-
դուրիցիմ: Տո՛ւր ուրեմն ինձ
շնորհս համբերութեան, զի տա-
նիլ կարացից ցաւոց իմոց. և
ահաւասիկ պատրաստ է սիրտ
իմ ընդունիլ զինչ և պատա-
հիցի ինձ: Արա՛ տր̃ իմ, զի
համբերութեամբ ստանայցեմ ըզ-
հոգի իմ. վն̃ որոյ և ստէպ
նայիմ յերեսս քսի քոյ, զի
յիշելով զծանրագոյն չարչա-
րանս նորին, զորս վն̃ մեր կը-
րեաց 'ի մարմնի իւրում, և
ես նովին մտածութ̃ սպառա-
զինիլ ջանայցեմ: Նա եղև
քեզ հնազանդ մահուչափ, և
մահու խաչի, իսկ ես և ոչ
արեամբ չափ զդէմ ունիլ
կարացի. սակայն իմանամ,
թէ զորչափ բռնադատութեան
կրիցեմ, մինչ խայթողք հի-
ւանդութեան, և ցաւք մահու

անկանելին 'ի վերայ իմ։ Մ.րդ՝ զզօրութիւն իմ առ քեզ պահեցից, զի դու ես ապաւէն իմ, դու ես պաշտպան կենաց իմոց. փորձեա՛ զիս Տէր և քննեա՛ զիս, փորձեա՛ զերիկամունս իմ, և զսիրտ իմ։ Գրեալ է զի ոչ են արժանի չարչարանք ժամանակիս հանդերձելոց փառացն՝ որք յայտնելոց են 'ի մեզ. սակայն զի որպէս պարտ էր քեզ չարչարիլ, և այսպէս մտանել 'ի փառս իւր, նմանապէս և ես քրիստոնեայ գոլով, եթէ ոչ կերպարանակից իցեմ գլխոյ իմում, և ոչ անցանիցեմ ընդ հուր և ընդ ջուր, ոչ եղանիցեմ 'ի հանգիստ։ Պահեա՛ ուրեմն զիս այժմ 'ի տառապոյ ատի, որպէս պահեցեր զերիս մանկունսն 'ի հնոցին բաբելոնի,

լինի, զի օրհնեսցիս զանուն
քո յաւիտեանս յաւիտենից.
ամէն:

Իղձ 'ի խորհուրդ սրբոյ 'ի Քս հաղոր-
դութեան:

Իմաստութիւն յաւիտենական
որ հասանիս 'ի ծագաց մին-
չև 'ի ծագս աշխարհի հզօրա-
գապէս, և կարգաւորես զամ
քոյով քաղցրութեամբ. հարեր
զիս այսու հիւանդութեամբ և
տկարութեամբ մարմնոյս. բայց
կարգաւորեա զսա քաղցրու-
թեամբ 'ի փառս քո և 'ի փրկու-
թիւն իմ, որ զամ կշռով, թուո-
վ, և չափով տրամադրես:
Ով հայր ամենակալ, յոր-
մէ ամ տուրք բարիք և ամ
պարգևք կատարեալք իջա-
նեն, և ամ տրամադրութիւնք

անձանց մերոց 'ի քէն ստորա
բաշխելն . ո՜վ և այս հիման-
դութիւն , զոր այժմ կրեմ .
նայեա՛ց 'ի վշտագնեցեալ ծա-
ռայ քո , և տրամադրեա՛ զիս
ըստ քում հաճութե̃ն . քանզի
դու ես որ կառավարես զմ̃ .
և դու պահես զմ̃ ոսկերս
մեր , և մի 'ի նոցանէ առանց
քո ոչ փշրեսցի ։ Երբ գլխոյ
մերոց թո՛ւեալք են առաջի
քոյ , և 'ի ձեռս քոյ է ժա-
ռանգութի̃ն մեր . դու հար-
կանես և դու բժշկես , կե-
ցուցանես և մեռուցանես . թէ
կեամք և թէ մեռանիմք՝ քոյ
եմք տ̃ր , եղիցին կամք քո օրհ-
նեալ ։ Եթէ զբարիս ընկա-
լաք 'ի ձեռանէ քումմէ , չա-
րեացս ևս համբերել պար-
տիմք . որք սակայն ոչ եղի-
ցին չարիք , եթէ ընդունի-
ցիմք ։

ցիմք ըստ հաճոյից քոյ , որ
զմեզ խրատես իբրև զորդիս
առ՚ի կրթութ̃ի, զի չարիք այ
սոքիկ գործակիցք լինիցին մեզ
՚ի բարին։

Տէր ես ծառայ քո եմ, և որ-
դի աղախնոյ քոյ․ արա ընդ
իս , որպէս և հաճոյ եղիցի
առաջի քոյ․ և ո՛չ խիցեմ ես,
որ ընդդէմ դառնայցեմ քեզ․
քանզի ո՞չ ընդդիմանայ քեզ,
և ընկալաւ զխաղաղութ̃ի ։
Ո՛. Հաւատիկ ես կաւ , և դու
բրուտ , կազմեա՛ և թրծեա՛
զիս ՚ի հնոցի յայտնիկ նեղութ̃ե,
զի լինիցիմ քեզ անօթ պատ
ուական։ Ո՞վ բժիշկ, որ բանիւ
բժշկես զա̃մ հիւանդութիւն
հոգւոյ և մարմնոյ , բժշկեա՛
զիս տ̃ր, և բժշկեցայց հոգ-
ւով․ կեցո՛ զիս տ̃ր , և կե-
ցից ես մարմնով․ ՚ի քեզ վըս
տահա-

տաՀանսամ, և ոչ 'ի բժիշկս և
'ի դեղս․ քանզի եթէ դու ոչ
կանգնիցես զտուն մարմնոյ
իմոյ, 'ի նանիր վաստակին շի
նողք նո՛ր ։ Դու ուրեմն դե_
ղոյ այսոցիկ տո՛ւր զզօրութի՛ն,
զի զկատարումն իւրեանց ու_
նիցին 'ի յիս․ ապա թէ ոչ,
զհամբերութի՛ն գործեա՛ յան_
ձին իմում․ քանզի նա է դեղ_
սոյգ և զօրաւոր ընդդէմ
ամ՟ հի՛անդութեց մարմնոյ
իմոյ, զոր մինչև ցայս վայր
անուցի փափկութ՟բ, և տա_
ծեցի հեշտասիրութ՟բ, և խօ_
թացուցի զմարմին իմ․ դու
ուրեմն ըստ հաճոյից քոց խոր
տակեա՛ զմարմին իմ, զի կեց
ցէ թշուառացեալ հոգի իմ
'ի յաւիտեան ։ ամէն ։

Յանձնարարութիւն հոգւոյ 'ի ձեռս արարչագործին :

Արդէն իսկ առողջ և կարող գոլով յանձնառնեմ զիս քեզ Քս, զի մի՛ գուցէ 'ի նուաղելն իմ ոչ կարիցեմ զգաստապէս յանձն առնել քեզ զնոյն : Երկնչիմ 'ի ժամէն յայնմանէ, յորում 'ի մէջ կենդանեաց գոլով, ոչ ճանաչիցեմ ոգւոյն իմ, ըստ որում տեսի զբազումս, որք ունելով զառ-ևորութի շնչոյ և զկեանս, ոչ գիտէին զինքեանս գոլ կենդանիս : Այլ յայնմ ժամու յորում հոգին շարժի, և սարսափի 'ի փոխմանէ, և յելանելոյ 'ի բանտէ մարմնոյ իւրոյ՝ ընկալցի զնա, եթէ դու ստեղծօղդ 'ի բաց մերժիցես :

Ո՜վ համբերօղ յո՜ յիշեա՛, զի
և դու 'ի յետուն անձկութեդ
արտասուէցեր, և զքեզ թո-
ղեցեալ և լքեցեալ գող ամ-
բաստանեցեր, և զհոգին քո
ամենամաքուր 'ի ձեռս հօր
յանձն արարեր, աղաղակե-
ցեր, և անշնչացար: Ա՜հա ես
ես առ քեզ աղաղակեմ, զի
դու փրկիչ իմ՝ ընկալցիս զհո
գի իմ, մինչ որպիսեաւ և ի-
ցէ հիւանդութե՟ 'ի մարմնոյ
աստի ելանիցէ: Յիշեա՛ ո՜վ
բարի յո՜, զի 'ի խաչին զբա-
զուկս քո տարածեցեր, զկող
քո բացեր, և զգլուխդ խո-
նարհեցուցեր. զի ահա հոգի
իմ լքեցեալ յամենից ստեղ
ծուածոց, զապաւինութիւն
խնդրէ, 'ի բազուկս քո դի-
մէ, և 'ի գոգ քո անկանի-
ներեա՛ ուրեմն աղաչեմ ողոր

մեղուոյ այսմիկ առ քեզ մերձե
նալ , և մի՛ անտի 'ի բաց մեր_
ժիցես , մինչև անցանիցէ բար
կութի քո · քանզի անդ աներ
կևանապէս կայցէ , և անդ 'ի
ապաստաւորացն դժոխոց թագ
չել կարիցէ ։ Արդ՝ 'ի ձեռս քո
տէր յանձն առնեմ զհոգի իմ ,
զոր դու ստեղծեր , և նորո_
գեցեր · մի՛ անտես առներ զըս
տեղծուած քո · աՀա թո_
ղում զաշխարՀ , և փութամ
առ քեզ գալ · Հեռանամ յերկ
րաւորացս , զի առ քեզ մեր_
ձենայցեմ · ելանեմ 'ի բնակու
թէ մարմնոյս , և դիմեմ 'ի
բնակարանս Հրեշտակաց · ըն
կալ զիս 'ի յարկս քո յաւի_
տենից , և մի՛ մերժեր զիս յե_
րեսաց քոց · զի դու ես յոյս
իմ 'ի մանկութենէ իմմէ ։
Հայեաց տէր 'ի ծառայ քո ,

զի

զի դու ես ա̅ծ փրկիչ իմ. Նուաղեցաւ սիրտ իմ և մարմին իմ, բաժին իմ ա̅ծ յաւիտեան. առաջի քո է ա̅մ ցանկութ̅ի իմ, և առ քեզ տենչայ հոգի իմ. օգնեա՛ ինձ ա̅ծ փրկիչ իմ, և փրկեա՛ զիս վասն փառաց անուան քո. ամէն։

Յորժամ հիւանդն կայ ՚ի վտանգի, առաւել պնդագունութեամբ ջ̅մբ ՚ի ջերման ասասցէ զաղօթս։

Երկրպագեմ քեզ յ̅ս ք̅ս, և օրհնաբանեմ զքեզ. զի ՚ի ձեռն խաչի քո փրկեցեր զաշխարհս, և ՚ի ձեռն արեան քո հեղեցելոյ յերկիր վերանորոգեցեր զմեզ։ Ձգեա՛ զիս առ քեզ ո՜վ բարի յ̅ս, որ ասացեր, թէ յորժամ բարձ–

բացայց յերկրէ, զամենեսին
ձգեցից առ իս . պահեա՛ զիս
հզօր ձեռամբ քով, զի մի՛ ոք
յափշտակելով զիս մեկնիցէ
'ի քէն . Ո՛վ հոգիդ Քի սր-
բեա՛ զիս, արիւն Քսի մաք-
րեա՛ զիս, մարմին Քսի կե-
ցո՛ զիս, ջուր կողին Քսի
արբո՛ զիս, չարչարանք Քսի
զօրացո՛ զիս : Բարի Յս լո՛ւր
ինձ, 'ի մէջ վիրաց քոց ծած-
կեա՛ զիս, և մի՛ թողուր զիս
որոշիլ 'ի քէն, 'ի ժամու
մահուա՛ն իմոյ կոչեա՛ զիս,
և հրամայեա՛ առ քեզ գալ,
զի ընդ սուրբս քո օրհնե-
ցից զքեզ 'ի յաւիտեան :
Մի՛ ընկենուր զիս յերեսաց
քոց, և զհոգի քո սբ մի՛ հա
ներ յինէն . մի՛ կորուսանիցէ
զիս անօրէնութիւն իմ, զոր
ստեղծ ամենազօր բարերարու-
Թն

թէ քո ։ Նայեաց յիս աչօք ո-
ղորմութեան քոյ, և լո՛ւր ինձ
որ յուսացեալս եմ 'ի քեզ, և
գթա՛ յիս, որ լի եմ թշուա-
ռութեամբ ։ Ո՛չ էր աղբիւր բա-
րութեան, ո՛չ էր փրկաւէտ
պատարագ մատուցեալ 'ի վր
խաչափայտին, ո՛չ էր պատ-
ուական և մեծագին արիւն
հեղեցեալ 'ի վերայ տն իմոյ
յի քի 'ի լուացումն մեղաց
աշխարհի ։ Յիշեա՛ տր զստեղծ-
ուած քո, զոր արեամբ քով
վերագնեցեր. քաւ լիցի ինձ
պարծիլ, բայց միայն 'ի խաչ
տն մերոյ յի քի, որով
ինձ աշխարհ 'ի խաչ ելեալ է,
և ես աշխարհի ։ Նա՛ ա-
ւանեմ զքեզ քաղցրագութենդ
փրկիչ կախեցեալ 'ի խաչին
բազկատարած, ունելով ըզ
գլուխ քո խոնարհեցեալ, պատ-

րաստ առ 'ի ողջագուրել ըզ-
մեզ, և սխրալի ձայնիւ հրա-
ւիրես զամենեսեան ասելով,
եկա՛յք առ իս ա̃մ աշխատեալք
և բեռնաւորք, և ես հանգու-
ցից զձեզ։ Ահաւասիկ գամ
առ քեզ տ̃ր, արա՛ ընդ իս ըստ
բանի քում, և հանգո՛ զիս․
քանզի գամ վաստակեցեալ
և ծանրաբեռնեալ մեղօք ի-
մովք․ արա՛ զքաղցրութի̃ն ը̃
ծառայի քում, որ զցաւս և
զաշխատութի̃ս մեր բարձեր 'ի
վ̃ր խաչին․ ամէն։

Աղան մեռելոյ։

Եկայք երկիրպագցուք այն
միակ թագաւորին, որում կեան
ամենեքեան։ Օ հանգիստ յա-
ւիտենական պարգևեա՛ նմա
տ̃ր։ Եւ լոյս մշտնջենաւոր
ծա

Ծագլյի Նմա։

՚Ի խորոց կարդացի առ քեզ Տ՟ր, Տ՟ր լո՛ւր ձայնի իմում։ Եղիցին ականջք քո ՚ի լսել զձայն աղօթից իմոց։ Թէ զանօրէնութիւնս քննես Տ՟ր, Տ՟ր ո՛ կարէ կալ առաջի քո, զի ՚ի քէն է քաւութիւն։ Վ՟ն անուան քո համբերի Տ՟ր. համբերեր անձն իմ բանի քում, յուսացաւ անձն իմ ՚ի Տ՟ր։ ՚Ի պահէ առաւօտու մինչև յերեկոյ. ՚ի պահէ առաւօտու յուսացաւ Ի՟էլ ՚ի Տ՟ր։ ՚Ի Տ՟ն է ողորմութիւն բազում, և ՚ի նմանէ է փրկութիւն. և նա փրկեաց զԻ՟էլ յամ՟ նեղութեանց նց՟։

Օ՜ հանգիստ յաւիտենական պարգևեա՛ նոցա Տ՟ր։ Եւ լոյս մշտնջենաւոր ծագեսցի նց՟։ Օ՜ գործս ձեռաց քոց

Տ՟ր

Տէր մի՛ անտես առներ ։

Լուա՛յ զձայն յերկնից, որ ա-
սէր ցիս. Երանի մեռելոց,
որք 'ի Տէր ննջեցին ։

Զամենայն զոր տայ ինձ Հայր,
առ իս եկեսցէ. և որ գայ առ
իս, ոչ հանից զնա արտաքս ։
Ես եմ՝ յարութիւն և կեանք.
որ հաւատայ յիս՝ թէև մե-
ռանի՝ կեսցէ. և ամենայն որ կեն-
դանի է և հաւատայ յիս, ոչ
մեռանիցի 'ի յաւիտեան ։

Զհանգիստ յաւիտենական
պարգևեա՛ նոցա Տէր ։ Եւ լոյս
մշտնջենաւոր ծագեսցի նոցա ։
'Ի դրանց դժոխոց ազատեա՛
Տէր զհոգիս նոցա. և հանգի-
ցեն 'ի խաղաղութեան ։

Տէր լո՛ւր աղօթից իմոց, և ա-
ղաղակ իմ առ քեզ եկեսցէ.

ԵՂ ողորմեցարուք ։

Պաղատացելոյ մծ, ամենե-
ցուն հաստիչ և փրկիչ ։ հոգւոց
ծառայից քոց և աղախնեայց,
զթողութի համայնից շնորհեա
մեղաց ։ զի զներողութի քո՛ ո-
րում միշտ փափաքին՝ բարե-
պաշտիւք առաստանայցեն մաղ-
թանօք ։

Ասան ձեռնելոյ եպիսկոպոսաց, ձայն
քահանայից ։

Տէր, որ 'ի մէջ առաքելական-
նաց քահանայից զծառայս քո
ակետականաւ կամ թէ քահա-
նայականաւ արարեր արժա-
նապատուութբ. ձոխանալ ։
Շնորհեա աղաչեմք, զի նո-
ցին և յարակայի դասակցի-
ցին վիճակակցութե ։ Տր մե-
րով յսիւ քսիւ ։ ամէն ։

Ասան

Վասն հօրն եւ մօրն։

Տ͞Ր որ զհայր եւ զմայր պատուել մեզ հրամայեցեր, ողորմեա՛յ բարեգթաբար հոգւոց հօր եւ մօր իմոյ, եւ թո՛ղ զմեղս նոցա. զիս եւս տեսանել զն͞ս 'ի յուրախութեան յաւիտենականի պայծառութեան արժանի արա՛, ընդ մերով յ͞իւ ք͞իւ. ամէն։

Վասն մեռելոց եղբարց մերձաւորաց եւ բարերարաց։

Տ͞Ր առատաբաշխիչ ներողութեան, եւ մարդկային կեցութեան սիրող, աղաչեմք ըզքոյդ բարեգթութիւն, զի մերոյ ժողովոյն զեղբարս, զմերձաւորս, եւ զբարերարս, որք 'ի կենցաղոյս յայսմանէ ան-

դրա

դրաչունեցին , բարեխօսութբ երանուհւոյն մարիամու միշտ կուսին , ընդ սրբոց քոց ամենից առ մշտնջենաւոր երանութե վիճակակցութին ժառանել արժանաւորիցես , տր մերով յսի քսի . ամէն .

Ի յաւուր նաւաշման լուսաւորչին .

Ողորմեա աղաչեմք տր զհոգի ծառայի քոյ , կամ աղախնոյ քոյ , զի փոխեցանեալ 'ի կենցաղոյս, կենդանասցի քեզ . և զոր ըստ մարմնոյ թերևանութե , կենցաղավարութ իւր մարդկայնով համագործեաց , դու ներմամբ ողորմածագունեղի քոյոյ բարեգթութե' ջնջեա , և մաքրեա տէրամբ մերով յսի քսի . ամէն .

Յաւուր պարեկենդանին ։

Ած ներողութեց տր, տուր հոգւոց ծառայից, և աղախնեայց քոց, որոց պատարեգար ձաւկանն յիշատակեմք զօր թաղման, զտեղի յարաշողացութե, զհանգիստ երանութե, և զլոյս պայծառութե, տր մերով յսի քսի. ամէն։

Սընանեայք վասն մեռելոց ։

Տէր ողորմեա։
Քս ողորմեա։
Տր ողորմեա։
Քս լուր մեզ։
Քս յար լուր մեզ։
Հայր երկնաւոր Ած, ողորմեա ամենից հաւատացելոց մեռելոց։

Որդի փրկիչ աշխարհի ած , ողորմեա ։
Հոգիդ սբ ած , ողոր .
Սբ երրորդութիւն մի ած . ողոր .
Սրբուհի մարիամ . աղօթեա վասն հաւատացելոց մեռե_լոց ։
Սբ ածածին . աղօ .
Սբ կոյս կուսանաց , աղօ .
Սբ միքայէլ , աղօ .
Ամ սբ հրեշտակք և հրեշ_տակապետք , աղօթեցէք վս հաւատացելոց մեռելոց .
Սբ յովհաննէս մկրտիչ , աղօ .
Սբ պետրոս , աղօ .
Սբ պօղոս , աղօ .
Սբ յովհաննէս , աղօ .
Համայնք սբք առաքեալք և աւետարանիչք . աղօ .
Սբ ստեփաննոս , աղօ .
Սբ լօրէնցիոս , աղօ .
Ամ սբ մարտիրոսք , աղօ .

Սբ̄ գրիգորիոս, աղօ.

Սբ̄ ամբրոսիոս, աղօ.

Ամենայնք սբ̄ք հայրապետք, և խոստովանողք, աղօ.

Սրբուհի մարիամ մագդաղենացի, աղօ.

Սրբուհի կատարինէ, աղօ.

Ամ̄ սրբուհիք կուսանք, և այրիք, աղօթեցէք:

Ամենայնք սբ̄ք և սրբուհիք այ̄, բարեխօսեցէք վ̄ն հաճատայելոյ մեռելոց:

Այցելու լեր տ̄ր, խնայեա՛ նոցա տ̄ր:

Քաւարար լեր նոցա, և յար լուր մեզ տ̄ր:

Ի համայնէ չարէ, զերծո՛ ըզ նոսա տ̄ր:

Ի բարկութենէ քումմէ, զեր.

Ի յիշխանութենէ դիւին՝ զեր.

Ի բոցոյ հրոյն, զերծ.

Ի բանտէ ստորերաց մահու. զեր

զերծո՛ զնոսա Տէր ։
Վ՟ն ամբծի քոյոյ յղացման,
զերծ ։
Վ՟ն քոյոյ ծննդեան, զեր.
Վ՟ն քաղցրադունեղի քոյոյ ան-
ուան, զերծո.
Վ՟ն բազմութե՟ն քոյոյ ողոր-
մութեան, զերծ.
Վ՟ն սաստկադունեղից չար-
չարանաց քոց, զերծ.
Վ՟ն մեծադնեղի քոյոյ արեան,
զերծ.
Վ՟ն սրբադունեղից քոյոց խո-
ցուածոյ, զերծ.
Վ՟ն պատուականի քոյոյ մահ-
ուան՝ զերծո՛ զնմ Տէր ։
Մեղաւորքս, զքեզ աղաչեմք
լո՛ւր մեզ ։
Որ զմարիամ արձակեցեր, և
աւազակին լուար. զքեզ.
Որ զկեցուցանելիս կեցուցա-
նես ձրի, զքեզ.

Որ զծնօղս, զմերձաւորս, և
զբարերարս մեր 'ի պատ-
ժոց դժոխոց ապրեցուցա-
նել հաճեսցիս, զքեզ.

Որ զա̃մ հաւատացեալ ննջե-
ցեալս 'ի յաւիտենական
դատապարտութ̃է ազատել
հաճեսցիս. զքեզ.

Որ ա̃մ հաւատացելոց ննջե-
ցելոց, որոց 'ի յերկրի յի-
շատակ յատկապէս ոչ լի-
նի, ողորմիլ հաճեսցիս,
զքեզ.

Որ նց̃ ամենեցուն խնայել
և ներել հաճեսցիս. զքեզ.

Որ զկարօտութ̃ի նց̃ լցուցա-
նել հաճեսցիս, զքեզ.

Որ ջոկք հրեշտակաց պայծա-
ռապէս օգնիցեն. զքեզ.

Որ դասք նահապետաց և
մարգարէից նպաստք նոցա
լինիցին, զքեզ.

Որ

Օ՜ի առաքելոց երամք փա-
ռաւորք առ ընդունիցին ըզ
նոսա, զքեզ.

Օ՜ի զօրք մարտիրոսաց պայ-
ծառազգեցից պարառնի-
ցեն զնոքօք, զքեզ.

Օ՜ի խոստովանողաց սրբոց
պարք նոցա առաջնորդ-
իցեն, զքեզ.

Օ՜ի հրճուեցելոց կուսանաց
խումբք ն՟դ յար հետեւի-
ցին, զքեզ.

Օ՜ի առ ստեղծիչն իւրեանց
որ զնոսա 'ի կաւոյ երկրի
կերպացոյց անդրադառնալ
թաւիցեն, զքեզ.

Օ՜ի դէմ հեզին և քաղցերն
յ՟սի նոցա բարեգթապէս
երեւիցի, զքեզ.

Օ՜ի առ աջակողմ՟ն քո 'ի վի-
ճակս ընտրեցելոց զն՟ն վեր-
ընդունիցիս, զքեզ աղ.

Որդի Այ աղբիւր գթութեան.
զքեզ աղա։

Որ զբանալիս ունիս մահու
և դժոխոց, զքեզ աղաչ.

Գառն Այ, որ բառնաս զմեղս աշխարհի, շնորհեա՛ նոցա զհանգիստ։

Գառն Այ, որ բառնաս զմեղս աշխարհի, շնորհեա՛ նոցա զհանգիստ։

Գառն Այ; որ բառնաս զմեղս աշխարհի, շնորհեա՛ նց զմշտնջենաւորն. հանգիստ։

Քս անսա՛ մեզ։

Քս յար լո՛ւր մեզ։

Տր ողորմեա՛ց։

Քս ողորմեաց։

Տր ողորմեա՛ց։

Աղօթք։

Քեզ Տր յանձն առնեմ զհոգի ծառայի քոյ, կամ աղախնոյ քոյ, զի վախճանեալ

'ի

'ի կենցաղոյս կենդանասցի 'ի
քեզ. և զմեզ զորս տկարու
թբ̃ մարդկայնոյ կենցաղա-
վարութե̃ է գործեալ, դու
ներմամբ քոյդ ողորմածա-
գունեղի գթութե̃ ջնջիցես.
տ̃բ մերով յս̃ի քս̃ի. ամէն:
Հայր մեր, որ յերկինս:

Երգ ժամն մտանելոյ:

Յաւուր յայնմիկ յաւուր ցաս-
ման,
բնաւք կենցաղք յաճիւն դառ-
նան,
ըստ գուշակի և ըստ դաւ-
թեան:
Որքան երկիւղ է լինելոյ,
մինչ դատաւորն է առգալոյ.
զհամայնս յանկարծ տարրա-
ցրելոյ:
փողն ահաբեկ յորժամ հնչէ,
'ի գերեզմանս հանրոյ երկրի,

 բնաւ

բնութ՟ի բոլոր յատեան ածի։
Մ՟ահն և բնութ՟ին յոյժ եր-
կիցեն.
մինչ ստեղծուածք համ յառ-
նիցեն.
զի դատողին համարս տայցեն։
Գիրք գրեցեալ յառաջբերի,
բոլորն յորում պարունակի.
ուստի աշխարհ իսկադատի։
Մ՟ինչ դատաւորն յատեան
նստցի,
որինչ թագչի արտաբացցի,
ոչինչ անվրէժ յայնժամ թող-
ցի։
Զ՟ինչ անդ թշուառս եմ ա-
սելոց,
կամ զո՛ր միջնորդ աղերսե-
լոց,
մինչ են հազիւ արդարք կե-
լոց։
Ա՟րքայդ սարսելոյ մեծու՟ե,
զձիր ընձեռօղ կենդանութ՟ե,

կեցո՛ զիս աղբիւր գթութ՟ե ,
Յիշեա՛ յս՟ գթած տ՟ր իմ,
որ մարմնացար 'ի պատճառս
իմ,
մի՛ մերժեր զիս մինչ դատի-
ցիմ։
Ի խնդրել զիս նստար խոն-
ջեալ,
փրկեցեր զիս 'ի խաչ ելեալ,
տուր զի իցեմ քեւ փրկեցեալ։
Արդար դատող վրէժխնդրու-
թեան,
զձիր շնորհեա՛ ինձ թողութ՟ե ,
յառաջ քան զօր դատողու-
թեան։
Իբր յանցաւոր միշտ տագնա-
պիմ,
զի շառագնեն մեղք զերեսս
իմ,
ինձ մաղթողիս ներեա՛ տ՟ր իմ։
Որ զմարիամ արձակեցեր,
աւազակին իսկ ներեցեր,

զլոյս ինձ եւ մեծ շնորհեցեր ։
Աղերսանք իմոց ինչ արժեն,
բայց գթութիւնդ առ քեզ ելցեն,
զի մի՛ գեհեանք զիս կիզիցեն ։
՚Ի մէջ օդեաց զտեղի շնորհեա՛,
յայծեաց ՚ի բաց զիս որոշեա՛,
յաջակողմանն քում զետեղեա՛ ։
Մինչ զանիծեալս տարհերքիցես,
հրոյն կիզման առմատնիցես,
զիս ընդ օրհնեալս հրաւիրեցես ։
Գլխօք կորիւք զքեզ աղերսեմ,
զսիրտ իմ փղձկեալ քեզ նուիրեմ,
զհոգ վախճանի իմ քեզ յանձնեմ ։
Որ արտասուաց օրն այն իսկ է,

մինչ

մինչ յաւիտենից նա յաւիտենի-
ցէ,
որ ըստ մեղաց դատելի է։
Այն ուրեմն ած ներեա՛,
գթութբ քով յմ խնայեա՛,
և զհանգիստ յարաշնորհեա՛։
Ամէն։

Մաղթանք ձայն ծածուկ նշան։

Յանուն հօր, և որդւոյ, և
հոգւոյն սրբոյ. ամէն։
Օգնիչերս հանգիստս, և ըզ
վախճանս կատարեալս, շնոր
հեցէ մեզ տէրն ամենակարող.
ամէն։
Օգնութիւն է մեզ յանուն տեառ
ն, որ արար զերկինս և զեր
կիր։
Հայր մեր։ Ողջոյն քեզ։
Խոստովանիմ առաջի այ, և
այլն։

Աղօթք ։

Ուստի արդ աղաչեմք զՔեզ բնակութեանս այսմիկ, և զամենայն նենգութիւն թշնամւոյն 'ի սմանէ 'ի բաց մերժեա, և հրեշտակս քո սուրբս բնակեսցեն 'ի նմա, որք և զմեզ 'ի խաղաղութեան պահպանեսցեն, և օրհնութիւն քո լիցի 'ի վերայ մեր միշտ, Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս. ամէն

Աղօթք պահապան հրեշտակին ։

Ո՜վ հրեշտակ Աստուծոյ, որ ես պահապան իմ, յանձնառնեմ զիս քեզ, լուսաւորեա զիս աղաչեմ այսօր. գթութեամբ վերնականաւ պաշտպանեա իսկ զիս, հովուեա և կառավարեա.

ամէն ։

Ով Տէր, որ զարմանալի կարգաւ զսպասաւորութիւն հրեշտակաց, և մարդ-

մարդկան տնօրինես, շնորհեա՛
մեզ այցարար, զի որովք քեզ
յանդիման եղելովք պաշտօն
քեզ 'ի յերկինս մատուցանի,
նոքօք և կեանքն մեր 'ի յերկրի
պաշտպանիցի, ը̅դ մերով յ̅ս̅ի
ք̅ս̅ի. ամէն:

Յեղափոխ ծածանելն:

Ով ամենասրբուհի մայր մե-
րոյ փրկչին, որ ես դուռն ե̅
անցս երկնի, և աստղ ծովու:
Օգնեա՛ աղաչեմք ժողովր-
դեանն գթեցելոյ, ո̅մ զի զար
թիցէ նոցին այցելուն: Դու
որ ծնար 'ի սքանչումն բնու-
թե̅ զս̅բն քո արարիչ, կոյս
նախկնագոյն, և վերջնագոյն:
Որ 'ի բերանոյն գաբրիէլի ըն
կալար զողջոյնն զայն, մեղա-
ւորացս յար գթեա՛:

Հրեշ

Հրեշտակ տ̃ն աւետեաց կու-
սին մարիամու, և յղացաւ 'ի
հոգւոյն սրբոյ։

Աղօթք ։

Զշնորհս քո աղաչեմք, և
այլն որ̃պ 'ի վերոյ։ 157։
Ա̃ծ որ զպարգևս յաւիտենա-
կանաց կենաց երանուհւոյն
մարիամու ճոխացելով կու-
սութե̃բ սեռի մարդկայնոյ ըն-
ծայեցեր, շնորհեա́ մեզ աղա-
չեմք, զի զնա վասն մեր բա-
րեխօսել զգասցուք, որով ար-
ժանաւորեցաք զպարգևիչն
կենաց ընդունիլ, զտ̃րն մեր
յ̃ս ք̃ս ․ ամէն ։

Ողջոյն քեզ Թագուհի երկնից
Աւէ տիրուհի հրեշտակաց ։
Սալվէ արմատ կենաց ։
Ողջոյն քեզ դուռն՝ յորմէ լոյս
աշխարհի ծագեցաւ ։

Ողջ լեր ով ամենագեղեցիկ ,
և մն մեր զքն աղերսեմ :
Արժանացո զիս գովել զքեզ.
կոյս սրբազան .
Եւ տուր ինձ զօրութիւն ընդ-
դէմ թշնամեաց քոց :

Աղօթք :

Շնորհեա ամենակարող ած
նուաստութեան մերում զնպաստ ,
զի որք զյիշատակ սրբուհւոյ
ածածնին միշտ առնեմք , օգ-
նութ նորին բարեխօսութեանն 'ի մե-
րոց յառնիցեմք յանիրաւութեց
տր մերով յսի քսի . ամէն :
Ուրախ լեր Թագուհի երկ-
նից , ալէլուիայ :
Զանզի զոր 'ի քեզ կրել ար-
ժանաւորեցար , ալէլուիայ :
Յարեաւ ահա ոպ ասացն , ա-
լէլուիայ :
Խնդա և ուրախ լեր կոյս մա-
րիամ ,

րիամ, ալէլուիա ։
Ով Ճշմարտապէս յարեաւ-
տրն, ալէլուիայ ։

Աղօթք ։

Ածծ որ յարութեամբ որդւոյ քոյ
տն մերոյ յսի քսի զաշխարհս
հրճուեցուցեր, շնորհեա՛ աղա-
չեմք զի 'ի ձեռն նորին ծնողի
կուսին մարիամու ընդունի-
ցիմք զխնդութի կենաց մշտն-
ջենաւորաց, նոյնով յսիւ քսիւ
տր մերով. ամէն ։

Ողջ լեր թագուհի մայր ո-
ղորմութեան, կեանք, քաղցրու-
թիւն, և յոյս մեր ողջ լեր ։
Առ քեզ վերադոչեմք աքսո-
րեցեալ եւայի որդիքս ։ Առ
քեզ յոր հառաչեմք, հեծե-
ծելով և ողբալով յայսմա-
նէ արտասուաց վայրէ ։ ա-

ղե՛ ուրեմն ո՛վ փաստաբան մեր, դարձո՛ առ մեզ զողորմածագունեղ հայեցուածս քոյոյ աչաց ։ Եւ զյս՛ բարեբանեցեալ պտուղ որովայնի քոյ զկը նի այսր աքսորականի վայրիս ցո՛յց մեզ, ո՛վ համեղաբարոյ, ո՛վ գթած, ո՛վ քաղցր կոյս մարիամ · Աղօթեա՛ վս՛ մեր սբ՛ ած՛ածին ։ Զի խոստմանցն քս՛ի արժանաւորեսցուք ։

Աղօթք ։

Ամենակարող և մշտնջենաւոր ա՛ծ, որ փառաւորի մօրն և կուսին մարիամու զհոգի և զմարմինն հոգւոյն սբ՛յ գործակցութբ՛ նախապատրաստեցեր, մինչ զի վայելչական տաղաւար արժանաւորեցաւ լինել որդւոյ քում ։ Տո՛ւր մեզ աղա-

աղաչեմք, զի որք նորին յիշատակութ՟ն հրճուիմք, նորին եւ զԱծածնի բարեխօսութ՟ն 'ի չարեաց մեզ առկայցելոց, եւ 'ի յաւիտենականն; զերծանիցիմք մահուանէ. Տ՟ր մերով յ՟իւ ք՟իւ. ամէն.

Աղօթք մերձ առ անձկողինն առեղծ։

Լուսաւորեա՛ տ՟ր ա՟ծ աղաչեմք զխաւար մեր, եւ զնեղութիւս բոլորի այսորիկ գիշերիս տարամերժեա՛ 'ի մէնջ, զի դու ես այցելու մեր. Տ՟ր մերով յ՟իւ ք՟իւ. ամէն.

Գոհանամք զքէն Թագաւոր ա՟ծ ամենակարող, յաղագս համայնից բարերարութեց քոց 'ի քէն առ մեզ եղելոց. Աղաչեմք տ՟ր Հայր ամենից մերոց յանուն քո ն՟բ բարերարաց, զկեանս յաւիտենականս, մա

բա

բարեաց զորս արարին մեզ։ Հո
գիք ամենեցունց հաւատացե-
լոց ննջեցելոց շնորհիւ՛ և ողոր
մութբն քո հանգիցեն ՚ի խա-
ղաղութե . ամէն։

Աղ. երկ. աղօթք։

Ո՛վ մշտնջենաւոր և ողորմած ած, ահաւասիկ ես նուաստա-գունեղ ստեղծուած քո, ըստ կարի խնամ և գիտութե ան-կեալ յերկիր առաջի քոյոյ մե-ծութեդ, մերընծայեմ քեզ զհամայնս գոհութիս, զորս կարէ հաւատարիմ ոք ծառայ նուիրել իւրում տն առատա-բաշխի, վն անթուելեաց բա-րերարութեցն, զորս մինչև ցայժմ ինձ արարեր։ Նաև հայ-ցեմ ՚ի քէն վն քոյոյ գթածի բարեհաճութեդ, մի անտես առնիցես զիս, զի մի անկա-

նի-

նիւթեմ յաչաց քոց • այլև գո_
հանամ զքէն , և բարեբանեմ
զքեզ • վն զի յաւուր յայսմիկ
բարեգթապէս պահպանեցեր
զիս , ազատեցեր , և պահեցեր
'ի բազմաց վտանգից , ըստ հոգ_
ւոյ և ըստ մարմնոյ , թէև վն
մեղաց իմոց արժանի էի 'ի
բաց մերժիլ 'ի քէն ։ Ուստի
'ի խորոց սրտի իմոյ ապաշխա_
րեմ զյանցանս զորս գործեցի
այսօր ընդդէմ քում հանդի_
սավեհութեդ , վն ոչ սիրելոյ
զքեզ , և վն ոչ ընդունելոյ և
պահելոյ զպատուիրանս քո ,
ըստ որում պարտ էր ինձ առ_
նել ։ Արդ՝ շնորհեա՛ ինձ ո՞վ
մարդասէր տր անցուցանել
զգիշերս զայս խաղաղակա_
նաւ հոգւով , թարց անկա_
նելոյ 'ի ցնորս դիւականս • քան
զի 'ի ձեռս քո յանձնաւանեմ

'ի

'ի գիշերիս յայսմիկ, և զա̃մ աւուրս կենաց իմոց զհոգի և զմարմին իմ։ Պահեա՛ ուրեմ̃ պահպանեա՛ և ազատեա՛ զիս 'ի գիշերիս յայսմիկ, և յա̃մ ժամու 'ի փառս քո 'ի պատի̂ ամեներանեցելոյ սրբուհւոյ կուսին մարիամու, 'ի փրկու-թի̃ն հոգւոյ իմոյ, և 'ի յօգուտ մերձաւորաց իմոց. ամէն։

Գալուստ ՝Հոգւոյն սրբոյ:

Աղօթք իւրաքանչիւր անձին հաւա-
տացելոյ ՚ի ԺԴ։ Օր արա-
րեալ է ս՟բն Ներսեսէ Հայոց
կաթուղիկոսէն ։

ՀԱՒԱՏՈՎ ԽՈՍ-
տովանիմ, և երկիր-
պագանեմ քեզ, Հայր
և Որդի, և Ս՟բ Հոգի.
անեղ՝ և անմահ բնութիւն.
արարիչ հրեշտակաց, և մարդ-
կան, և ա՟մ եղելոց. ողորմեա
քո արարածոց ։

Հաւատով խոստովանիմ, և
երկրպագանեմ քեզ, անբա-
ժանելի լոյս, միասնական Ս՟բ
Երրորդութ՟ն՝ և մի Ա՟ծուն.
արարիչ լուսոյ՝ և հալածիչ
խա-

խաւարի․ հալածեա՛ 'ի հոգ-
ւոյ իմմէ զխաւար մեղաց՝ և
անգիտութե՟ն, և լուսաւո-
րեա՛ զմիտս իմ 'ի ժամուս յայս
միկ՝ աղօթել քեզ 'ի հաճոյս,
և ընդունիլ 'ի քէն զխնդր-
ուածս իմ․ և ողորմեա՛ ինձ
բազմամեղիս։

Հա՛յր երկնաւոր՝ ա՟ծ ճշմա-
րիտ, որ առաքեցեր զորդին
քո սիրելի 'ի խնդիր մոլորեալ
ոչխարին․ մեղայ յերկինս՝ և
առաջի քո․ ընկա՛լ զիս ո՟պ
զանառակ որդին՝ և զգեցո՛ ինձ
զպատմուճանն զառաջին՝ զոր
մերկացայ մեղօք․ և ողորմեա՛
քո արարածոց, և ինձ բազմա-
մեղիս։

Որդի ա՟յ ա՟ծ ճշմարիտ, որ
խոնարհեցար 'ի հայրական ծո
ցոյ, և առեր մարմին 'ի ս՟րբ
կուսէն մարիամայ, վ՟ն մերոյ

փրկութե. խաչեցար՝ և թա
ղեցար՝ և յարեար 'ի մեռելոց՝
և համբարձար առ հայր. մե
ղայ յերկինս՝ և առաջի քո.
յիշեա զիս ոպ զաւազակն՝ յոր
ժամ գաս արքայութբ քով.
և ողորմեա.

Հոգի այ՝ ած ճշմարիտ, որ
իջեր 'ի յորդանան, և 'ի վեր-
նատունն. և լուսաւորեցեր
զիս մկրտութբ սբ աւազա-
նին. մեղայ յերկինս՝ և առա
ջի քո. մաքրեա զիս վերս-
տին ածային հրով քո՝ ոպ հրե
ղէն լեզուօք զառաքեալսն. և
ողորմեա.

Անեղ բնութի, մեղայ քեզ
մտօք իմովք՝ հոգւով և մարմ
նով իմով. մի յիշեր զմեղս իմ
զառաջինս, վասն անուանդ
քում սրբոյ. և ողոր.

Տեսող ամի մեղայ քեզ խոր-

հրդով բանիւ և գործով. ջըն
ջեա զձեռագիր յանցանաց ի-
մոց, և գրեա զանուն իմ ՚ի
դպրութ̃ե կենաց. և ողոր։
Քննող գաղտնեաց, մեղայ
քեզ՝ կամաւ և ակամայ, գի-
տութ̃բ՝ և անգիտութ̃բ, թո-
ղութ̃ի շնորհեա մեղաւորիս.
զի ՚ի ծննդենէ աւազանին մին
չև ցայսօր՝ մեղուցեալ եմ ա-
ռաջի ա̃ծուե̃դ քո զգայարա-
նօք իմովք, և ա̃մ անդամօք
մարմնոյս, և ողորմեա։
Ամենախնամ տ̃ր՝ դիր պա-
հապան աչաց իմոց զերկիւղ
քո տ̃ր՝ ոչևս հայիլ յարատա.
և ականջաց իմոց, ոչ ախոր-
ժել լսել զբանս չարութեան.
և բերանոյ իմոյ՝ ոչ խօսիլ ըզ
ստութ̃ի. և սրտի իմոյ՝ ոչ
խորհիլ զչարութ̃ի. և ձեռաց
իմոց՝ ոչ գործել զանիրաւու-
թ̃ի.

թ՟ն · և տուր ինձ՝ ոչ գնալ 'ի
ճանապարհս անօրէնութե՟ · այլ
ուղղեա՛ զշարժմունս սոցա լի-
նիլ ըստ պատուիրանաց քոց
յամ՟ի · և ողոր ։

Հուր կենդանի ք՟ս , զհուր սի-
րոյ քո , զոր արկեր յերկիր ,
բորբոքեա՛ յանձն իմ · զի այ-
րեսցէ զախտ հոգւոյ իմոյ · և
սրբեսցէ զխիղճ մտաց իմոց ·
և մաքրեսցէ զմեղս մարմնոյ
իմոյ · և վառեսցէ զլոյս գի-
տութե՟ քո 'ի սրտի իմում · և
ողորմեա ։

Իմաստութի՟ հօր յ՟ս , տուր
ինձ զիմաստութիւն զբարիս
խորհիլ՝ և խօսիլ՝ և գործել
առաջի քո յա՟մ ժամ · 'ի չար
խորհրդոց՝ 'ի բանից , և 'ի գոր
ծոց փրկեա զիս · և ողոր ։

Կամեցող բարեաց՝ տէր կամա
րար՝ մի՛ թողուր զիս 'ի կամս

անձին իմոյ գնալ․ այլ առաջ
նորդեալ ինձ լինիլ միշտ ըստ
կամաց քոց բարեսիրաց․ և
ողորմեա՛։

Արքա՛յ երկնաւոր՝ տո՛ւր ինձ
զարքայութի՛ւն քո․ զոր խոստա
ցար սիրելեաց քոց․ և զօրա-
ցո՛ զսիրտ իմ՝ ատել զմեղս․
և սիրել զքեզ միայն, և առ-
նել զկամս քո, և ողոր։

Խնամօղ արարածոց՝ պահեա՛
նշանաւ խաչի քո՝ զհոգի, և
զմարմին իմ․ 'ի պատրանաց
մեղաց՝ 'ի փորձութեց դիւաց
և 'ի մարդոց անիրաւաց, և
յա՛մ վտանգից հոգւոյ՝ և մար
մնոյ․ և ողոր։

Պահապան ամե՛ քո՛՝ աջ քո
հովանի լիցի 'ի վերայ իմ, 'ի
տուէ և 'ի գիշերի, 'ի նստիլ
'ի տան՝ և 'ի գնալ 'ի ճանա-
պարհ, 'ի ննջել՝ և 'ի յառնել․

զի մի՛ երբէք սասանեցայց ․ և ողորմեա՛ ։

Տէ՛ր իմ, որ բանաս զձեռն քո, և լնուս զամենայն արարածս ողորմութեամբ քով ․ քեզ յանձն առնեմ զանձն իմ ․ դու հոգա՛, և պատրաստեա՛ զպէտս հոգւոյ և մարմնոյ իմոյ՝ յայսմ հետէ մինչև յաւիտեան ․ և ողորմեա՛ ։

Դարձուցի՛չ մոլորելոց՝ դարձո՛ զիս 'ի չար սովորութեանց իմոց 'ի բարի սովորութիւն ․ և բևեռեա՛ 'ի հոգի իմ զսոսկալի օր մահուն, և զերկիւղ գեհենոյն, և զսէր արքայութեան ․ զի զղջացայց 'ի մեղաց, և գործեցից զարդարութիւն ․ և ողոր ։

Աղբիւր անմահութեան աղբերացո՛ 'ի սրտէ իմմէ զարտասուս ապաշխարութեան, որպէս պոռնկին ․ զի լուացից զմեղս

անձին իմոյ՝ յառաջքան զե-
լանելն իմ յաշխարհէս. և
ողորմեա՛։

Պարգևիչ ողորմութեան՝ պար-
գևեա՛ ինձ ուղղափառ հաւա-
տով, և բարի գործով, և սբ
մարմնոյ և արեան քո հաղոր-
դութբ գալ առ քեզ. և ո-
ղորմեա՛։

Բարերար ո՛ր՝ հրեշտակի բար-
ւոյ յանձն տրասցես զիս, քաղց-
րութեամբ աւանդել զհոգի
իմ, և անխռով անցուցանել
ընդ չարութի այսոցն, որք են
՚ի ներքոյ երկնից. և ողոր։

Լոյս ճշմարիտ քո՛՝ արժանա-
ւորեա՛ զհոգի իմ ուրախու-
թբ տեսանել զլոյս փառաց
քոց ՚ի կոչման աւուրն. և հան-
գչել լուսով բարեաց՝ յօթե-
ւանս արդարոց՝ մինչև յօր մե-
ծի գալստեանն քո. և ողոր։

Պա-

Դատաւոր արդար՝ յորժամ գաս փառօք հօր դատել ըզ կենդանիս և զմեռեալս. մի մտաներ 'ի դատաստան ընդ ծառայիս քո, այլ փրկեա զիս 'ի յաւիտենական հրոյն, և լսելի՛ արա ինձ զերանաւէտ կոչումն արդարոց յերկնից արքայութիւնդ. և ողորմ:

Ողորմած Տէր՝ ողորմեա ամենայն հաւատացելոց 'ի քեզ. իմոց և օտարաց, ծանօթից՝ և անծանօթից. կենդանեաց, և մեռելոց. շնորհեա՛ և թշնամեաց իմոց՝ և ատելեաց զթողութիւն որ առ իս յանցանաց. և դարձո՛ զնոսա 'ի չարեացն, զոր ունին վասն իմ. զի ողորմութեան քում արժանի եղիցին. և ողորմեա՛:

Փառաւորեալ Տէր՝ ընկա՛լ զաղաչանս ծառայիս քո՝ և

կա

կատարեա՛ 'ի բարի զխնդրը-
ուածս իմ. բարեխօսութ͞բ սր-
բուհւոյ ա͞ծածնին, և յովհան-
նու մկրտչին, և սրբոյն ստե-
փաննոսի նախավկային, և
ս͞բյն գրիգորի մերոյ լուսա-
ւորչին. և սրբոց առաքելոցն՝
և մարգարէից՝ և վարդապե-
տաց՝ և մարտիրոսաց՝ և ս͞բց
հայրապետաց՝ և ճգնաւորաց,
և կուսանաց. և ա͞մ սրբոց
քոց, երկնաւորաց՝ և երկրա-
ւորաց. և քեզ փառք և երկր-
պագութ͞ի՝ անբաժանելի 'ի ս͞բ
երրորդութ͞ենդ՝ յաւիտեանս
յաւիտենից. ամէն.

Սաղմոսն ։

Սրբ որբուհւոյ անարատի մօր քո և կուսի, Տէր ընկալ զաղաչանս մեր, և կեցո՛ զմեզ ։

Քարոզ ։

Զսուրբ զԱստուածածինն՝ և զամենայն սուրբս բարեխօս արասցուք առ Հայր 'ի յերկինս, զի կամեսցի ողորմեսցի և գթացեալ կեցուսցէ զարարածս իւր ։ Ամենակալ Տէր Աստուած մեր՝ կեցո՛ և ողորմեա՛ ։

Աղօթք ։

Ընկա՛լ Տէր զաղաչանս մեր՝ բարեխօսութեամբ սբ Աստուածածնին անարատ ծնողի միածնի որդւոյ քո, և աղաչանօք ամենայն սրբոց քոց ։ Լո՛ւր մեզ Տէր, և ողորմեա՛

մեզ, ներեա՛ քաւեա՛ և թո՛ղ զմեղս մեր ։ Արժանաւորեա՛ գոհութեամբ փառաւորել զքեզ ընդ որդւոյ և ընդ սրբոյ հոգւոյդ ։ այժմ, և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից ․ ամէն ։ Օրհնեալ տր մեր յս քս, ամէն ։

Հայր մեր ։ Ողջոյն քեզ մարիամ ։

Մաղթանք զօրաւորք՝ Ձայն որհա-ւերայ Գեղերայնոյ, Գրիգորի Նարեկացւոյ ասացեալ:

Բան · ԾԲ ·

Ընկալ քաղցրութեամբ տէր ա͞ծ հզօր՝ զդաւանացողիս զաղաչանս · մատի՛ր գթութեամբ՝ առ պատկառեալս դիմօք · փարատեա՛ ամենապարգև, զամօթականն տխրութիւնս · բարձ յինէն ողորմած՝ զանըմբերելի ծանրութիւնս · անջրպետեա՛ հնարաւոր՝ զմահացու կրթութիւնս · աւարեա՛ միշտ յաղթօղ՝ զխաբօղին հաճութիւնս · բացաղրեա՛ վերնային, զմոլեւոյն մառախուղ · կնքեա՛ կեցուցի՛չ

զո-

զկորուսչին ընծայմունս. ցըր
ուեա՛ ծածկատես՝ զըմբռնո
ղին չար գտմունս. խորտա
կեա՛ անքննին՝ զմարտողին դի
մեցմունս ։ Տնագրեա՛ քո ան
ուամբդ՝ զլուսանցոյց երդ յար
կիս ։ պարփակեա՛ քո ձե
ռամբդ՝ զաւազատաղ տաճա
րիս. գծագրեա՛ քո արեամբդ
զմուտ սեմոյ սենեկիս. կեր
պացո՛ զքո նշանդ՝ 'ի հետս
ելից մաղթողիս. ամրացո՛ քո
աջովդ՝ զհանգստեանս խշտիս.
մաքրեսցես 'ի հաղբից՝ զծած
կարան անկողնոյս. պահես
ցես քո կամօքդ՝ զտառապեալ
անձն հոգւոյս. անխարդախ
արասցես զքո շնորհեալ շունչ
մարմնոյս. կայուսցես շրջա
փակ՝ զպար զօրուդ երկնայ
նոյ. կարգեսցես 'ի դիմի ընդ
դէմ դիւային դասու ։ Տուր

հան

հանգիստ բերկրութե՛ն՝ մահա-
հանգոյն նիրհման, 'ի խորու-
թե՛ն գիշերիս· բարեխօսութե՟
և հայցուածովք սրբուհւոյ
ա՟ծածնին, և ա՟մ ընտրելոյ,
ամփոփեալ պարուրեա՛ զպա-
տուհան տեսութե՛ցս, զգայա-
րանացս իմաստից· անշար-
հուրելի զետեղմամբ· 'ի ծփա-
կան խռովութե՛ց· կենցաղա-
կան զբաղմանց· անրջական
երազոց· խօլականաց ցնո-
րից· յիշատակաւ քո յուսոյդ,
անձնասնելի պաշտպանեալ, և
սթափեալ վերստին 'ի ննջմա-
նէ ծանրութեանց, ամենա-
զգաստ արթնութե՟, հոգենո-
րոգ զուարթութե՟, 'ի քեզ
արձանացեալ: Օ այս ձայն
մաղթանաց, բուրմամբ հա-
ւատոց, քեզ ամենօրհնեալ
թագաւոր փառաց անճառելի

փառաբանողաց, երկնագու-
մար խմբից երգակցեալ յեր-
կինս առաքել։ Զի դու փա-
ռաւորեալ ես յամ արարա-
ծոց՝ յաւիտեանս յաւիտենից․
ամէն։

Աղօթք զօրաւորք սրբոյն Գրիգորի․
Բան․ խա։

Որդի Այ կենդանւոյ, օրհ-
նեալդ յամի, հօրդ ահաւո-
րի անքննելին ծնունդ․ որ տը-
կարանայ առ՚ի քէն և ոչ յինչ։
որ ՚ի ծագել անստուեր նը-
շուլից ողորմութենդ քո փա-
ռաց, հալին մեղք․ հալա-
ծին դևք․ ջնջին յանցանք․
խզին կապանք․ խորտակին
շղթայք․ կենդանածնին մա-
հացեալք․ բժշկին հար-
ուածք․ ողջանան վէրք․ բառ-
նին

նին ապականութ՟իք · տեղի
տան տխրութ՟իք · նահան-
ջին հեծութ՟իք · փախնու խա
ւարն · մեկնի մէգն · մերժի
մառախուղն · փարատի մը-
ռայլն · սպառի աղջամուղջն ·
վերանայ մութն · գնայ գի-
շերն · տարագրի տագնապն ·
չքանան չարիքն · հալածին
յուսահատութ՟իքն ։ Նւ Թա-
գաւորէ ձեռն քո , ամենա-
կալ քաւիչդ ա՟մի · որ ոչ ե-
կեր կորուսանել զմարդկան
հոգիս , այլ կեցուցանել · Թո՛ղ
ինձ զանԹիւ չարիսն իմ , բա
զում ողորմութ՟բ քո · զի դու
միայն ես յերկնի անճառ , և
յերկրի անզննին · 'ի տարր
գոյից՝ և յեզր ծագաց աշ-
խարհի · սկիզբն ա՟մի և յա՟մի ·
ա՟մ լրմամբ օրհնեալդ 'ի
բարձունս , և քեզ ընդ հօր ,

եւ հոգւոյդ սրբոյ վայելէ փառք
յաւիտեանս . ամէն :

Աղօթք զօրաւորք սրբոյն Գրիգորի Նարեկացւոյն . ՂԳ :

Տէր յաւիտենական, բարերար, եւ ամենակալ . ստեղծիչ լուսոյ, եւ յօրինիչ գիշերոյ . կեանք 'ի մահու, եւ լոյս 'ի խաւարի : Յոյս ակնունողաց, եւ երկայնմտութի՛ւն տարակուսելոց . որ ամենարուեստ իմաստութեամբ քո դարձուցանես յայգ զստուերս մահու : Անուաղ ծագումն, եւ անմուտ արեգակն : Քանզի ոչ զօրէ ծածկել զփառս տէրութեան քո խաւար գիշերոյ . որում կրկնի ծունր երկրպագութեան ա̃մ եղելոց, երկնա-

ւո-

ւորաց , և երկրաւորաց , և
սանդարամետականաց . որ լը-
սես զհեծութիւն կապելոց , և
հայիս յաղօթս խոնարհաց ,
և ընդունիս զխնդրուածս նց :
Ած իմ , և Թագաւոր իմ .
կեանք իմ , և ապաւէն իմ .
յոյս իմ , և վստահութիւն
իմ , յս քս ածդ ամի : Ածդ
հանգուցեալ 'ի հոգիս սրբոց :
Մխիթարութիւն վշտաց , և
քաւարան մեղուցելոց . որ գի-
տես զամ յառաջքան զլի-
նել նց . առաքեա զպահպա-
նողական զօրութիւն աջոյ քո .
և փրկեա զիս յերկիւղէ գի-
շերի , և 'ի դիւէ չարէ : Աղ
զի զյիշատակ սոսկալի , և ամբ
քո անուանդ միշտ համբուրեալ
րեալ շրթամբք հոգւոյ ըղ-
ձութեն չնչոյ կեցից պահպա-
նեալ ընդ այնոսիկ որ կար-

դան զքեզ 'ի բոլոր սրտէ . և
'ի դրոշմէ խաչի քոյոյ նշա_
նիդ , զոր ա̅ծային արեամբդ
քո ներկեալ նորոգեցեր . և 'ի
նոյն շնորհ որդեգրութե̅ զմեզ
մկրտեցեր . և 'ի փառս պատ_
կերի քոյ նկարեալ յօրինեցեր .
Յայսու պարգևօք ա̅ծականօք
ամաչեսցէ սատանայ . քակտես
ցին մեքենայքն . բարձցին որո
գայթքն . պարտեսցին մարտու
ցեալքն . պակասեսցին զէնքն
սայրասուրք . մերժեսցի մէգն .
փարատեսցի խաւարն . մեկնես
ցի մառախուղն . բազուկ քո
հովանասցի , և աջ քո կնքես_
ցէ . Ո̅ զի գթած ես , և ո_
ղորմած . և անուն քո կոչե_
ցեալ է 'ի վ̅ր ծառայից քոց .
Եւ քեզ ը̅ն հօր, հոգւովդ սրբով
փառք , իշխանութի̅ , յաւի_
տեանս յաւիտենից . ամէն .

Աղօթք

Աղօթք սրբոյն Գրիգորի Նարեկացւոյ առ ս̄բ ա̄ծածինն . Զ .

Ե. արդ՝ 'ի վերայ այսքանեաց յուսահատութեանց, և անհարկու սըր տաբեկութեանց, պակուցանողական սաստկութեանց, ա̄ծային բարկութեանց, տագնապեալ հոգւով թախծութեան իսպառ : Ա. ղաչեմ զքեզ ս̄բ ա̄ծածին . հրեշտակ 'ի մարդկանէ . մարմնատեսիլ քերովբէ . երկնաւոր արքայուհի . անխառն իբր զօդ . մաքուր ո̄պ զլոյս : Անշաղախ ըստ նմանութե̄ պատկերի արուսեկին բարձրութե̄ : Գ.երազանց քան զբնակութե̄

անկոխելին սրբութեանց։ Դրէ
նաւոր խոստմանն տեղի. ե-
դեմ չնչական. ծառ կենացն
անմահից, բուրեղէն սրովն պա-
րունակեալ։ ՚Ի բարձրեալն
հօրէ զօրացեալ, և հովանա-
ցեալ։ Հանգստեամբ հոգ-
ւոյն հանդերձեալ, և մաքրա
գործեալ, Նախութբ որդ-
ւոյն յարդարեալ, և տաղա-
ճարեալ։ Միածինն հօր, և
քեզ անդրանիկ։ որդի քո
ծննդեամբ, և մեր արարչու-
թբ։ Ընդ անախտ մաքրու-
թեդ՝ և ամբիծ բարի։ ընդ
անարատ սրբութեդ՝ և խնա-
մակալ բարեխօս։ Ընկա՛լ ըզ
մաղթանս այսր աղերսանաց
քում դաւանողիս։ Դու մա-
տո՛ ընծայեա՛ ընդ սմին խառ-
նեալ զբանն իմ նախանձի մե-
ծիդ ներբողի ՚ի քոյդ պաղա-
տանս։

տանս ։ Հիւսեա՛ միայն զմե_
ղուցելոյս դառն հեծութիւն
ընդ քումդ երջանիկ, և խն_
կաւորէ հայցուածոյ՝ տունկդ
կենաց պտղոյն օրհնութե ։
Որ 'ի քէն միշտ օգնեալ, և
բարեգործեալ, և 'ի մաքրա_
կան քո ծնելութիւնդ ապաւի_
նեալ և լուսաւորեալ՝ կեցից
քսի որդւոյ քոյ, և ամն ։
Օժանդակեա՛ թևոցդ աղօ_
թիւք խոստովանեալ մայրդ
կենդանեաց ։ Եւ յելիցն իմ
յերկրէս հովտէ առանց ըղ_
կանաց հետևիլ 'ի կեանս օթ_
ևանայդ պատրաստութե ․ զի
թեթևասցի կատարածն իմ
ինձ ծանրացելոյս անօրէնու_
թբ ։ Արասցես տօն ինձ քերկ_
րութե զօրն իմ տագնապի՝
ողջացուցիչ երկանցն եհայի ։
Բարեխօսեա՛, խնդրեա՛, աղա_

չեա՛ւ. զի ըստ անճառելի մաք-
րութեդ՝ և աՀա զբանիդ Հա-
ւատամ՝ զընդունելութի։ Ս՛ր
տասո՛ւօք օգնեա՛ փառանգեցե-
լոյս՝ գովեա՛լդ ՚ի կանայս։
Ո՛ւնր խոնարՀեցո առ իմ
Հաշտութի՝ ծնօղդ այ։ Ընդ
իմում թշուա՛ռութիս Հոգա՛, խո-
րան բարձրելոյն։ Ջեռն տուր
անկելոյս՝ տաճար երկնային։
Փառաւորեա՛ զորդիդ քո ՚ի
քեզ՝ ամծօրէն ինձ Հրաշագոր-
ծել քաւութի և ողորմութի՝
աղախին այ և մայր. բարձ-
րացի պատի՛ւ քո ինև, և
ցուցցի փրկութի իմ քև։ Եթէ
զիս գտցես տիրամայր. թէ
ինձ ողորմեսցիս սրբուՀի. թէ
զկորուսեալս շաՀեսցիս՝ անա-
րատ. թէ զՀարթուցեալս յան-
ձանձեսցես՝ երջանիկ. թէ զա-
մաչեյեալս յառաջ մատուս-

ցես՝

ցես՝ բարեշնորհ. Թէ յուսա-
հատելոյս ինձ միջնորդեցես՝
միշտ սբ կոյս. Թէ զմերժեալս
ընտանեցուցես՝ մեծարեալդ-
յոյ. Թէ յիս ցուցցես զգթա-
ծութիւն՝ լուծիչդ անիծից.
Թէ զծփեալս հաստատեսցես՝
հանդիստ. Թէ ՚ի խռովունեցս
յուզմանց փոխեսցես զիս՝ խա-
ղաղարար. Թէ վրիպելոյս ինձ
հնարաւորեսցես՝ գտեալ. Թէ
վն իմ մտցես ՚ի հանդէս՝ մա-
հու նահանջիչ. Թէ զդառ-
նութիս իմ անուշեսցես՝ քաղ-
ցրունի. Թէ զբաժանման իմ
խորոց քակտեսցես՝ հաշտու-
թի. Թէ զանմաքրութիս իմ
բարձցես՝ եղծման ընդունիչ.
Թէ զմատնեալս մահու փըր-
կեսցես՝ կենդանի լոյս. Թէ
զլալեացս ձայն հատցես՝ բերկ-
րութի. Թէ զխորտակեալս

կազդուրեսցես՝ դեղ կենաց։
Թէ 'ի կործանեալսս յիս ակն-
արկեսցես՝ հաճելից. Թէ ողոր-
մութ ինձ պատահեսցէս՝ կտակ
նուիրեալ։ Օրհնեալ միայն
'ի շրթունս ամբիծս լեզուաց
երջանկաց։ Նա կաթիլ մի
կաթին՝ քումդ կուսութեան՝
յանձն իմ անձրևեալ՝ կենաց
ինձ զօրէ։ Մայրդ բարձրելոյ
ածն յնի՝ արարչին երկնի, և
բնաւին երկրի։ Օ որ անձա-
ռապէս ծնար բովանդակ մար-
մնովն, և համայն ածութբն.
որ փառաւորեալ է ընդ հօր,
և հոգւոյն սրբոյ՝ էութբ, և
անքննութբ մերոյին բնութբ
միացելով՝ յամ, և յամմ.
մի յերրորդութեն. նմա փառք
յաւիտենից յաւիտեանս.
ամէն։

Նշէր

Սրբոյ երանելոյն [illegible] արքի եպիսկո-
պոսին եկեղեցւոյ Ներսէսի
Լամբրոնացւոյ ասացեալ։

Աղերս մաղթանաց՝ խօսք ընդ Յի-
սն։

Այլ դու նայեաց յիս ա-
մենակարողդ տէր իմ յն,
յանթառամ փա-
ռացդ՝ և շնոր-
հաց, տալով անարժան քո
ծառայիս զմխիթարով միտս՝ 'ի
յոյս հանդերձեալ քոյ յա-
սոյդ։ Տես տէր թէ որքան
վտանգիւք յաղցաւոր կենացս
կրից 'ի զանազան հողմոց չարա
բեր շնչմանց երերալեալս եմ

աս

ռովութե , թշուառացեալ
մնացի երեւեալ ։ Զունիմ
տէր , պտուղ գործոց քեզ
նուէր հաշտութեան ․ քանզի
զոր ունել կարծէի՝ մաշեալ
պակասեաց՝ 'ի քում ահաւո-
րութենդ եկեալ դիտութն ։
Այլ ես մերկ՝ և թափուր , կի-
սամեռ՝ և ոգեկործան միայն
զմարդասիրութե ոտիցդ կա-
խիմ , բուռն հարեալ զդմանէ ․
և ոչ երբէք զթողութն ախոր-
ժեմ ։ Հա՛ն զիս 'ի չարս շաւ-
ղաց , զորս բերանով իմով
աղարտեմ ։ Այլ ուսո՛ զճանա-
պարհս քո ուղիղս , որում կա-
մօք սրտիս վկայեմ ։ Ընկայ
'ի մահիճս մեղաց , և ես խն-
ձէն զգարշութի մեղացս բո-
ղոքեմ ։ Տո՛ւր զբժշկութիւն
ախտացելոյ հոգւոյս , որ սաստ-
ջացուցանել զայնս խաբեմ ։

Ուխտս

Ուխտս հոծեալս բանի յե-
կեղեցւոյդ անդրանկաց առաջին
ծմ երկիւղածաց քոյ նուի-
րեմ ։ Կերիցեն տնանկք , և
յագեսցին ՚ի սմանէ , և օրհ-
նեսցեն զքեզ , որ զՏէրդ խնդ-
րեն ։ Ո՛ աղօտացեալ քո լոյս
բարեկամացն քոյ ցուցանեմ .
յիշեսցեն սովաւ , և դարձցին
առ Տէր՝ որք ՚ի ծագաց երկ-
րէ քումդ գիտութեն փափա-
գին ։ Քեզ փառք՝ պարծանք
և գրաւ աշխարհի՝ ՚ի յերկինս
փառաւորեալ , յաւիտեանս
յաւիտենից ։

Աղջւ աղերսւ մաղթանաց նորին ներ-
ռէսւն առ ամ̃ հոգին ած։

Ո՛վ տէր՝ և դաստիարակ, հեղ՝
և խնամօղ ած իմ հոգւի, շըն
չեա՛ 'ի մըրկեալ ծովս խորհըր-
դոյս զախուգ շնորհիդ՝ որով
խաղաղի, և ոչ միշտ երախ-
տիւք քո ստայար զիս քեզ
պարտական գուեստի, լի՛ց և
այժմ զաերան իմ օրհնու-
թե՛ տե՛ր ցնծալի։ Թէպէտ
և եմ անարժան տաձար լի-
նել քումդ հանգստի, այլ
դու առաստ ա՛ռ միայն գործի
հնչման քո ձայնի։ և զան
ձառ խորհրդոյ քոյ հանձար
տարփալի, բացեալ փայլեցո՛
խնդրողաց նորին առաջի։ 'Ի
փառս պատուոյ մեծի քոյ ան
ուանս [illegible] սիրելի, և ինձ կե-

տան

տամբանս բարբառ բերանոյս
ժխտող ծառայի ։

Նորին Ներսէսի Լամբրօնացւոյ ասա-
ցեալ ՚ի մեկնութե. սաղ. կէ ։

Աղօթք անձին. որ ՚ի փորձութե ելէ,
կամ ՚ի վիշտս ։

Այլ շուրջ պատեալ ՚ի տա- րակուսանացս յամ կողմանց սրտիւ շաղախեալքս, եւ ուն- կնդրութե կարօտեալքս՝ նայիմք առ քեզ փորձ տկար բնութեա քահանայապետդ մր ։ Դու որ վասն մեր մեղս եղեր, զի մեք լիցուք վասն քո արդարու- թիւն ։ Դու որ վն մեր երկրա- ւոր եղեր, զի մեք լիցուք վն քո երկնաւորք ։ Դու որ վասն մեր

մեր հաց եղեր, զի մեք 'ի ճա
շակելն զքեզ՝ սրբեսցուք ·
Տո՛ւր զպարարեալ վշտօք մար
մինս քո՝ ա̃մ սրտի սրբարար
կերակուր · Մատռուակեա՛ զա
րեան քո վտակ անմեղ կայ
լակեալ՝ որդւոց մարդկան ան
մեղութե̃ զմաքրութի̃ ։ Զգեա՛
զփրկական քո զխաչդ զօղէ-
լոցս 'ի ծով աշխարհիս առ
քեզ վերածիչ · Կարօտացաք
շնորհի՝ սփռեա՛ · Լքաք 'ի գոր
ծոց՝ քաւեա՛ · Խա՛րխափեմք
զխաւար՝ ճառագայթեա՛ ։ Կոր
ծանեցաք 'ի հաւատոյ՝ հաս-
տատեա՛ ։ Դու ես յոյս, դու
ես լոյս · դու ես կեանք, դու
ես քաւութի̃ · դու ինքն և
անմահութի̃ ։ Քեզ սպասեն
յեցեալքս 'ի շնորհս քո ։ 'Ի
քէն կարօտին առնուլ փըր-
կութիւն խառնեալքս 'ի մար
մինդ

մինչ քո։ Օ՛քեզ ունին քա-
ւիչ քահանայ՝ գնեալ արեամբ
հօտս քո։ Հայեաց յամենե-
սեան։ Ափուեա՛ զտարակու-
սանս մեր քոյին վաստակովքդ։
Հանդարտացո՛ զխռովութիւ
մեր՝ քոյին խաղաղութեամբդ։
Հանգո՛ զաշխատանս մեր ՚ի
քո օթեվանսդ. ուր դու գը-
նացեր ո՛վ Տէր, և խոստացար։
Արժանացո՛ զքոյս՝ փառաւո
րել զքեզ այդր ընդ հօր, և
ը̄ սբ̄ հոգւոյդ յաւիտեանս.
ամէն։

Սորին Ներսիսի աղօթք առաջեալ առ խաչելեալն յս։ Ի ժեշնութէ աղն. Ճխք. 7։

Առ քեզ ակնարկեմ, աղբիւր ջրոյ կենդանւոյ, և աղաղակեմ, թէ ընդէ՞ր է ինձ սրբութեն ծարաւիլ, երբ դու ես իմ սրբութի՞ն. կամ ընդէ՞ր փափաքիմ մաքրութեն, մինչ դու ես իմ մաքրութի՞ն։ Այսու հետև ուսեալ, եթէ դու ես իմաստութի՞ն մեզ յայ տուեալ, արդարութի՞ն, և սրբութի՞ն, առ քեզ ծարաւիմ, քեզ փափաքիմ, քեզ տոփամ. տո՛ւր իմ ծարաւեալ ոգւոյս զքեզ զովացուցիչն աղբիւր ջրոյ կենդանւոյ խաղացելոյ ՚ի կեանս յաւիտենից. Ծարաւիմ ըմպել

պել 'ի կրկին վտակաց կողիդ, որով և սրբեալ սիրով քո ըղձայլիմ։ Քաղցնում ուտել զմարմինդ, որով կենդանացեալ անմահ ես լինիմ։ Փափաքիմ ողջագուրել զխոցուած ձեռացդ, որով հասեալ առ քեզ պսակիմ։ Տռփամ ակնարկել զդէմսդ, որոյ ապտակաւն 'ի վիրաց իմոց բժշկիմ։ Աղաղակի լո՛ւր ինձ տէր, զի՛ նուաղեալ յինէն հոգի իմ։ Նուաղեցաւ հոգի իմ 'ի քո անձկաւոր սիրոյ։ Տոչորեցայ յառ քեզ տռփանացդ ո՞վ Յս իմ խաչեալ։ Թալկացայ յորժամ առ քեզ ակնարկեմ ո՛վ վն իմ ապտակեալ։ Եւ աղաղակեմ, ցո՛յց ինձ զդէմս քո. լսեցո՛ ինձ զբարբառ քո. զի ձայն քո քաղցր է, և դէմք քո գեղեցիկ։ Երբ եկից երևե-

րևեցայց քեզ ։ Որդ՝ լո՛ւր ինձ, և արբեցո՛ զիս վաղվաղակի քո գիտութե̃դ և սիրով․ զի և յինէն, որ հաւատամ'ի քեզ, բղխեսցեն աղբիւրք ջը րոց կենդանութե̃ն ։

Խաչելութ̅ի տ̅ն մերոյ։

Աղօթք առ ամենասուրբ կոյսն մարիամ ածածին։

առաւօրեալ և ամե-
նօրհնեալ որբուհի միշտ
կոյս ածածին մարիամ
բարեխօսեա վասն իմ
մեղաւորիս առ միածին որ-
դին յս քս տէրն մեր, զի զօ-
րութբ որդոյ պատարագիս,
զոր դառնակսկիծ չարչարա-
նօք իւրովք սահմանեաց 'ի
փրկութի հոգւոյ իմոյ՝ ողորմես
ցի ինձ, շնորհելով զթողութի
ամ մեղաց իմոց՝ յորոց լցով
սրտիւ զղջամ, և յառաջագր
եմ այլ ոչ ևս մեղանչել, միջ
նորդութբ իւր ամենազօր օգ-
նութե. ամէն։

Նշանակութիւնք խորհրդոց սբ̄յ պատա-
րագին ՚ի վերայ չարչարանաց
տն̄ մերոյ յս̄ի քս̄ի ։

Աղօթք ։

Տ̄Ր իմ յս̄ քս̄ որ վասն փր-կութե̄ մերոյ հաստատեցեր զխորհուրդ ս̄բ պատարագիս ՚ի յիշատակ չարչարանաց քոց․ աղաչեմ զքեզ, տո՛ւր ինձ այն քան շնորհս եւ օգնութի̄, զի կա-րացից միտադրութե̄ լսել ըզ-նա, եւ նովաւ շահիլ զպտուղ չարչարանաց քոց․ ամէն ։

Քահանայքն երկնաւըն 'ի սեղանն նշա
նաւէ շնորհի երկնաւըն 'ի պարտէզն։

Աղօթք։

Տէր իմ յս քս որդի այ կեն-
դանւոյ՝ որ 'ի մերձենալ ժա-
մու չարչարանաց քոց սկսար
տրտմիլ և տխրիլ, շնորհեա
ինձ, զի յօժարութբ համբե-
րեցից ամ նեղութեց իմոց
վասն սիրոյ քո, որ ես ած
սրտի իմոյ, և զօրութն չար-
չարանաց քոց եղիցի ինձ
փրկարար։ ամէն։

Քահանային առանձին սպասաւորացն նշանակէ Տ՟ռն աղօթելն ՚ի մէջ պարտիզին ։

Աղօթք ։

Տէ՛ր իմ յ՟ս ք՟ս որդի ա՟յ կենդանւոյ , որ աղօթելով ՚ի մէջ պարտիզին կամեցար զօրանալ ՚ի հրեշտակէ , շնորհեա ինձ , զի զօրութ՟ ս՟բ աղօթից քոց հրեշտակն քո միշտ օգնեսցէ ինձ յամ՟ աղօթս իմ.

ամէն ։

Քահանայն յորժամ տայ պխտապտղն
նշխն նշանակէ պտղէ անձանձնն
՚ի վերայ երեսաց և պտղոյ
նշին աղօթէ ։

Աղօթք ։

Տէր իմ յս՜ քս՜, որ աղօթելով քոյ ՚ի մէջ պարտիզին առ հայրն երկնաւոր ՚ի սաստիկ տրտմութենէդ հոսեցեր զքրտունս արեան յոյժ երակաց քոց՝ շնորհեա՛ ինձ, զի և ես յիշելով զչարչարանս քոյ հանապազ հեղից յաչաց իմոց զաղբիւրս արտասուաց. ամէն ։

Քահանայն յորժամ եղանէ 'ի բեմն և համբուրէ զնա, նշանակէ յորժամ քս գնաց 'ի դէմ յուդայի, և համբուրեալ մատնեցաւ 'ի նմանէ։

ԱՂՕԹՔ

Տէր իմ յս քս որ յանձն առեր համբուրիւ մատնիլ 'ի յանօրէն յուդայէ. շնորհեա ինձ, զի մի երբէք մատնեցից զքեզ, այլ զի սիրեցից և բարի արարից ամենից զրպարտողաց և հալածչաց իմոց. ամէն։

Սրահամայէն գնալն 'ի գերէն նոյնժմ նշանակէ զքսի կապելն 'ի հրէից։

Աղօթք։

Տէր իմ յս քս, որ յանձն առեր կապիլ 'ի հրէից, աղաչեմ զքեզ՝ արձակեա զիս 'ի կապից մեղաց իմոց, և կապեա զիս կապանօք ամենասուրբ օրհնեաց քոց. որպէս զի ամ զօրութբ հոգւոյ և մարմնոյ իմոյ կարացից քեզ անդադար ծառայել. ամէն։

Քահանայն յորժամ առնէ պճամա_
մուտն , նշանակէ զերթն ապրո
ներքն 'ի տան քահանայապե
տին Աննայի :

Աղօթք :

Տէր իմ յս՜ քս՜ որ յանձն ա_
ռեր դատել երբեւ զմեղա_
պարտ առաջի քահանայապե_
տին Աննայի եւ անիրաւաբար
ապտակիլ 'ի ծառայէ նորին ,
շնորհեա՛ զի մի՛ երբէք անկայց
'ի մեղս , այլ շնորհ հոգւոյդ
սրբոյ զիս միշտ զօրացուսցէ 'ի
պահել զպատուիրանս քո :

Քահա_

Քահանայն յորժամ ասէ՝ Տէր ողորմեա,
նշանակէ զպետրոսի ուրանալն
զոր ՚ի տան քահանայապետին
երին հայհոյեաց .

Աղօթք .

Տէր իմ Յս Քս որ ՚ի տան կայիափայի երիցս անգամ ուրացեալ եղեր ՚ի պետրոսէ վիմէդ, ազատեա զիս յընկերութ՟է ամբարիշտ մարդոց, զի մի ըստ չար օրինակի նոցին և ես գործելով զմահացու մեղս, ՚ի քէն հեռացայց . ամ՟ն:

Քահա-

Քահանայն յորժամ խաղաղութիւն տայ
ժողովրդեանն, նշանակէ զսէր
հայելն 'ի մեծարոս, և զնա
իւր ողջունիւն ։

Աղօթք ։

ՏԷՐ իմ յիսուս քրիստոս, որ հայելով 'ի մեղուցեալն պետրոս բղխեցուցեր յաչաց նորա զարտասուս ապաշխարութեան, շնորհեա և ինձ հանապազ լալ զմեղս իմ, և ոչ ևս երբէք զքեզ բարկացուցանել մեղօք իմովք, որ ես Աստուած իմ, և բարութիւն իմ, ամէն ։

Բնականայն յորժամ կարդայ զաղօթս, և զգիրսն՝ նշանակէ զտեղն ածելն առ գիշերաս։

Աղօթք։

Տէր իմ յս̃ քս̃, որ յանձն ա-
ռեր գնալ յատեանն պիղա-
տոսի, և առաջի նորին դա-
տիլ և ամբաստանիլ, ուսո՛
ինձ աղաչեմ զքեզ յաղթա-
հարել զա̃մ նենգութի̃ւ ամ-
բարիշտ մարդոց, և միշտ բա-
րի գործովք դաւանիլ զամե-
նասուրբ հաւատ քո. ամէն։

Քահանայն յորժամ ՚ի մէջ սեղանոյն աղօթէ ձայն կարդալոյ զաւետարանն, նշանակէ զՔ͞սէ տանելն առ Հերովդէս։

Աղօթք։

Տէր իմ Յ͞ս Ք͞ս, որ առաջի Հերովդէի համբերութ՟բ լռեար չարախօսացն քոց, և յանձնառեր զկատականս նոցա, շնորհեա ինձ, զի մի անիրաւութ՟ք զրպարտողաց իմոց տառապեցուցեն զիս, և մի սրբազան խորհուրդք քո արհամարհեսցին կատականօք յանօրէն մարդոց. ամէն։

Ի Տաղանայն յորժամ առէ շառերա-
րանն՝ և ըհաստատմն՝ նշանակէ
ըհրէից յետ տանելն ըստ
առ պիղատոս։

Աղօթք։

Տէր իմ յս քս, որ 'ի հերովդէ առ պիղատոս կրկին դարձեալ, զնոսին վերստին բարեկամս լինել կամեցար. շնորհեա ինձ, զի մի երկեայց 'ի թշնամութենէ մարդկան, այլ 'ի թշնամութենէ նց̃ պատուղ ինչ շահեցայց, զի քեզ նմանակից յայսմ լինել կարացից. ամէն։

Քահանայն յորժամ բանայ զսկիհն նշանակէ զհրէից մերկացուցանելն զքս՟ 'ի զգեստուց:

Աղօթք:

Տէր իմ յս՟ քս՟, որ յանձն առեր մերկանալ 'ի զգեստուցդ, զի մերկացեալ մարմնով եւ առաւել գանհարեալ լինէիր վն՟ իմ. շնորհեա ինձ զի կատարելապէս խոստովանելով զմեղս իմ մերկացայց զհին մարդն, եւ զգեցայց ըզնորն, զի մի՛ երբէք գտցես զի[ս] ունայն յառաքինութեանց.
ամէն:

Քահանային ապաշ. դնելն՝ նշանակէ
զչարն ծածկելն ՚ի հրէից ։

Աղօթք ։

Տէր իմ յս քս, որ յանձն-առեր կապիլ ՚ի սիւնն երբեմն զմեղապարտ, և թոյլ ետուր հրէից զքեզ անողորմաբար գան հարկանել. շնորհեա ինձ, զի յօժարութբ ընկալայց ՚ի քէն զհարուածս գթութե քո, և զի մի երբէք կամեցայց ըզ քեզ գան հարկանել մեղօք իմովք. ամէն ։

Բաղանայն յորժամ ծածկէ զմէջն՝
նշանակէ զտան ծերոց պակէլն
'ի հրէից ։

Աղօթք ։

Տէր իմ յս̃ քս̃, որ վասն իմ ընկալար 'ի գլուխ քո զփշեղէն պսակն, շնորհեա ինձ զի 'ի վերայ երկրի համբերութբ̃ ընդունելով զփորձութիս̃, և զտառապանս, արժանի եղէց քեզ պսակակից լինել յերկինս ։ ամէն ։

Քահանայն յորժամ լուանայ զձեռս
ասէ՝ նշանակէ զպիղատոս լուա
նալն զձեռս, և ասելն,
թէ անպարտ եմ ես յարե
նէ արդարոյս
այսորիկ։

Աղօթք ։

Տէ՛ր իմ յս̃ քս̃ որդի այ̃ կեն-
դանւոյ, որ թէպէտ անմեղ-
դատար առաջի պիղատոսի դա-
տաւորին, սակայն յանձնա-
ռեր զկատականս, և զամ-
բաստանութիւն հրէից. շնոր-
հեա՛ ինձ, զի անմեղութբ̃ կե-
ցից յայսմ աշխարհի, և ոչ
երբէք խռովեցայց՝ յորժամ
զրպարտեսցիմ՝ ի թշնամեաց ի-
մոց. ամէն։

Քահանայն յորժամ դառնայ առ ժողովուրդն, եւ ասէ. Ողջո՛յն ամենեցուն, նշանակէ յորժամ զՂազարոս յարուցեալ եհան զնա̃ առ ժողովուրդն։

Աղօթք։

Տէր իմ յս̃ քս̃, որ վս̃ իմ մեղաւորիս առաջի հրէից ծաղր լինել յանձնառուեր. շնորհեա՛ ինձ աղաչեմ զքեզ՝ զի մի՛ ունափառութ̃բ հպարտացայց, այլ զի յաւուր յետին ահաւոր դատաստանին կարասցեմ քոյին ամբիծ զգեստուքն զարդարել. ամէն։

Քահանայն լուալով՝ զծայրն ձեռաց, նշանակէ զքս դատապարտեալն ՚ի մահ։

Աղօթք։

Տէր իմ յս քս, որ վասն իմ յանձնառուեր դատապարտիլ ՚ի մահ խաչին. շնորհեա ինձ, զի և ես վասն սիրոյ քոյ յօժարութեամբ յանձնառուից զամ սաստիկ, և զանողորմ տանջանաց պատիժս, և զի մի զընկերն իմ անզգամութեամբ դատեցայց. ամէն։

Քահանայն յորժամ ցեղապատէ զէէն
դանիս՝ նշանակէ յորժամ քս̃
զխաչն 'ի յուսն բարձեալ
գնայր 'ի գողգոթայ։

Աղօթք։

Տէր իմ յս̃ քս̃, որ վասն իմ մեղաւորիս զխաչափայտն յուսդ բարձեր, շնորհեա՛ զի և ես զխաչն նեղութեց յօժար սրտիւ յանձն առից, և վասն քոյդ սիրոյդ անտրտունջ համբերեցից նոցա. ամէն։

Քահանայն յորժամ դնէ զկեսու ՚ի
վերայ սեղանին, նշանակէ զորոշ
տրումն թէ ոչ դատէ-
րէն ՚ի վերայ դատա
ստանին վերջ-
նոյ։

Աղօթք։

Տէր իմ յս քս, որ հասեալ ՚ի
տեղի խաչելութեան ասացեր
ցլալագին կանայսն, մի լայք
՚ի վր իմ, այլ լացէք ՚ի վերայ
անձանց ձերոց։ շնորհեա ինձ
աղաչեմ զքեզ, զի լացից ըզ
մեղս իմ, և ուսո ինձ զսէր,
և զողորմութին, զի հաճոյ գը
տայց առաջի աչաց քոց։
ամէն։

Քահանայն յորժամ օրհնէ զընծայսն, նշանակէ զքի՟ բևեռելն 'ի վ՟ր խաչին ։

Աղօթք ։

Տէ՛ր իմ յս՟ քս՟, որ վասն իմ 'ի խաչ ելանել կամեցար, բևեռելով ընդ քեզ զմեղս մեր, և զմահ մեր. աղաչեմ զքեզ, բևեռեա՛ ընդ երկիւղ քոյ զմարմինս իմ, զի պահելով զպատուիրանս քո՝ քեզ խաչակից լինիլ արժանացայց. ամէն ։

Ի Քահանայն Բարձրացուցանէ ըզ
Նշխարն՝ Նշանակէ յորժամ 'ի
Վեր Բարձրացուցին զխա
չեալն Քս ։

Աղօթք ։

ՏԷՐ իմ յս քս, որ վասն իմ
մեղաւորիս յանձնառուեր խա-
չի՟ն 'ի վեր բարձրանալ յեր-
կրէ, աղաչեմ զքեզ՝ բարձ յի-
նէն զսէր, և զցանկութի աշ-
խարհիս, և բարձրացո ըզ-
հոգի իմ 'ի հայիլ միշտ 'ի յերկ-
նային բարիսն, զոր պատրաս-
տեցեր սիրելեաց քոց. ամէն ։

Քահանայն յորժամ բարձրացուցանէ
զսկիհն՝ նշանակէ զհեղումն սբ
արեանն քի ։

Աղօթք ։

Տէր իմ յս քս , որ 'ի փրկաւոր վէրացդ քո բղխեցուցեր զաղբիւրս շնորհաց , հեղլով զարիւն քո սբ 'ի թողութիւն մեղաց մերոց , շնորհեա ինձ , զի յորժամ ցանկութիւնք մարմնոյ զիս շարժեն 'ի մեղս՝ ապաւինեցայց առ վէրս քո , յորոց զդեղս , և զփրկութիւն ընդունիլ արժանի եղէց · ամէն ։

Քահանայն յորժամ յիշատակէ ննջեցեալս, նշանակէ զաղօթելն ք̅ի ՚ի վ̅է խաչին վասն ազգի մարդկան ։

Աղօթք ։

Տէր իմ յ̅ս ք̅ս, որ ՚ի վերայ խաչին վասն փրկութեան ազգի մարդկան, և վասն խաչողացն զքեզ աղօթեցեր առ հայր քո երկնաւոր, շնորհեա ինձ ըզհեզ, և զգթած հոգի, զի ըստ օրինակի, և հրամանի քում սիրեցից զթշնամիս իմ, և ՚ի սրտէ բարի արարից ն̅ց․ ամէն ։

Քահանայն յորժամ զհաղորդն բաշ-
խելով տայ, մինչ և մեծ մե-
ղաւորաց, նշանակէ զբար
ձայնին երանելոյ ա-
ւազակին։

Աղօթք։

Տ̃Ր իմ յ̃ս ք̃ս, որ զփառս արքայութեան երկնից շնորհեցեր խաչակցին քում բարի աւազակին, նայեաց 'ի յիս աչօք գթութեան քո, զի 'ի ժամ մահուան իմոյ արժանի եղէց լսել 'ի քէն, որ ես փրկիչ իմ, այսօր ընդ իս լիցես 'ի դրախտին. ամէն։

Վ՛ահանայն առեղանք ընծայը մերն որ
ճանաչէ ընօթին բանան, որ իօ
սեղանոյ յտ 'ի կերպարանսն ։

Աղօթք ։

Տր իմ յս քս, որ 'ի մէջ այ-
լոց բանից զկուսածին մայրդ
յովհաննու յանձնարարեր, և
զյովհաննէս մօրդ ։ շնորհեա՛
ինձ մծ զթութեդ քո, զի և
ես ընդ քեզ միաւորեցայց կա-
պանօք հրաբորբոք, և փոխա-
րինական սիրոյդ, և 'ի մէջ ա-
լէկոծութեց, և վտանգից աշ-
խարհիս այսորիկ բարութիդ
քոյ զիս պաշտպանեսցէ ։ ամէն ։

Քահանայն յորժամ բերջանէ զերես
գործեալ նշխարին, նշանակէ յոր
ժամ Քս առաքելոցն շնչէր
սբ հոգին.

Աղօթք.

Տէր իմ Յս Քս, որ վս սիրոյ իմոյ մեռանելով 'ի վերայ խաչին՝ աւանդեցեր զքո զհոգիդ 'ի ձեռս հօր, շնորհեա և ինձ հոգևորապէս ընդ քեզ մեռանիլ, և 'ի ժամ մահուան իմոյ 'ի ձեռս քո աւանդել զհոգի իմ. ամէն.

Քահանայն յորժամ չհան ոչ է ինչ
խարէն արկանէ 'ի սկիհն, նշանս
նէ չէջամն ոչ է 'ի դժոխս։

Աղօթք։

Տէր իմ յս քս, որ խորտա-
կելով զզօրութի մահու և սա-
տանայի իջեր առ արդարսն
'ի դժոխս, և ազատեցեր ան-
տի զհոգիս հարցն սրբոց,
հեղ զզօրութին ածային ա-
րեան քո 'ի հոգիս հաւատա-
ցելոց ննջեցելոց, զի արձա-
կեալք 'ի մեղաց մտցեն 'ի
փառսն յաւիտենականս։
ամէն։

Ի՛ աղանայն յորժամ ասէ՝ Գառն Այ,
նշանակէ զսրբոյն Խաչման 'ի ժամ
մահուանն քնէ Հաան ազանչելեայն
զոր տեսին ։

Աղօթք ։

ՏԷ՛Ր իմ յ՜ս ք՜ս, որ համբե-
րելով անտանելի տանջանաց
արարեր՝ զի բազումք բաղխե-
լով զկուրծս իւրեանց դառ-
նային, և լային զմեղս իւ-
րեանց. շնորհեա՛ և ինձ ար-
դեամբք չարչարանաց քոց 'ի
խորոց սրտի զղջանալ 'ի մեղաց
իմոց, և մի՛ ևս երբէք ան-
կանիլ 'ի նոյնս. ամէն ։

Բ. ականային ճաշակելն ընթերցմանն է՛
նշանակէ ըստաղօթս է։

Աղօթք։

Տէ՛ր իմ յի՛ս քս՛, որ 'ի նորափոր գերեզմանի ծածկիլ, և թաղիլ կամեցար, տո՛ւր ինձ ըզսիրտ նոր, և զհոգի նոր, զի և ես թաղեալ, և ծածկեալ ընդ քեզ՝ արժանացայց մասնակից լինիլ յարութեան քում։ ամէն։

Քահանայն յորժամ մաքրէ զմա-
պտանն, և զսկիհն՝ նշանակէ զօ
ծումն ոէ̄ մարմնոյն ք̄ի,
և զպատելն ոէ̄
կտաւով։

Աղօթք։

Տէր իմ յս̃ քս̃, որ յետ մա-
հուա̃ն քո յանձնաւոր իւղով
անուշիւ օծանիլ, և ո̃ք կտա-
ւով պատիլ 'ի յովսեփայ, և
'ի նիկոդիմոսէ, տուր ինձ
կարողութի̃, զի արժանի ե-
ղէց ո̃ք հոգւով ճաշակել զա-
մենասուրբ մարմինդ քո։
ամէն։

Քահանայն յորժամ աղօթէ յետ ճա-
շակմանն, նշանակէ զյարութիւնն
յսի :

Աղօթք :

Տէր իմ յս. քս, որ յարուցեալ 'ի մեռելոց 'ի կնքեալ գերեզմանէն կոխելով զզօրութի̃ մահու արտաքս ելեր, շնորհեա ինձ, զի և ես ելանելով արտաքս 'ի մեղաց իմոց նորոգեցայց նորոգութե̃ կենաց, և ընդ քեզ յառնելով արժանի եղէց մտանել 'ի փառսն քո. ամէն :

Քահանայն յորժամ խաչակնքէ զայ
ժողովրդեանն՝ նշանակէ զքսին ե-
րևելն Տեառն, և աշա-
կերտաց իւրոց ։

Աղօթք.

Տէր իմ յս քս, որ զկնի յա-
րութեան քո թաղուամ սիրով մխի-
թարեցեր զմայր քո, և զա-
շակերտս քո երևելով նոցա.
շնորհեա զի և ես եթէ ոչ
յայսմ աշխարհի, սակայն ՚ի
հանդերձելումն զփառս քո
դէմ յանդիման տեսանել ար
ժանացայց. ամէն։

«Քահանայն յորժամ տայ ողջոյն ա-
ղօթան, նշանակէ զխաղաղութիւն որ
շնորհեաց Քս̃ ընդ առաքելոցն իւր ։

Աղօթք ։

Տէ՛ր իմ յս̃ քս̃, որ զաւուրս քառասուն սիրելաբար շրջեցար ընդ առաքելոց քո, ուսուցանելով նոցա զխորհուրդս հաւատոյ մերոյ, ուսո՛ և ինձ ուղղել զա̃մ զգործս իմ ըստ կամաց քոց, զի մի՛ երբէք խոտորեցայց 'ի ճանապարհաց պատուիրանաց քոց․ ամէն

Ի Բռահմանայն յորժամ տայ ըմպելին կամ շաղաքթեն՝ ասասցէ զայս համ բարջման յերկինս։

Աղօթք։

ՏԷՐ իմ յսն քսն, որ յետ քառասուն աւուրց առաջի աշակերտաց քոց փառաւորապէս համբարձար յերկինս, շնորհեա ինձ, զի վառ սիրոյ քո զաշխարհս արհամարհելով միշտ յաւիտենական բարեացն ցանկացայց, և ընդ քեզ հրճուելով յարքայութեան քում արժանի եղէց. ամէն։

Քահանայն յորժամ օրհնութիւն տայ ժողովրդեանն, նշանակէ զէջումն հոգւոյն սրբոյ 'ի վերայ առաքելոց։

Աղօթք։

Տէր իմ յս քս, որ հաճեցար առաքել յերկնից զհոգիդ քո սբ 'ի վերայ աշակերտաց քոց, որք 'ի միասին աղօթէին, սոյն ջեռ զսիրտ իմ յամ աղաւ֊ ղութէ, որ զի հոգիդ սբ գտանելով զիս իւր արժանի բնակարան՝ զարդարեսցէ զիս պարգեւօք շնորհաց իւրոց։ ամէն։

Ո՛ր, ահանայն յորժամ ընթեռնուս զայե֊
տին ամէնատրանն, նշանակէ զտարո֊
ղութէ՛ աճ՛ հաւատոյն քէ, և զհետա֊
թէին · զոր աւանդէին առաքեալքն։

Աղօթք։

Տէ՛ր իմ յս՛ քս՛, որ առաքեցեր զաշակերտսն քո քարոզել ա՛մ ազգաց զս՛բ մարդեղութի՛դ քո, և մկրտել զնոսա յանուն հօր, և որդւոյ, և հոգւոյն սրբոյ · շնորհեա՛ ինձ անբիծ պահել զուղղափառ հաւատ քո, զոր ընկալայ 'ի մկրտութե՛ իմում, և զա՛մ պատուիրանս քո յօժարապէս կատարել մինչև 'ի մահ, ո՛պ զի արժանի եղէց 'ի հանդերձելումն զքեզ ընդ հօր, և ընդ հոգւոյդ ս՛բյ օրհնել · ամէն։

Զղջումն։

Տէր իմ Աստուած յոյժ քեզ զղջանամ և փոշիմանիմ ես բոլորով սրտիւ իմով յամենայն մեղաց իմոց, վասն զի դառնացուցի զամենաառատ բարութիւնդ. և յառաջադրեմ այլ ոչ ևս մեղանչել միջնորդութեամբ քոյին ամենազօր օգնութեանդ. ամէն։

ՎԵՐՋ։

Աղօթք սբ̃յն Թովմայի ակուինացւոյ վս̃ ստանալոյ զառաքինութիւնս։

Շնորհեա ինձ մարդասէր Տր̃ զհաճոյս քո փափաքանօք խնդրել, իմաստութ̃բ քննել, ճշմարտութ̃բ ճանաչել. և լիով կատարել 'ի գովեստ և 'ի փառս անուան քոյ։ Կարգեա զգնացս իմ, և զոր խնդրեսն յինէն գործել, տուր ճանաչել և կատարել արժանապէս յօգուտ անձին իմոյ։ Տուր ինձ Տր̃՝ 'ի յաջողութիւնս և 'ի վիշտս անսայթաք լինել, մի 'ի յաջողութիւնս ամբարտաւանիլ, և մի 'ի վիշտս վհատիլ։ Խնդալ ը̃ այն և եթ՝ որ առաջնորդէ առ քեզ, և տրտմիլ յաղագս այնր

միայն

միայն՝ որ հրաժարեցուցանէ
առ 'ի քէն: Քեզ միայն հա_
ճոյ լինել, եւ 'ի քոց սպառնա
լեաց միայն երկնչել: Անար_
գել զա̃մ անցաւորս, եւ սիրել
զքոյս վ̃ս քոյ. եւ զքեզ տ̃ր քան
զա̃մ: Տաղտկալ 'ի խնդուե̃ց,
որ առանց քոյ, եւ ոչ խնդրել
ինչ բաց 'ի քէն: Քաղցրա_
նալ 'ի վաստակս՝ որ վ̃ս քոյ. եւ
ձանձրանալ յա̃մ հանգստե_
նէ՝ որ առանց քոյ: Տուր ինձ
տ̃ր ստէպ համբառնալ առ քեզ
զսիրտս. եւ 'ի յանցանել իմում
առաջադրութ̃բ ուղղութ̃ն
զղջանալ եւ ապաշաւել: Արա
զիս տ̃ր հնազանդ առանց հա
կառակութ̃ն, աղքատ առանց
լքման. ողջախոհ առանց ա_
պականութ̃ն. երկայնամիտ
առանց տրտնջման, խոնարհ
առանց կեղծաւորութ̃ն. զուարթ

առանց ցոփութեան. տրտում ա-
ռանց վհատութեան. հանդարտ ա-
ռանց դանդաղմանց. երագ
առանց թեթեւութեան. երկիւղած
առանց յուսահատութեան. ճշմա-
րիտ առանց նենգութեան. զբարիս
գործել՝ առանց յանդգնութեան.
զընկերս խրատել՝ առանց գո-
ռոզութեան. և շահիլ բանիւ և
օրինակաւ առանց կեղծաւո-
րութեան: Տուր ինձ Տէր սիրտ
զգաստ՝ ոչինչ բազմահոգ խոր-
հրդովք 'ի քէն անջատական.
և վսեմ, յոչինչ անարժան կրից
վայրբերական. և ուղիղ՝ 'ի ճա-
խող մտաց անխոտորնական.
և արի՝ 'ի վշտաց անպարտելի.
և ազատ՝ 'ի թիւր և 'ի բռուն
ախտից աննուաճելի: Շնոր-
հեա ինձ Տէր միտս 'ի ճանա-
չել զքեզ. և զփոյթ՝ 'ի խնդ-
րել զքեզ. զիմաստութիւն 'ի գտա-
նել

նել զքեզ. և զառաքինի վարս՝ 'ի հաճոյ լինիլ քեզ. համբերութ՟ի հաւատարմութ՟բ քեզ սպասելոյ. և յոյս՝ մինչ 'ի վախճան զքև փարելոյ. կցորդ չարչարանաց քոց լինիլ ապաշխարութ՟բ. և յերախտիս քո վայելել յաստի կեանս շնորհօք. և խնդութ՟բ քո զուարճանալ 'ի

հանդերձեալն փառօք.

ամէն.

Նորին աղօթք, ժամն [illegible]-րայ:

Սրբարիչ անճառելի, որ 'ի գանձուց իմաստութ՟ն քոյ զերիս քահանայապետութ՟իս հրրեշտակաց հաստատեցեր, և զնոյն 'ի լուսեղէն խորանսն երկնից հրաշափառապէս դասակարգեցեր. միանգամայն և

զնմ

զմմ տիեզերս վայելչապէս հանդերձեցեր. և որ եսդ ճշմարիտ լուսոյ և իմաստութեն աղբիւր, և գերագոյն նախասկիզբն. հե՛ղ ՚ի խաւարեալ միտս իմ զնշոյլս պայծառութեան. և փարատեա՛ յանձնէ իմմէ զկրկնակի խաւարն ընածին՝ զմեղս և զանգիտութիւն։ Դու որ զլեզուս տղայոց դնես պարզախօսս, վարժեա՛ զլեզու իմ, և լի՛ց օրհնութեան շնորհաց քոց զշրթունս իմ։ Տո՛ւր ինձ զսրութի իմանալոյ. զընդունակութի պահելոյ. զկարողութի մեկնելոյ. զդիւրընկալութի ուսանելոյ. և զառատ շնորհս խօսելոյ։ Կազմեա՛ յարդարեա՛ զմուտս իմ. ուղղեա՛ զգնացս իմ. և կատարեա՛ զելս իմ ՚ի քս յս ՚ի տր մեր. ամէն։

Աղօթք

Աղօթք առ սբ̄ կոյսն Մարիամ Ածա_
ծինն, առ սբ̄ Ածահայրն Յովսէփ,
և առ պահապան հրեշտակն. զի
բարեխօսութբ̄ նորեանց արժանի
առնիցեն նախապատրաստութ̄ հաղոր
ձանելոյ։

Ո՛վ տիրուհի իմ բազմա_
գութ, և ո՛վ յովսէփ, և հրեշ_
տակ իմ պահապան, խոնար_
հաբար աղաչեմ զձեզ, զի վս̄
սիրոյն քն̄ի մի՛ դադարիցէք 'ի
պաշտպանելոյ և 'ի նախախնա
մելոյ զիս 'ի դարանաց և 'ի փոր
ձուե̄ց դիւի՛ն, թէ 'ի ննջման,
և թէ 'ի յարթնութե̄. և մա
նաւանդ արդէն իսկ պատրա_
տիմ առ գթութ̄ի ձեր. զի 'ի
ժամու մահուան իմոյ հասա
նի

նիցէք 'ի յօգնութի՛ն հոգւոյ
իմում. և նախախնամելով
զիս ազատիցէք 'ի ձեռաց բազ
մապատիր գնդից դժնէից դի
ւաց. ո՜ք զի յայնմիկ սարսա
փելոյ և ահեղի ժամու հոգե
վարութե՛ իմոյ զօրացեալ ո՜ք,
և նպաստաւորեցեալ 'ի ձէնջ՝
յաղթօղ գտայց ընդդէմ ըմ-
բռնւոյ թշնամւոյ իմոյ բան-
սարկուին. և զդարանս պատե
րազմաց նորին իսպառ խոր-
տակելով, և զնա գնդաւն իւ
րով 'ի փախուստ վանելով յի-
նէն, արժանաւորիցիմ՝ ըն-
դունելութե՛ խորհրդոց սրբոյ
եկեղեցւոյ: Ու այսպէս 'ի
ձեռն փրկաւէտ խորհրդոյս
այսորիկ վերահաշտելով ընդ
ա՜ն իմոյ յո՜ր քո՜ր արդիւնա-
ւորութեամբ նորա զինու հաւա-
տոյ և յուսոյ պատուպարեալ,
և

և անվտանգ. 'ի նենգութենց
օձային այսոց չարաց զերծա-
նիլ. և երջանկապէս առ ձեզ
'ի լուսեղէն խորանն ամենից
մեզ վերաժամանել. և մշտն-
ջենաւոր սիրել. և փառաւո-
րել ընդ ձեզ զտ՟րն իմ յս՟ քս՟
համնգերձ հարբն և ամենա-
սուրբ հոգւովն 'ի յաւիտեանս.

ամէն.

ՀԱՄԱՌՕՏ ԿՐԹՈՒ-
ԹԻՒՆ
ՀԱՆԱՊԱԶՕՐԵԱՅ
Դ սփոփմանս հոգւոյ քա-
ղարանին։

ԽՐԱՏ
առ ընթերցողս։

Յ[illegible] առաջեմս ընթեր-
ցողդ ողջոյն քեզ մա-
րխամ. մի՛ [illegible] նոյա
ամենեցուն, որք կարդա-
ցեն զմէջ կրթութեան զայս. եւ զմտաւն՛ [illegible]
այնոցիկ, որք առաւանձին ընտեղանակաւ
գործածելով [illegible] ՚ի հրապա-
րակել [illegible] զգործս զայս [illegible]։
Այն որոց [illegible]

քան զնա յորդորեսցեն առ այս, յայսմ
կեցցէ. զի Թէ այնոցիկ, որք զայն
կրԹուԹե ՚ի կիր առնուն՝ հասեալ
է վիճակս ցայսօր առնելի քան զբաւան
ճիւղս. ուստի երախտաւորեալ որ ՚ի
նոցանէ հայելէ օր ըստ օրէ յառ-
ջեւան այնչափ ողջոյնեց։

ՅՈՐԴՈՐԱԿ

Առ ամ̃ երկրաւորս այս։

Տանջելին խստագոյնս զմ̃ քնասէր եղբայր, անհամար հոգւք 'ի հուրքաւարանին, հեռացեալք 'ի ծայրագոյն բարւոյն, որում միայնոյ անձառ տենչանօք փափաքին։ Այլ են դասերք և հարսունք երկնաւոր փեսային, սիրեցեալք յոյժ յաղագս սիրոյն, որով փոխեցան 'ի կենաց աստի։ Բայց դեռ պարտապանք ա̃ծային արդարութեան վ̃ն ժամանակեան պատժոյ, որ մեղայ ն̃ց արժանահաս, բայց յաստիս ոչ վճարեալ։ Եւ զի անձամբ անձին այլազգ հատուցանել տկարանան, բայց եթէ կրելով զտանջանս, վ̃ն այսորիկ անհնար է ն̃ց ելանել անտի

մինչև են վճարեալ տանջա-
նօք զպարտիս իւրեանց, ըստ
այնմ թէ. Ոչ ելանիցես անտի,
մինչև հատուցանիցես զյետին նաքա-
րակիտն. Մատ. Ե. 6:

Ո՛վ ամենայաղագս սիրոյն, ո-
րով զնոսա և զքեզ սիրէ, հաճե-
ցաւ, զի դու յօգնութ նոցա և
քեզ յարդիւնս կարօղ լինիս
յաստի կեանս մատուցանել
յօժանդակութիւն նոցա զար-
դիւնս և զարիւնն Յիսուսի Քրիստոսի առ
'ի փրկել զնոսա յանհնարին տան-
ջանաց անտի: Ապա մի՛ զր-
կեր զնոսա յայսմ օգնութենէ,
և մի՛ զքեզ յայսպիսի ար-
դեանց: Ո՛չ անցցէ առ քե-
օր, առանց յարդելոյ զգանձս
զայս մեծագին առ 'ի ազա-
տել զնոսա: Շարժեսցէ զքեզ
հաճութիւն, զոր տացես այ-
սմիկ Այ, որ այնչափ սիրէ
զնոսա

զնմ ։ Տ արժեսցեն զքեզ ՚ի
յաւակցուի տանջանքն , զոր
կրեն հոգիք ընկերայ քոյ ,
թերեւս եւ ազգականաց քոց ,
եւ սիրելի բարեկամաց , ՚ի յա–
ւակցուի՝ զոր եկեացէ օր՝ յո–
րում դուցէ ՚ի վուր խնդրես–
ցես վն քո , եթէ դու ոչ յու–
ցեր զայն վն նց ։ Տ արժես–
ցեն զքեզ ուժգին պատա–
տանքն , զոր մատուցեն վն
քո՝ մանաւանդ ՚ի ժամանել
նց քոյին միջնորդութե ՚ի
փառս , ուստի եկեսցեն քեզ
աներկեան մեծամեծ բարու–
թիք , եթէ առժամանա–
կեայք , եւ եթէ հոգեւորք եւ
յաւիտենականք ։ Ամենեցուն
օժանդակեա՛ , զի ամենեքին
են արժանաւոր ․ բայց յամե–
նեցունց մարթ է քեզ օր
ըստ օրէ ընտրել զայն , որ

քեզ ցուցեալ լինի, 'ի սակս պատճառաց՝ զոր դու իւրաքանչիւր օր եօթնեկին համառօտիւ գտցես նշանակեալ։ Օ այս ինչ ունիմ ասել քեզ, զի համառօտ կրթութիւս այս ջերմ սրտիւ հանապազօր անթերի կատարեալ՝ պտղաբերեաց բազմաց. Նաև յՏ՟է սաստ, զմեծամեծ շնորհս. զոր նոյնգունակ և քեզ ըղձանամ. ողջ լեր։

ԿՐԹՈՒԹԻՒՆ
ՎԱՍՆ ԿԻՒՐԱԿԷԻ:

Աղաչեմ զքեզ Հայր հոգւոյ ջատագովա-նին, և մանաւանդ Հայր այնորիկ, զոր նա ընչն ձանձրալէ տառապել ջան պատճենաւեան լսելով զուարճ 'ի մանաւոր օծանդակութեէ: Նշա-նեէ յայսմ աւուր հաղորդեցայս ուր խորհրդոյն՝ հղեցմ զայն 'ի ականջանս ներ

ՊԱՏՃԱՌ:

Քանզի որչափ ա-ռաւել մեծ է կարօտութիւն ներ, այնչափ յաւէտ եղիցի քեզ նա շնորհապարտ վասն երախ-տեացն

տեսայն, և խնդրեսցէ վն քոյ յոյ, զի ոչ նալքցէ զքեզ երբէք բարձմամբ շնորհաց իւրոց, և ոչ դու թողցես զնա երբէք յանցանօք քո։

Աղօթք։

ՏՐ ած ամենակալ, մաղթեմ 'ի քէն վասն պատուական արեանն, զոր ածորդին քո յն եհեղ 'ի պարտիզին, ազատեա զհոգիս քաւարանին, և առանձինն 'ի մէջ ամենեցուն զայն, որ առաւել լքեալն է. ժամանեցո զնա 'ի փառս քո, ուր բարեբանելով օրհնեսցէ զքեզ 'ի յաւիտեան. Ամէն։

Հայր մեր, Ողջոյն քեզ. 'Ի խորոց կարդացի։

ՎԱՍՆ ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ.

Աղաչեսցե՛ս զՔծ յաւիտեանս վս հոգ-ւոյն, որ առաւել մերձ է ելա-նել 'ի տառապանէն:

ՊԱՏՃԱՌ:

Քանզի այնչափ առաւելա-գոյն եռանդեամբ անձ-կայ նա միանալ ընդ այ, որչափ առաւել հուպ է յաւարտ իւ-րոց տանջանաց: Ա՛ղէ 'ի բաց արա դու առ 'ի նմանէ զամ զկրծիմն. և նա փոխա-րէն մեծի պարգևացդ առ-ընկալցի քեզ զշնորհս խզելոյ իսպառ զնոքէն յօդակապսն, որք տակաւին արգելուն ըզ-քեզ նուիրել զանձն քո բոլո-րովին այ. զորմէ գուցէ կա-խեալ կայ փրկութիւն քո յա-ւիտենական:

Աղօթք։

Ած ամենակալ, մաղթեմ 'ի քէն վն պատուական արեանն, զոր ած որդին քո յս՝ եհեղ 'ի գանակոծ լինիլն իւրում, ազատեա՛ զհոգիս քաւարանին, և առանձին 'ի մէջ ամենեցունց՝ զայն, որ առաւել մերձ է մտանել 'ի փառս քո. ոպ զի վաղվաղակի սկիզբն արասցէ օրհնել զքեզ և գովել 'ի յաւիտեան. Ամէն։

Հայր մեր. Ողջոյն քեզ. Ի խորոց։

ՎԱՍՆ ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ։

Աղաչեմ զքեզ յառաջադէս Տր այնց հոգւոյ, որում ըստ առաջնէնայ արտաբերութիւն՝ պարտ էր հասնե ցնդոյ քան զքոյն ելանել 'ի քաւարանէն։

ՊԱՏՃԱՌ։

Ի քումն, և խորին խոնարհութեն, որով անկեալ կայ նա ընդ այնպիսի երկաբատև տանջանօք՝ յորդոր լիցին քեզ 'ի կարծել զանօգութին նց։ Ոչ թէ որչափ եղիցի քեզ նա շնորհապարտ։ Ի՞րանի՞ է քեզ, եթէ մաղթեսցես վն քոյ 'ի տնէ զշնորհս սիրելոյ յաստուխ խոնարհութեն զյետին տեղիս, ոչ զի բարձրացիս առ յոյն 'ի հանդերձեալն։

Աղօթք ։

Տ՟Ր ա՟ծ ամենակալ . մաղթեմ 'ի քէն վ՟ն պատուական արեանն, զոր ա՟ծորդին քո յ՟ս եհեղ 'ի դառնակսկիծ փշովք պսակին իւրում, ազատեա՛ զհոգիս քաւարանին , և առանձինն 'ի մէջ ամենեցուն զայն , որում պարտ էր հուսկ յետոյ ելանել յայնչափ տանջանաց անտի . որպէս զի մի՛ յապաղեսցէ բարեբանել զքեզ 'ի փառսն քում , և օրհնել զքեզ 'ի յաւիտեան . ամէն ։

Հայր մեր . Ողջոյն քեզ . 'Ի խորոց ։

ՎՐԱՄԵ

ՎԱՍՆ ՉՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ։

Աղաչեա՛ զԱծ մնաւորապէս վսն հոգւոյն, որ առաւել ծոյլ է աղօթեամբք։

ՊԱՏՃԱՌ․

Բանզի հոգւին այն առաւել սիրէ զԱծ, և գեր քան զամենեսեան սիրեցեալ է առ յԱյ ։ Որչափ գերագոյն եղիցին յերկինս փառք նր․ այնչափ ազդողագոյնս մաղթեսցէ վն քոյ զՃշմարիտ սէրն Այ ՚ի վեր քան զԱմ ինչ․ առանց որոյ չէ՛ք ճշմարիտ արդիւնք, և ո՛չ իմիք կարես ակն ունիլ, բայց եթէ յաւիտենական մահուա՛ն։

Աղօթք։

Տր ած ամենակալ . մաղթեմ՝ ի քէն վն պատուական արեանն, զոր ածորդին քո յն եհեղ Ը հրապարակս եէմի մինչ բարձեալ տանէր զխաչն 'ի վերայ սրբազան ուսոց իւրոց, աղաչեմ զհոգիս քաւարանին, և տիրամ զայն, որ առաւել ձոխ է արդեամբք առաջի քո . որպ զի 'ի գերագոյն փառս՝ որ 'նմա հանդերձեալ ենայ, գովեսցէ զքեզ բարձրաձայն, և օրհնեսցէ 'ի յաւիտեան . Ամէն։

Հայր մեր . Ողջոյն քեզ . 'Ի խաչին։

ՎԱՍՆ ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ։

Աղաչեա՛ զՏր մասնաւորապէս վն այնր հոգւոյ քաւարանին, որ առաւել ջերմեռանդն եղև ամենասրբ խորհրդոյ հաղորդութեան։

ԳԱՏԺԱՌ։

Քանզի յոյժ սիրելի է նա յԱյ այսօրինակ հն մերոյն քն. ուստի ժտեսցէ 'ի նմանէ անդադար տալ քեզ զշնորհս ընդունելոյ զնա արժանապէս 'ի կենդանութեան և 'ի մահուան՝ առ յապահովագրական յաւիտենից փրկութեան քո։

Աղօթք ։

ՏՐ ա̃ծ ամենակալ, մաղթեմ 'ի քէն վ̃ն պատուական մարմնոյ և արեան յի̃ ա̃ծորդւոյ քո, զոր նա ինքն յառաջնում գիշերի չարչարանաց իւրոց ետ 'ի կերակուր և յըմպելի իւրոց սիրելի աշակերտաց, և եթող համօրէն եկեղեցւոյ իւրում 'ի մշտնջենաւոր պատարագ և 'ի կենդանարար կերակուր իւրոց հաւատացելոց, աղաչեմ զհոգիս քաւարանին, և մանաւանդ զառաւել ջերմեռանդն խորհրդոյս անեզրական սիրոյ՝ ո̃մ զի սովիմք բարեբանեսցէ զքեզ ընդ որդւոյ քում միածնի, և ը̃ ս̃բյ հոգւոյդ 'ի փառս քո 'ի յաւիտեան. Ամէն ։

Հայր մեր. Ողջոյն քեզ. 'Ի խորոց ։

[illegible]

ՎԱՍՆ ՈՒՐԲԱԹՈՒ:

Աղաչեմ զքեզ ծառայութեամբս վասն այնոց հոգւոց քաւարանին. որոց վասն առաւել պարտական եմ աղօթս առնելոյ:

ՊԱՏՃԱՌ:

Նոյն իսկ պարտաւորութիւն քո է ստիպողագոյն պատճառանելոյ զայս: Եւ եթէ ՚ի բանիս յայսմիկ ունիս զպարտս արդարութե, զոր գիտես, մի յապաղեր հատուցանել զայն, զի մի անկցին ՚ի վերայ քո ահագին վրէժխնդրութիւն տեառն, զորոյ և յաստի կեանս ունիմք զսարսափելի օրինակս:

* * *

Աղօթք։

Տէ՛ր Աստուած ամենակալ․ մաղթեմ 'ի քէն վասն պատուականն արեանն, զոր Աստուածորդին քո յոյժ յայտմ աւուր եհեղ 'ի վերայ խաչին, մանաւանդ յամենասուրբ ձեռաց և յոտից իւրոց, ազատեա՛ զհոգիս քաւարանին, և տիրապէս զայնոսիկ, որոց վասն՝ ուսանել պարտական եմ աղաչել զքեզ, ոչ զի մի՛ լիցի վասն իմոց յանցանաց չյերածել զնոսա վաղվաղակի առ 'ի գովել զքեզ 'ի փառսն քում, և օրհնել 'ի յաւիտեանս․ Ամէն։

Հայր մեր․ Ողջոյն քեզ․ 'Ի խորոց։

ՎԱՍՆ ՇԱԲԱԹՈՒ.

Աղաչի՛մ զԱծ մասնաւորապէս վն այնր հոգւոյ քաւարանէն, որ առաւել ջերմեռանդն եղև ամենա՛բ կուսին :

ՊԱՏՃԱՌ.

Բանզի այսու մեծապէս հաճեսցես զկոյսն Մարիամ. որոյ ստիպեալ 'ի հայցուածոց այսր հոգւոյս յիւրմէ 'սիրեցելոյ, առընկալցի քեզ զշնորհս լինելոյ հաստատութե՛ ջերմեռանդ նորին, ուստի և յապահովս առնելոյ ընդ խնամօք պաշտպանութե՛ նորա զփրկութի՛ քո յաւիտենական :

Աղօթք.

ՏՐ ա̃ծ ամենակալ, մաղ-
թեմ 'ի քէն վ̃ն պատ-
ուական արեանն, որ բղխեաց
'ի կողէն յ̃ի ա̃ծորդւոյ քո 'ի
տես աչաց, և 'ի կսկիծ ան-
տանելի՝ ամենամաքուր մօր իւրոյ,
ազատեա՛ զհոգիս քաւարանին,
և առանձինն 'ի մէջ ամենեցուն
զայն, որ եղև առաւել ջեր-
մեռանդն մեծի տիրուհւոյս
ո̃մ զի խոկ և խոկ ժամանես-
ցէ 'ի փառս քո՝ առ 'ի գովել
զքեզ 'ի նմա, և գնա 'ի քեզ
զա̃մ յաւիտեանս. Ամէն:

Հայր մեր. Ողջոյն քեզ. 'Ի նորոգ.

Սաղմոս ։ ՃԻԹ ։

Ի խորոց կարդացի առ քեզ
Տէր, Տէր լուր ձայնի իմում ։
Եղիցին ականջք քո, 'ի լսել
զձայն աղօթից իմոց ։
Թէ զանօրէնութիւս քննես
Տէր, Տէր ո՞ կարէ կալ առա-
ջի քո, զի 'ի քէն է քաւութիւն ։
Անուան քո համբերի Տէր,
համբեր անձն իմ բանի քում,
յուսացաւ անձն իմ 'ի Տէր ։
'Ի պահէ առաւօտու մինչև յե-
րեկոյ, 'ի պահէ առաւօտու յու-
սասցէ Իսրայէլ 'ի Տէր ։
Զի Տէր է ողորմութիւն բազում
և 'ի նմանէ է փրկութիւն, և նա
փրկեաց զԻսրայէլ յամ նե-
ղութեց նորա ։
Փառք Հօր, և այլն ։

ՀՄ
Гос. Библиотека

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

կանոնս և մաղթ[illegible]
Զի [illegible]
[illegible] յօժարութեամբ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

f1

[illegible]

200